

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	22.06	2021. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	30-1/21-3	
VEZA:		
EPA:	234 XXVII	
SKRAĆENICA:		PRILOG:

Broj: 04-2560

16. jun 2021. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin mr Aleksa Bečić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 1. juna 2021. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU DODATNOG PROTOKOLA 6 O TRGOVINI USLUGAMA SPORAZUMA O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su mr Jakov Milatović, ministar ekonomskog razvoja i Jelena Janković, v.d. generalne direktorice Direktorata za trgovinsku saradnju i ekonomske odnose sa inostranstvom u Ministarstvu ekonomskog razvoja.

PREDSJEDNIK

Prof. dr Zdravko Krivokapić, s.r.

**ZAKON O POTVRĐIVANJU DODATNOG PROTOKOLA 6 O TRGOVINI USLUGAMA UZ
SPORAZUM O IZMJENI I PRISTUPANJU CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O
SLOBODNOJ TRGOVINI**

Član 1

Potvrđuje se Dodatni protokol 6 o trgovini uslugama uz Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini, usvojen u Tirani, 18. decembra 2019. godine, u originalu na engleskom jeziku.

Član 2

Tekst protokola iz člana 1 ovog zakona u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik glasi:

**ADDITIONAL PROTOCOL 6 ON TRADE IN SERVICES
TO THE AGREEMENT ON AMENDMENT OF AND ACCESSION TO
THE CENTRAL EUROPEAN FREE TRADE AGREEMENT**

Preamble

The Parties to the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement (hereinafter called "the Parties")

Bearing in mind the Preamble, the objectives, as set out in Article 1, and Chapter VI (Articles 26 to 29) of the Central European Free Trade Agreement 2006 (CEFTA 2006) relating to trade in services, including electronic commerce, the Parties will gradually achieve a progressive liberalization of their services markets in accordance with Article V of the General Agreement on Trade in Services (GATS) of the World Trade Organization (WTO);

Recognising that the liberalization of both goods and services in the framework of CEFTA 2006 shall act as avenue for achieving the objectives of economic development and growth in the region by expanding intra-regional investment and production opportunities;

Desiring to create favourable conditions for the development and diversification of trade between the Parties and for the promotion of commercial and economic co-operation in services;

Considering that the services sector plays an increasing role in the economies and trade of the Parties, with great potential to enhance intra-regional trade in services in a mutually beneficial manner;

No provision of this Protocol may be interpreted as exempting the Parties from their respective rights and obligations under their international agreements, including their existing regional and bilateral trade agreements and the WTO Agreement;

Have agreed as follows:

Article 1
Definitions

1. For the purposes of this Protocol:
 - (a) "measure" means any measure by a Party, whether in the form of a law, regulation, rule, procedure, decision, administrative action, or any other form;
 - (b) "supply of a service" includes the production, distribution, marketing, sale and delivery of a service;
 - (c) "measures by Parties affecting trade in services" includes measures in respect of:
 - (i) the purchase, payment or use of a service;
 - (ii) the access to and use of, in connection with the supply of a service, services which are required by those Parties to be offered to the public generally;
 - (iii) the presence, including commercial presence, of persons of a Party for the supply of a service in the territory of another Party;
 - (d) "commercial presence" means any type of business or professional establishment, including through:
 - (i) the constitution, acquisition¹ or maintenance of a juridical person, or
 - (ii) the creation or maintenance of a branch or a representative office, within the territory of a Party for the purpose of supplying a service;
 - (e) "sector" of a service means:
 - (i) with reference to a specific commitment, one or more, or all, subsectors of that service, as specified in a Party's Schedule,
 - (ii) otherwise, the whole of that service sector, including all of its subsectors;
 - (f) "service of another Party" means a service which is supplied:
 - (i) from or in the territory of that other Party, or in the case of maritime transport, by a vessel registered under the laws of that other Party, or by a person of that other Party which supplies the service through the operation of a vessel and/or its use in whole or in part; or
 - (ii) in the case of the supply of a service through commercial presence or through the presence of natural persons, by a service supplier of that other Party;
 - (g) "service supplier" means any natural or juridical person that supplies a service;²

¹ The term "acquisition" shall be understood as including capital participation in a juridical person with a view to establishing or maintaining lasting economic links.

² Where the service is not supplied directly by a juridical person but through other forms of commercial presence such as a branch or a representative office, the service supplier (i.e. the juridical person) shall, nonetheless, through such presence be accorded the treatment provided for service suppliers under this Protocol. Such treatment shall be extended to the presence through which the service is supplied and

- (h) "monopoly supplier of a service" means any person, public or private, which in the relevant market of the territory of a Party is authorized or established formally or in effect by that Party as the sole supplier of that service;
- (i) "service consumer" means any person that receives or uses a service;
- (j) "person" means either a natural person or a juridical person;
- (k) "natural person" means a national of a Party according to its domestic legislation;
- (l) "natural person of another Party" means a natural person who resides in the territory of that other Party or any other Party, and who under the law of that other Party: (i) is a national of that other Party; or (ii) has the right of permanent residence in that other Party.
- (m) "juridical person" means any legal entity duly constituted or otherwise organized under applicable law, whether for profit or otherwise, and whether privately-owned or governmentally-owned, including any corporation, trust, partnership, joint venture, sole proprietorship or association;
- (n) "juridical person of a Party" means:
 - a juridical person set up in accordance with the laws of a Party, and having its registered office, central administration, or principal place of business in the territory of that Party. Should the juridical person have only its registered office or central administration in the territory of a Party it shall not be considered as a juridical person of that Party, unless it engages in substantive business operations in that Party;
 - a juridical person is:
 - (i) "owned" by persons of a Party if more than 50 per cent of the equity interest in it is beneficially owned by persons of that Party;
 - (ii) "controlled" by persons of a Party if such persons have the power to name a majority of its directors or otherwise to legally direct its actions;
 - (iii) "affiliated" with another person when it controls, or is controlled by, that other person; or when it and the other person are both controlled by the same person;
- (o) "subsidiary" of a juridical person of a Party means a juridical person which is effectively controlled by another juridical person of that Party;
- (p) "branch" of a juridical person of a Party means a place of business not having legal personality which has the appearance of permanency, such as the extension of a parent body, has a management and is materially equipped to negotiate business with third parties so that the latter, although knowing that there will if necessary be a legal link with the parent body, the head office of which is abroad, does not have to deal directly with such parent body but may transact business at the place of business constituting the extension;
- (q) "direct taxes" comprises all taxes on total income, on total capital or on elements of income or of capital, including taxes on gains from the alienation of property,

need not be extended to any other parts of the supplier located outside the territory where the service is supplied.

taxes on estates, inheritances and gifts, and taxes on the total amounts of wages or salaries paid by enterprises, as well as taxes on capital appreciation;

- (r) "Schedule" means the Schedule referred to in Article 6 and contained in Annex III;
- (s) "specific commitment" means a specific commitment set out in the Schedule referred to in Article 6;
- (t) "aircraft repair and maintenance services" means such activities when undertaken on an aircraft or a part thereof while it is withdrawn from service and do not include so-called line maintenance;
- (u) "selling and marketing of air transport services" means opportunities for the air carrier concerned to sell and market freely its air transport services including all aspects of marketing such as market research, advertising and distribution; these activities do not include the pricing of air transport services nor the applicable conditions;
- (v) "computer reservation system (CRS) services" means services provided by computerised systems that contain information about air carriers' schedules, availability, fares and fare rules, through which reservations can be made or tickets may be issued;
- (w) "air traffic rights" means the right for scheduled and non-scheduled air transport services to operate and/or to carry passengers, cargo and mail for remuneration or hire from, to, within, or over the territory of a Party, including points to be served, routes to be operated, types of traffic to be carried, capacity to be provided, tariffs to be charged and their conditions, and criteria for designation of airlines, including such criteria as number, ownership, and control.

Article 2

Scope and Coverage

1. This Protocol applies to measures adopted or maintained by the Parties affecting trade in services. It applies to all services sectors, except as indicated in paragraph 4.
2. For the purposes of this Protocol, trade in services is defined as the supply of a service:
 - (a) from the territory of one Party into the territory of any other Party;
 - (b) in the territory of one Party to the service consumer of any other Party;
 - (c) by a service supplier of one Party, through commercial presence in the territory of any other Party;
 - (d) by a service supplier of one Party, through presence of natural persons of a Party in the territory of any other Party.
3. For the purposes of this Protocol:
 - (a) "measures by Parties" means measures taken by:
 - (i) central, regional or local governments and authorities; and
 - (ii) non-governmental bodies in the exercise of powers delegated by central, regional or local governments or authorities;

In fulfilling its obligations and commitments under the Protocol, each Party shall take such reasonable measures as may be available to it to ensure their observance by regional and local governments and authorities and non-governmental bodies within its territory;

- (b) "services" includes any service in any sector except services supplied in the exercise of governmental authority;
- (c) "a service supplied in the exercise of governmental authority" means any service which is supplied neither on a commercial basis, nor in competition with one or more service suppliers.

4. In respect of air transport services, this Protocol shall not apply to measures affecting air traffic rights or measures affecting services directly related to the exercise of air traffic rights. This Protocol applies to aircraft repair and maintenance services, selling and marketing of air transport services and computer reservation system (CRS) services.

5. This Protocol shall not apply to laws, regulations or requirements governing the procurement by governmental agencies of services purchased for governmental purposes and not with a view to commercial resale or with a view to use in the supply of services for commercial sale.

6. This Protocol shall not apply to any subsidies or grants provided by a Party, including government-supported loans, guarantees and insurance.

Article 3

Most-Favoured-Nation Treatment

1. Each Party shall accord immediately and unconditionally to services and service suppliers of any other Party treatment no less favourable than the treatment it accords to like services and service suppliers of any non-Party.

2. If a Party accords treatment to services and service suppliers under an existing or future international agreement with a non-Party, the Party concerned shall, upon request by another Party, enter into negotiations so as to incorporate into this Protocol treatment no less favourable than that accorded to services and service suppliers under the international agreement concerned.

3. Treatment accorded to services and service suppliers from the EU under a Stabilisation and Association Agreement with the EU, or under the Association Agreement between the Republic of Moldova and the EU, shall be exempted from the obligations provided for in paragraphs 1 and 2. Treatment accorded to services and service suppliers from the EU under the domestic legislation that a Party enacted for purposes of its accession to the EU shall be exempted from the obligations provided for in paragraphs 1 and 2.

4. This Article shall not be construed to prevent any Party from conferring or according advantages to adjacent countries in order to facilitate exchanges limited to contiguous frontier zones of services that are both locally produced and consumed.

Article 4

Market Access

1. With respect to market access through the modes of supply identified in Article 2 paragraph 2, each Party shall accord services and service suppliers of any other Party treatment no less favourable than that provided for under the terms, limitations and conditions agreed and specified in its part of the Schedule.

2. In sectors where market-access commitments are undertaken, the measures which a Party shall not maintain or adopt either on the basis of a regional subdivision or on the basis of its entire territory, unless otherwise specified in its part of the Schedule, are defined as:

- (a) limitations on the number of service suppliers whether in the form of numerical quotas, monopolies, exclusive service suppliers or the requirement of an economic needs test;
- (b) limitations on the total value of service transactions or assets in the form of numerical quotas or the requirement of an economic needs test;
- (c) limitations on the total number of service operations or on the total quantity of service output expressed in terms of designated numerical units in the form of quotas or the requirement of an economic needs test;³
- (d) limitations on the total number of natural persons that may be employed in a particular service sector or that a service supplier may employ and who are necessary for, and directly related to, the supply of a specific service in the form of numerical quotas or the requirement of an economic needs test;
- (e) measures which restrict or require specific types of legal entity or joint venture through which a service supplier may supply a service; and
- (f) limitations on the participation of foreign capital in terms of maximum percentage limit on foreign shareholding or the total value of individual or aggregate foreign investment.

3. No Party shall introduce in its territory any new restrictions on the supply of services, as defined by Article 2 paragraph 2, except as otherwise provided for in this Protocol.

Article 5

National Treatment

1. In the sectors inscribed in its part of the Schedule, and subject to any conditions and qualifications set out therein, each Party shall accord to services and service suppliers of any other Party, in respect of all measures affecting the supply of services, treatment no less favourable than that it accords to its domestic like services and service suppliers.⁴

2. A Party may meet the requirement of paragraph 1 by according to services and service suppliers of any other Party, either formally identical treatment or formally different treatment to that it accords to its domestic like services and service suppliers.

3. Formally identical or formally different treatment shall be considered to be less favourable if it modifies the conditions of competition in favour of services or service suppliers of the Party compared to like services or service suppliers of any other Party.

Article 6

Schedule of Specific Commitments

1. Each Party shall set out in a consolidated Schedule the specific commitments it undertakes under this Protocol. With respect to sectors where such commitments are undertaken, the Schedule shall specify:

³ Subparagraph 2(c) does not cover measures of a Party which limit inputs for the supply of services.

⁴ Specific commitments assumed under this Article shall not be construed to require any Party to compensate for any inherent competitive disadvantages which result from the foreign character of the relevant services or service suppliers.

- (a) terms, limitations and conditions on market access;
- (b) conditions and qualifications on national treatment;
- (c) where appropriate, the time-frame for the implementation of such commitments; and
- (d) where appropriate, the date of entry into force of such commitments.

2. The Parties' Schedule of specific commitments is set out in Annex III and shall form an integral part of this Protocol.

Article 7

Modification of Schedules

The Parties shall, upon written request by a Party notified to the Subcommittee on Trade in Services, hold consultations to consider any request to modify a specific commitment of the requesting Party. The consultations shall be held within three months after the requesting Party notified its request to the Subcommittee on Trade in Services. In the consultations, the Parties shall aim to maintain a general level of mutually advantageous commitments no less favourable to trade than that provided for in the Schedule of specific commitments prior to such consultations. Any modification of specific commitments is subject to the procedures set out in Article 47 of the CEFTA 2006.

Article 8

Movement of Natural Persons

1. The rights and obligations of the Parties in respect of the movement of natural persons supplying services in a Party shall be governed by Annex I to this Protocol. Natural persons covered by a specific commitment of a Party shall be allowed to supply the service in that Party in accordance with the terms of that commitment.
2. This Protocol shall not apply to measures affecting natural persons seeking access to the employment market of a Party, nor shall it apply to measures regarding citizenship, residence or employment on a permanent basis.
3. Nothing in this Protocol shall prevent the Parties from applying measures to regulate the entry of natural persons into, or their temporary stay in, their territory, including those measures necessary to protect the integrity of, and to ensure the orderly movement of natural persons across their borders, provided that such measures are not applied in such a manner as to nullify or impair the benefits accruing to any Party under the terms of a specific commitment.

Article 9

Transparency

1. Each Party shall publish promptly and, except in emergency situations, at the latest by the time of their entry into force, all relevant measures of general application which pertain to or affect the operation of this Protocol. International agreements pertaining to or affecting trade in services to which a Party is a signatory shall also be published.
2. Where publication as referred to in paragraph 1 is not practicable, such information shall be made otherwise publicly available.
3. Each Party shall establish a Contact Point for Services as provided for in Article 44 of CEFTA 2006.

4. Each Party shall promptly and at least annually inform the Subcommittee on Trade in Services of the introduction of any new, or any changes to existing, laws, regulations or administrative guidelines which significantly affect trade in services covered by its specific commitments under this Protocol.

5. Each Party shall, to the extent practicable, provide in advance information on any relevant measure of general application that the Party proposes to adopt in order to allow an opportunity for other Parties to comment on the measure. The information shall be provided to the other Parties through the Subcommittee on Trade in Services and the Contact Points for Services shall be the means for such communications.

6. Any Party may notify to the Subcommittee on Trade in Services any measure by any other Party, which it considers to affect the operation of this Protocol.

Article 10

Domestic Regulation

1. Consistent with the provisions of this Protocol, the Parties retain the right to regulate, and to adopt new regulations, to meet legitimate policy objectives.

2. In sectors where specific commitments are undertaken, each Party shall ensure that all measures of general application affecting trade in services are administered in a reasonable, objective and impartial manner.

3. (a) each Party shall maintain or institute as soon as practicable judicial, arbitral or administrative tribunals or procedures which provide, at the request of an affected service supplier, for the prompt review of, and where justified, appropriate remedies for, administrative decisions affecting trade in services. Where such procedures are not independent of the agency entrusted with the administrative decision concerned, the Party shall ensure that the procedures in fact provide for an objective and impartial review.

(b) the provisions of subparagraph (a) shall not be construed to require a Party to institute such tribunals or procedures where this would be inconsistent with its constitutional structure or the nature of its legal system.

4. Where authorization is required for the supply of a service on which a specific commitment has been made, the competent authorities of a Party shall, within a reasonable period of time after the submission of an application considered complete under domestic laws and regulations, inform the applicant of the decision concerning the application. At the request of the applicant, the competent authorities of the Party shall provide, without undue delay, information concerning the status of the application.

5. With a view to ensuring that measures relating to qualification requirements and procedures, technical standards and licensing requirements and procedures do not constitute unnecessary barriers to trade in services, the Subcommittee on Trade in Services shall, through appropriate bodies it may establish, develop any necessary disciplines. Such disciplines shall aim to ensure that such requirements are, *inter alia*:

- (a) based on objective and transparent criteria, such as competence and the ability to supply the service;
- (b) not more burdensome than necessary to ensure the quality of the service;
- (c) in the case of licensing procedures, not in themselves a restriction on the supply of the service.

6. (a) in sectors in which a Party has undertaken specific commitments, pending the entry into force of disciplines developed in these sectors pursuant to paragraph 5, the Party shall not apply licensing and qualification requirements and technical standards that nullify or impair its specific commitments in a manner which:
- (i) does not comply with the criteria outlined in subparagraphs 5(a), (b) or (c); and
 - (ii) could not reasonably have been expected of that Party at the time it made the specific commitments in those sectors.
- (b) in determining whether a Party is in conformity with the obligation under paragraph (a), account shall be taken of international standards of relevant international organizations⁵ applied by that Party.
7. In sectors where specific commitments regarding professional services are undertaken, each Party shall provide for adequate procedures to verify the competence of professionals of any other Party.
8. The Parties will review issues of domestic regulation within two years of the entry into force of this Protocol. Upon the request of one or more Parties, the Parties will enter into negotiations on domestic regulation disciplines to be incorporated into this Protocol, as an Annex or otherwise.

Article 11

Recognition

1. For the purpose of the fulfilment of its relevant standards or criteria for the authorisation, licensing or certification of service suppliers, each Party shall give due consideration to any requests by another Party to recognise the education or experience obtained, requirements met, or licences or certifications granted in that other Party. Such recognition may be based upon an agreement or arrangement with that other Party, or be accorded autonomously.
2. Where a Party recognises, by agreement or arrangement, the education or experience obtained, requirements met, or licences or certifications granted, in the territory of a non-party, that Party shall afford adequate opportunity for the other Parties to negotiate their accession to such an agreement or arrangement, whether existing or future, or to negotiate a comparable agreement or arrangement with it. Where a Party accords recognition autonomously, it shall afford adequate opportunity for any other Party to demonstrate that the education or experience obtained, requirements met, or licences or certifications granted in the territory of that other Party should also be recognised.
3. A Party shall not accord recognition in a manner which would constitute a means of discrimination between the Parties in the application of its standards or criteria for the authorization, licensing or certification of services suppliers, or a disguised restriction on trade in services.
4. The Parties shall conclude the necessary processes to develop mutual recognition agreements or arrangements for the regulated professions after the entry into force of this Protocol.

⁵ The term "relevant international organizations" refers to international bodies whose membership is open to the relevant bodies of at least all Members of the World Trade Organization (WTO).

Article 12

Monopolies and Exclusive Service Suppliers

1. Each Party shall ensure that any monopoly supplier of a service in its territory does not, in the supply of the monopoly service in the relevant market, act in a manner inconsistent with that Party's obligations under Article 3 and its specific commitments.
2. Where a Party's monopoly supplier competes, either directly or through an affiliated company, in the supply of a service outside the scope of its monopoly rights and which is subject to that Party's specific commitments, the Party shall ensure that such a supplier does not abuse its monopoly position to act in its territory in a manner inconsistent with such commitments.
3. The Subcommittee on Trade in Services may, at the request of a Party which has a reason to believe that a monopoly supplier of a service of any other Party is acting in a manner inconsistent with paragraph 1 or 2, request the Party establishing, maintaining or authorizing such supplier to provide specific information concerning the relevant operations.
4. The provisions of this Article shall also apply to cases of exclusive service suppliers, where a Party, formally or in effect, (a) authorizes or establishes a small number of service suppliers and (b) substantially prevents competition among those suppliers in its territory.

Article 13

Business Practices

1. The Parties recognize that certain business practices of service suppliers, other than those falling under Article 12, may restrain competition and thereby restrict trade in services.
2. Each Party shall, at the request of any other Party, enter into consultations with a view to eliminating practices referred to in paragraph 1. The Party addressed shall accord full and sympathetic consideration to such a request and shall cooperate through the supply of publicly available non-confidential information of relevance to the matter in question. The Party addressed shall also provide other information to the requesting Party, subject to its domestic law and to the conclusion of satisfactory agreement concerning the safeguarding of its confidentiality by the requesting Party.

Article 14

Payments and Transfers

1. Except under the circumstances envisaged in Article 15, a Party shall not apply restrictions on international transfers and payments for current transactions with another Party relating to its specific commitments.
2. If a Party undertakes a market access commitment in relation to the supply of a service through a mode of supply referred to in Article 2 paragraph 2, and if the cross-border movement of capital is an essential part of the service itself, that Party is thereby committed to allow such movement of capital. If a Party undertakes a market access commitment in relation to the supply of a service through a mode of supply referred to in Article 2 paragraph 2, it is thereby committed to allow related transfers of capital into its territory.
3. Nothing in this Protocol shall affect the rights and obligations of the Parties under the Articles of Agreement of the International Monetary Fund (hereinafter referred to as the "IMF"), including the use of exchange actions which are in conformity with the Articles of Agreement of the IMF, provided that a Party shall not impose restrictions on capital transactions inconsistently

with its specific commitments regarding such transactions, except under Article 15 or at the request of the IMF.

Article 15

Restrictions to Safeguard the Balance of Payments

1. The Parties shall endeavour to avoid the imposition of restrictions on the supply of services to safeguard the balance of payments.
2. Any restriction to safeguard the balance of payments adopted or maintained by a Party under and in conformity with Article XII of the GATS shall be deemed to be compatible with this Protocol.

Article 16

General Exceptions

Subject to the requirement that such measures are not applied in a manner which would constitute a means of arbitrary or unjustifiable discrimination between Parties where like conditions prevail, or a disguised restriction on trade in services, nothing in this Protocol shall be construed to prevent the adoption or enforcement by any Party of measures:

- (a) necessary to protect public morals or to maintain public order;⁶
- (b) necessary to protect human, animal or plant life or health;
- (c) necessary to secure compliance with laws or regulations which are not inconsistent with the provisions of this Protocol including those relating to:
 - (i) the prevention of deceptive and fraudulent practices or to deal with the effects of a default on services contracts;
 - (ii) the protection of the privacy of individuals in relation to the processing and dissemination of personal data and the protection of confidentiality of individual records and accounts;
 - (iii) safety;
- (d) inconsistent with Article 5 provided that the difference in treatment is aimed at ensuring the equitable or effective⁷ imposition or collection of direct taxes in respect of services or service suppliers of other Parties;

⁶ The public order exception may be invoked only where a genuine and sufficiently serious threat is posed to one of the fundamental interests of society.

⁷ Measures that are aimed at ensuring the equitable or effective imposition or collection of direct taxes include measures taken by a Party under its taxation system which:

- (i) apply to non-resident service suppliers in recognition of the fact that the tax obligation of non-residents is determined with respect to taxable items sourced or located in the Party's territory; or
- (ii) apply to non-residents in order to ensure the imposition or collection of taxes in the Party's territory; or
- (iii) apply to non-residents or residents in order to prevent the avoidance or evasion of taxes, including compliance measures; or
- (iv) apply to consumers of services supplied in or from the territory of another Party in order to ensure the imposition or collection of taxes on such consumers derived from sources in the Party's territory; or
- (v) distinguish service suppliers subject to tax on worldwide taxable items from other service suppliers, in recognition of the difference in the nature of the tax base between them; or

- (e) inconsistent with Article 3, provided that the difference in treatment is the result of an agreement on the avoidance of double taxation or provisions on the avoidance of double taxation in any other international agreement or arrangement by which the Party is bound.

Article 17

Security Exceptions

1. Nothing in this Protocol shall be construed:
 - (a) to require any Party to furnish any information, the disclosure of which it considers contrary to its essential security interests; or
 - (b) to prevent any Party from taking any action which it considers necessary for the protection of its essential security interests:
 - (i) relating to the supply of services as carried out directly or indirectly for the purpose of provisioning a military establishment;
 - (ii) relating to fissionable and fusionable materials or the materials from which they are derived;
 - (iii) taken in time of war or other emergency in international relations;
 or
 - (c) to prevent any Party from taking any action in pursuance of its obligations under the United Nations Charter for the maintenance of international peace and security.
2. The Subcommittee on Trade in Services shall be informed to the fullest extent possible of measures taken under paragraphs 1(b) and (c) and of their termination.

Article 18

Cooperation on Electronic Commerce

1. The Parties, recognising that electronic commerce increases trade opportunities in many sectors, agree to promote the development of electronic commerce between them, in particular by cooperating on the issues raised by electronic commerce under the provisions of this Protocol.
2. The Parties agree that the development of electronic commerce must be fully compatible with the highest international standards of data protection, in order to ensure the confidence of users of electronic commerce.
3. The Parties agree that deliveries by electronic means shall be considered as the supply of services, within the meaning of Article 2 paragraph 2(a), and shall not be subject to customs duties.
4. The Parties shall maintain a dialogue on regulatory issues raised by electronic commerce, which will, *inter alia*, address the following issues:

(vi) determine, allocate or apportion income, profit, gain, loss, deduction or credit of resident persons or branches, or between related persons or branches of the same person, in order to safeguard the Party's tax base.

Tax terms or concepts within the meaning of paragraph (d) and this footnote are determined according to tax definitions and concepts, or equivalent or similar definitions and concepts, under the domestic law of the Party adopting the measure.

- (a) the recognition of certificates of electronic signatures issued to the public and the facilitation of cross-border certification services;
- (b) the liability of intermediary service providers with respect to the transmission, or storage of information;
- (c) the treatment of unsolicited electronic commercial communications;
- (d) the protection of consumers in the ambit of electronic commerce;
- (e) any other issue relevant for the development of electronic commerce.

5. Such cooperation can take the form of exchange of information on the respective domestic legislation of the Parties on these issues as well as on the implementation of such legislation.

Article 19

Denial of Benefits

A Party may deny the benefits of this Protocol to a service supplier of another Party if it establishes that the service is being supplied in that Party by a juridical person which is owned or controlled by persons of a non-Party who have no substantive business operations in the territory of any Party.

Article 20

Review

1. With the objective of further liberalising trade in services between them, in particular eliminating substantially all discrimination between and among them within a period of five years, the Parties shall regularly review their Schedule of specific commitments, taking into account in particular any autonomous liberalisation and on-going work under the auspices of the WTO. The first such review shall take place no later than three years after the entry into force of this Protocol.

2. The regular reviews of the level of liberalisation pursuant to paragraph 1 shall take into account the assessment of the degree of restrictiveness of measures affecting trade in services by using the methodologies established by the World Bank and the Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD).

Article 21

Subcommittee on Trade in Service

The Subcommittee on Trade in Services established pursuant to Article 41 paragraph 5 of the CEFTA 2006 shall facilitate and supervise the implementation and application of this Protocol by the Parties.

Article 22

According to Article 47 paragraph 1 of CEFTA 2006, this Protocol is an integral part of CEFTA 2006.

Article 23

Annexes

The following Annexes form an integral part of this Protocol:

Annex I - Temporary Entry and Stay of Natural Persons for Business Purposes;

Annex II - Regulatory Principles Regarding Telecommunications;

Annex III - Consolidated Schedule of Specific Commitments on Trade in Services of CEFTA Parties.

Article 24

Entry into force

1. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval in accordance with the requirements foreseen by the domestic legislation of the Parties. The instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Depositary.
2. This Protocol shall enter into force on the thirtieth day upon depositing of the third instrument of ratification, acceptance or approval.
3. For each Party depositing its instrument of ratification, acceptance or approval after the date of the deposit of the third instrument of ratification, acceptance or approval, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day upon that Party depositing its instrument of ratification, acceptance or approval.
4. If its domestic legal requirements allow, a Party may apply this Protocol provisionally until that Party has deposited its instrument of ratification, acceptance or approval in accordance with paragraph 1. Any provisional application of this Protocol shall be notified to the Depositary.

IN WITNESS WHEREOF, the Plenipotentiaries of all CEFTA Parties, being duly authorized thereto, have adopted this Protocol.

Done in Tirana on 18 December 2019, in a single authentic copy in the English language, which shall be deposited with the Depositary of the CEFTA 2006, which shall transmit certified copies to all CEFTA Parties.

ANNEX I

Temporary Entry and Stay of Natural Persons for Business Purposes

This Annex applies to measures by the Parties concerning the temporary entry and stay in their territories of key personnel, trainees, business services sellers, contractual services suppliers, independent professionals and short term visitors for business purposes.

Section I

Key Personnel, Trainees, Business Service Sellers, Contractual Service Suppliers, and Independent Professionals

1. In accordance with the objectives of this Protocol, the Parties undertake to allow the temporary entry and stay in their territories of the following categories of natural persons subject to the conditions listed below: (a) key personnel; (b) trainees; (c) business service sellers; (d) contractual service suppliers; and (e) independent professionals.
2. For every sector liberalised in accordance with Article 4 of this Protocol and subject to any reservations listed in Annex III the Parties shall allow the temporary entry and stay of the following categories of natural persons.
3. **“Key personnel”** means natural persons employed within a juridical person of a Party, other than a non-profit organisation, who are responsible for the setting up or the proper control, administration and operation of an establishment.

Key personnel comprises business visitors responsible for setting up an establishment and intra-corporate transferees. The temporary entry and stay of key personnel shall be allowed for a period of six months in any 12-month period for business visitors; and three years, in the first instance, for intra-corporate transferees. Temporary entry and stay for intra-corporate transferees shall be extended for up to two additional years for a total period not exceeding five years.

(a) *“Business visitors”* (BV) means natural persons working in a senior position within a juridical person who are responsible for setting up an establishment. They do not engage in direct transactions with the general public and do not receive remuneration from a source located within the host Party; and

(b) *“Intra-corporate transferees”* (ICT) means natural persons who have been employed by a juridical person of a Party or have been partners in it for at least one year and who are temporarily transferred to an establishment (including subsidiaries, affiliates or branches) in the territory of another Party. The natural persons concerned shall belong to one of the following categories:

- (i) *Managers* are natural persons working in a senior position within a juridical person, receiving general supervision or direction of the business, who primarily direct the management of the establishment, including:
 - (a) directing the establishment, or a department or subdivision thereof;
 - (b) supervising and controlling the work of other supervisory, professional or managerial employees; and
 - (c) having the authority to personally recruit and dismiss or recommend recruiting, dismissing or other personnel actions.
- (ii) *Specialists* are natural persons working within a juridical person who possess specialized knowledge essential to the establishment’s production, research

equipment, techniques or management. In assessing such knowledge, account will be taken not only of knowledge specific to the establishment, but also of whether the person has a high level of qualification referring to a type of work or trade requiring specific technical knowledge, including membership of an accredited profession.

4. **“Trainees”** means natural persons who have been employed by a juridical person of a Party for at least one year, who possess a university degree and who are temporarily transferred to an establishment in the territory of another Party, for career development purposes or to obtain training in business techniques or methods. The recipient establishment may be required to submit a training programme covering the duration of stay for prior approval, demonstrating that the purpose of the stay is for training corresponding to the level of a university degree.

The temporary entry and stay for trainees shall be allowed for up to one year.

5. **“Business service sellers”** (BSS) means natural persons who are representatives of a service supplier of a Party seeking temporary entry into the territory of another Party for the purpose of negotiating the sale of services or goods or entering into agreements to sell services for that service supplier. They do not engage in making direct sales to the general public and do not receive remuneration from a source located within the host Party.

The temporary entry and stay of business service sellers shall be allowed for up to six months in any 12-month period.

6. **“Contractual service suppliers”** (CSS) means natural persons employed by a juridical person of a Party which has no establishment in the territory of another Party and which has concluded a *bona fide* contract to supply services with a consumer in that other Party requiring the presence on a temporary basis of its employees in that Party in order to fulfil the contract to provide services. The service contract hereby referred to shall comply with the laws, regulations and requirements of the Party where the contract is executed.

Contractual services suppliers that are allowed temporary entry and stay in a Party to supply services in that Party shall be subject to the conditions specified below:

- (a) The natural persons must be engaged in the supply of a service on a temporary basis as employees of a juridical person, which has obtained a service contract in another Party.
- (b) The natural persons should have at least two years experience in the particular sector of activity that is the subject of the service contract.
- (c) The natural persons must possess professional qualifications if this is required to exercise an activity pursuant to the laws, regulations or requirements of the Party where the service is supplied.
- (d) The natural persons shall not receive remuneration for the supply of services other than the remuneration paid by their employers during their stay in another Party.
- (e) The temporary entry and stay of natural persons within another Party shall be for a period of not more than six months in any twelve-month period or for the duration of the service contract, whichever is less.
- (f) The number of persons covered by the service contract shall not be greater than necessary to fulfil the contract, in accordance with the laws, regulations and requirements of the Party where the service is supplied.

7. **“Independent professionals”** (IP) means natural persons engaged in the supply of a service and registered as self-employed in the territory of a Party, who have concluded a *bona fide* contract to supply services with a consumer in another Party, requiring their presence on a temporary basis in that other Party in order to fulfil the contract to provide services.

Independent professionals that are allowed temporary entry and stay in a Party to supply services in that Party shall be subject to the conditions specified below:

- (a) The natural persons must be engaged in the supply of a service on a temporary basis as self-employed persons registered in another Party and must have obtained a service contract for a period not exceeding twelve months.
- (b) The natural persons must possess, at the date of submission of an application for entry into a Party, at least three years professional experience in the sector of activity which is the subject of the service contract.
- (c) The natural persons must possess professional qualifications if this is required to exercise an activity pursuant to the laws, regulations or requirements of the Party where the service is supplied.
- (d) The temporary entry and stay of natural persons in a Party shall be for a period of not more than six months in any twelve-month period or for the duration of the service contract, whichever is less.

8. A Party shall not maintain or adopt any limitations on the total number of natural persons that a juridical person of another Party may transfer as key personnel or trainees in a specific sector in the form of numerical quotas, or a requirement of an economic needs test or labour market test or any discriminatory limitations. A Party shall not require that an establishment appoint to senior management positions natural persons of any particular nationality.

Section II

Short term visitors for business purposes

1. The Parties shall facilitate, in conformity with their respective legislation, the temporary entry and stay in their territories of short-term visitors for business purposes from any other Party with a view to carrying out the following activities:

- (a) Research and Design: Technical, scientific and statistical researchers on behalf of a juridical person established in the territory of another Party;
- (b) Marketing research: Personnel conducting research or analysis, including market research, on behalf of a juridical person established in the territory of another Party;
- (c) Training seminars: Personnel of a juridical person in a Party who enter the territory of another Party to receive training in techniques and work practices employed by juridical persons or organisations in that other Party, provided that the training received is confined to observation, familiarisation and classroom instruction only;
- (d) Trade Fairs and Exhibitions: Personnel attending a trade fair for the purpose of promoting their juridical person or its products or services in another Party;
- (e) Sales: Sales representatives and agents taking orders or negotiating contracts for goods for a juridical person located in the territory of another Party, but not delivering goods;

- (f) Purchasing: Buyers purchasing for a juridical person or management and supervisory personnel engaging in a commercial transaction carried out in the territory of another Party.
- (g) Meetings and consultations: Natural persons attending meetings or conferences or engaged in consultations with business associates.

2. Persons engaging in the activities listed in paragraph 1 may be granted temporary entry and stay in a Party as short term visitors for business purposes, provided that they:

(i) are not engaged in selling their goods or services to the general public or in supplying their goods or services themselves; (ii) do not on their own behalf receive any remuneration from a source located within the Party where they are staying temporarily; and (iii) are not engaged in the supply of a service in the framework of a contract concluded between a juridical person who has no commercial presence in the Party where the short-term visitors for business purposes are staying temporarily and a consumer in that Party.

3. The temporary entry and stay of short term visitors for business purposes in the territories of the Parties, when allowed, shall be for a period of up to six months in any twelve-month period.

ANNEX II

Regulatory Principles Regarding Telecommunications

The following are definitions and principles on the regulatory framework for telecommunications networks and services.

Definitions

"Telecommunications" means the transmission and reception of signals by any electromagnetic means.

"Public telecommunications transport service" means any telecommunications transport service required, explicitly or in effect, by a Party to be offered to the public generally. Such services may include, inter alia, telegraph, telephone, telex, and data transmission typically involving the real-time transmission of customer-supplied information between two or more points without any end-to-end change in the form or content of the customer's information.

"Public telecommunications transport network" means the public telecommunications infrastructure which permits telecommunications between and among defined network termination points.

"User" means service consumer and service supplier.

"Essential facilities" means facilities of a public telecommunications transport network or service that:

- (a) are exclusively or predominantly provided by a single or limited number of suppliers; and
- (b) cannot feasibly be economically or technically substituted in order to provide a service.

A "major supplier" means a supplier, which has the ability to materially affect the terms of participation (having regard to price and supply) in the relevant market for telecommunications networks and services as a result of: (a) control over essential facilities; or (b) use of its position in the market.

1. Competitive safeguards

Prevention of anti-competitive practices in telecommunications

Appropriate measures shall be maintained or adopted for the purpose of preventing suppliers who, alone or together, are a major supplier from engaging in or continuing anti-competitive practices. These anti-competitive practices shall include in particular:

- (a) engaging in anti-competitive cross-subsidization;
- (b) using information obtained from competitors with anti-competitive results; and
- (c) not making available to other services suppliers on a timely basis technical information about essential facilities and commercially relevant information, which are necessary for them to provide services.

2. Interconnection

- 2.1 Interconnection refers to linking with suppliers providing public telecommunications transport networks or services in order to allow the users of one supplier to communicate with users of another supplier and to access services provided by another supplier, where specific commitments are undertaken.

2.2 Interconnection to be ensured

Interconnection with a major supplier shall be ensured at any technically feasible point in the network. Such interconnection shall be provided⁸:

- (a) under non-discriminatory terms, conditions (including technical standards and specifications) and rates and of a quality no less favourable than that provided for its own like services or for like services of non-affiliated service suppliers or for its subsidiaries or other affiliates;⁹
- (b) in a timely fashion, on terms, conditions (including technical standards and specifications) and cost-oriented rates that are transparent, reasonable, having regard to economic feasibility, and sufficiently unbundled so that the supplier need not pay for network components or facilities that it does not require for the service to be provided; and
- (c) upon request, at points in addition to the network termination points offered to the majority of users, subject to charges that reflect the cost of construction of necessary additional facilities.

2.3 Public availability of the procedures for interconnection negotiations

The procedures applicable for interconnection to a major supplier shall be made publicly available.

2.4 Transparency of interconnection arrangements

Each Party shall ensure that a major supplier makes publicly available either its interconnection agreements or a reference interconnection offer.

2.5 Interconnection: dispute settlement

A service supplier requesting interconnection with a major supplier shall have recourse, either:

- (a) at any time; or
- (b) after a reasonable period of time which has been made publicly known

to an independent domestic body, which may be a regulatory body as referred to in paragraph 5 below, to resolve disputes regarding appropriate terms, conditions and rates for interconnection within a reasonable period of time, to the extent that these have not been established previously.

3. Universal service

Any Party has the right to define the kind of universal service obligation it wishes to maintain. Such obligations shall not be regarded as anti-competitive per se, provided they are administered in a transparent, non-discriminatory and competitively neutral manner and are not more burdensome than necessary for the kind of universal service defined by the Party.

⁸ Suppliers of services or networks not generally available to the public, such as closed user groups, have guaranteed rights to connect with the public telecommunications transport network or services on terms, conditions and rates which are non-discriminatory, transparent and cost oriented. Such terms, conditions and rates may, however, vary from the terms, conditions and rates applicable to interconnection between public telecommunication networks and services.

⁹ Different terms, conditions and rates may be set for operators in different market segments, on the basis of non-discriminatory and transparent licensing provisions, where such differences can be objectively justified because these services are not considered "like services".

4. Public availability of licensing criteria

Where a licence is required, the following shall be made publicly available:

- (a) all the licensing criteria and the period of time normally required to reach a decision concerning an application for a licence; and
- (b) the terms and conditions of individual licences.

The reasons for the denial of a licence shall be made known to the applicant upon request.

5. Independent regulators

The regulatory body in each Party shall be separate from, and not accountable to, any supplier of telecommunications networks and services. The decisions of, and the procedures used by regulators shall be impartial with respect to all market participants.

6. Allocation and use of scarce resources

Any procedures for the allocation and use of scarce resources, including frequencies, numbers and rights of way, shall be carried out in an objective, timely, transparent and non-discriminatory manner. The current state of allocated frequency bands shall be made publicly available, but detailed identification of frequencies allocated for specific government uses is not required.

ANNEX III

**Consolidated Schedule of Specific Commitments on Trade in Services of CEFTA
Parties**

CONSOLIDATED SCHEDULE OF SPECIFIC COMMITMENTS ON TRADE IN SERVICES OF CEFTA PARTIES

EXPLANATORY NOTES

This “Consolidated Schedule of Specific Commitments on Trade in Services of CEFTA Parties” is based on the United Nations Central Product Classification (CPC) list used in services negotiations in the World Trade Organization, but it also includes some services as described by the CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

This Schedule is consistent with the GATS scheduling practice and indicates only those services sectors and subsectors in which the Parties are undertaking commitments. With respect to market access and national treatment commitments, the different modes of supply indicated in the Schedule are as follows:

- Mode 1: from the territory of one Party into the territory of any other Party;
- Mode 2: in the territory of one Party to a service consumer of any other Party;
- Mode 3: by a service supplier of one Party, through commercial presence in the territory of any other Party; and
- Mode 4: by a service supplier of one Party, through presence of natural persons of a Party in the territory of any other Party.

For the purpose of this Schedule, when commitments are undertaken by all the Parties to CEFTA 2006, this is indicated by the notation “All CEFTA Parties”. Otherwise, commitments by individual Parties are indicated by the following abbreviations below, in the order as listed in the preamble of CEFTA 2006, but excluding the Parties that have withdrawn from the Agreement in accordance with Article 51.

- Party 1 – PI**
- Party 2 – PII**
- Party 3 – PIII**
- Party 4 - PIV**
- Party 5 – PV**
- Party 6 – PVI**
- Party 7 – PVII**

A. HORIZONTAL COMMITMENTS

1. Acquisition of land and real estate

PI – Natural and juridical persons of another Party may not acquire natural resources and agricultural land, State-owned forestry and forestry land or land in frontier and military areas in **PI**. The natural and juridical persons of another Party are entitled to buy State-owned, non-agricultural land provided that the value of investment in the land concerned is three times higher than the value of non-agricultural land in **PI**.

PII – Natural and juridical persons of another Party may not acquire and own real estate in **PII** except if the acquired property is related to the supply of a service and upon condition of reciprocity between **PII** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted. Agricultural land may not be owned by natural or juridical persons of another Party.

PIII – A natural or juridical person of another Party may, upon condition of reciprocity between **PIII** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted, acquire the right to ownership of flat, building and business premises, and the right to ownership or long-term lease of construction land in the territory of the **PIII**. A natural or juridical person of another Party may obtain a right to long-term lease of agricultural land in the territory of the **PIII**, upon condition of reciprocity between **PIII** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted. Long-term leases may not exceed ninety-nine (99) years. All acquisitions require the approval of the competent Ministries.

PIV – Land lease not exceeding ninety-nine (99) years is permitted. Natural or juridical persons of another Party may purchase land in **PIV** except land for agriculture or for forestry.

PV – Natural and juridical persons of another Party may own real estate in **PV** other than agricultural land and real estate within restricted areas.

PVI – Agricultural land may not be owned by natural or juridical persons of another Party. Natural and juridical persons of another Party may not acquire and own real estate in the **PVI** except if the acquired property is related to the provision of a service and upon condition of reciprocity between **PVI** and the Party where the natural or juridical person resides or is duly constituted. Land leases may not exceed ninety-nine (99) years.

PVII – Natural and juridical persons of another Party may acquire rights in real estate in **PVII**, unless otherwise provided by law (non-discriminatory restrictions). Limitations apply to agricultural land and forestry land.

2. Capital movements

PIII – **PIII** retains the right to maintain limitations regarding resident deposit operations, and resident capital operations related to investment in real estate and securities abroad.

3. Registration of companies

All CEFTA Parties— A representative office is a part of a company without having the status of a juridical person. Such offices may only engage in market research, promotional, or representational activities. They may not perform commercial activities.

P11 – In areas of media, (television, radio, newspapers), trade and production of arms, explosives, and military equipment the percentage of foreign capital shall not be more than forty-nine (49) percent.

PVI - A natural or juridical person of another Party may not have majority ownership in enterprises dealing with trade of weapons and ammunition, or in enterprises established in restricted areas (such as frontier strip, national parks, military areas) and must have the approval of the competent ministry for investments in such cases. Natural or juridical persons of another Party may establish or invest in such enterprises only with a domestic person upon meeting the aforementioned requirement.

4. Public utilities

All CEFTA Parties:

Services considered as public utilities at a national or local level may be subject to public monopolies or to exclusive rights granted to private operators. These may exist in the following areas: energy services; water; public transport services and services auxiliary to all modes of transport; scientific and technical consulting services; research and development services on social sciences and humanities; technical testing and analysis services; environmental services; public health and public social services; communication services and public education services. Exclusive rights on such services may be granted to national or local private operators on a preferential basis.

5. The presence of natural persons

All CEFTA Parties except PV:

Unbound except for measures concerning the entry into and temporary stay of the following categories of natural persons providing services: key personnel (business visitors, intra-corporate transferees); trainees; business service sellers; contractual services suppliers; independent professionals; and short-term visitors for business purposes, as defined in the Annex 1 to the Additional Protocol 6 on Trade in Services.

PV:

In order to implement its commitments under Annex 1 to the Additional Protocol 6 on Trade in Services, **PV** may not invoke its rights and obligations during a transition period of eighteen (18) months from the date of entry into force of this Protocol for **PV**. During that transition period, **PV** will extend the following commitments on the presence of natural persons to all CEFTA Parties on a reciprocal basis.

PV undertakes to allow the temporary entry and stay in its territory of the following categories of natural persons:

- (i) Intra-corporate transferees (ICT)

Entry and stay for a maximum of 3 years shall be granted to persons transferred within a corporation and its subsidiaries and branches who:

- (a) Have been employed by a juridical person established in another Party for at least one year immediately preceding the date of entry;
- (b) Are temporarily transferred in the context of the provision of a service in **PV** to a subsidiary or branch that is providing services in **PV**; and
- (c) Are Managers, Executives or Specialists, as defined below.

Managers: are persons working in a senior position who primarily direct the juridical person, including (a) directing the establishment or a department or sub-division of the establishment; (b) supervising and controlling the work of other supervisory, professional or managerial employees; and (c) having the authority personally to hire and dismiss or recommend hiring, dismissing or other personnel actions (such as promotion or leave authorization), and exercise discretionary authority over day-to-day operations. Does not include first-line supervisors, unless the employees supervised are professionals, nor does it include employees who primarily perform tasks necessary for the provision of the service. An economic needs test will not be required.

Executives: are persons within the juridical person, who primarily direct the management of the juridical person, establish the goals and policies of the juridical person, exercise wide latitude in decision-making, and receive only general supervision or direction from higher-level executives, the board of directors, or shareholders of the juridical person. Executives would not directly perform tasks related to the actual provision of a service or services. An economic needs test will not be required.

Specialists: are persons who possess uncommon knowledge essential to an establishment's service, research equipment, techniques or management. In assessing such knowledge, account will be taken not only of knowledge specific to the establishment, but also of whether the person has a high level of qualification referring to a type of work or trade requiring specific technical knowledge, including membership of an accredited profession. An economic needs test will not be required.

(ii) Business Visitors (BV)

Entry and temporary stay of the following categories is permitted without application of an economic needs test for a period of up to 90 days in any twelve month-period:

- (a) Service sellers - persons not residing in **PV** who are representatives of a service supplier and are seeking temporary entry for the purpose of negotiating and contracting for the sale of services but are not engaged in making direct sales to the general public or in supplying services themselves; and
- (b) Persons responsible for setting up a commercial presence - managers who are responsible for setting up in **PV** a commercial presence of a service provider of another Party and who are not engaged in making direct sales or in supplying services if the service provider has no other commercial presence in **PV**.

(iii) Contractual Service Suppliers (CSS)

Entry will be granted to natural persons engaged in the supply of a service on a temporary basis as employees of a legal person with no commercial presence in **PV**, subject to the following conditions:

- a) The legal person has obtained a service contract, for a period not exceeding 12 months from a final consumer in **PV**, through a procedure which guarantees the bona fide character of the contract;
- b) The service contract complies with the laws of **PV**;
- c) The natural person seeking entry should be offering such services as an employee of the legal person supplying the service for at least a year immediately preceding such entry;
- d) The temporary entry and stay shall be for a cumulative period of not more than 90 days in any 12-month period or for the duration of the contract, whatever is less;
- e) The natural person must possess (a) a university degree or a technical qualification demonstrating knowledge of an equivalent level¹; (b) professional qualifications where this is required to exercise an activity in the sector concerned pursuant to the laws, regulations or requirements of **PV**; and (c) at least 3 years professional experience in the sector;
- f) The commitment relates only to the service activity which is the subject of the contract; it does not confer entitlement to exercise a profession in **PV**;
- g) The number of the persons covered by the service contract shall not be larger than necessary to fulfil the contract;
- h) An economic needs test will not be required; and
- i) The service contract has to be obtained in one of the activities below:

Legal services;
 Accounting and bookkeeping services;
 Architectural services, urban planning and landscape architectural services;
 Engineering services, integrated engineering services;
 Computer and related services;
 Advertising;
 Management consulting services;
 Services related to management consulting;
 Technical testing and analysis services;
 Related scientific and technical consulting services;
 Translation services;
 Environmental services; and
 Installation and maintenance of machinery or equipment.

¹ Where the degree or qualification has not been obtained in **PV**, the latter may evaluate whether this is equivalent to a university degree acquired in **PV**.

B. SPECIFIC COMMITMENTS

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
1. BUSINESS SERVICES		
Legal Services (CPC 861)		
Legal services (861) - Consultancy on home jurisdiction, foreign and international law (part of CPC 861) (except notaries, private bailiffs and legal documentation and certification services provided by service suppliers entrusted with public functions) PII, PIII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Legal services (861) (except notaries, private bailiff and legal documentation and certification services) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None except that lawyers of another party must be accompanied in court by an PI lawyer.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Legal services (861) – Except consultancy on home jurisdiction, foreign and international law PIV	Mode 1 - Unbound, except for drafting of legal documents; Mode 2 - None; Mode 3 - None, except that legal services may only be supplied through legal persons incorporated in PIV . Mode 4 - None, except that a licensed lawyer may provide all legal services, except representation in criminal proceedings. Representation in criminal proceedings permitted only to sworn solicitors.	Modes 1, 2, 3, 4 - None;
Legal services (861) - Consultancy on home jurisdiction, foreign and international law; (Part of CPC 861) PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None except nationality requirement for sworn solicitors and sworn notaries.	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.
Accounting, Auditing and Bookkeeping Services (CPC 862) PI, PV, PIV	Modes 1, 2, 3, 4 – None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Accounting, Auditing and Bookkeeping Services (CPC 862) PII, PVI, PVII	Mode 1 - None, except official audit reports must be confirmed by an auditing firm registered in the domestic jurisdiction and signed by an auditor licensed there. Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.
Auditing services (part of CPC 862)	Modes 1, 2 - Concluding a contract with a domestic audit	Mode 1, 2 - An audit

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
PIII	company is required. A company of another Party must be registered in its own jurisdiction for providing auditing services. Modes 3, 4 - None	company of another Party, not registered in the PIII , but registered to conduct audits in the jurisdiction where its main office is located, may perform audits in the PIII only on a contract basis in cooperation with a domestic audit company. Modes 3, 4 - None
Taxation Services (CPC 863) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Architectural services (CPC 8671) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Engineering services (CPC 8672) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Integrated engineering services (CPC 8673) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Urban planning and landscape architectural services (CPC 8674) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Medical and dental services (excluding public health institutions (CPC9312) PI, PII, PIII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Medical and dental services (excluding public health institutions (CPC9312) PIV	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - The practice of the medical profession by persons of another Party requires permission from local health authorities, based on economic needs for medical doctors and dentists in a given region.	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column
Veterinary Services (CPC 932), excluding public institutions All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services of midwives, nurses, physiotherapists,	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
paramedical personnel (CPC 93191) excluding public health institutions All CEFTA Parties		
Computer and Related Services (CPC 84) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Research and development services (CPC 851-853) PI, PII, PIV, PV, PVI, PVII PIII: except research in the field of historical and cultural identity of PIII people and nationalities who live in the PIII .	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Real Estate Services (CPC 821 & 822) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Rental or Leasing Services without Operator (CPC 83) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Rental or leasing of studio recording equipment (CPC 83109)** All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Rental services relating to pre-recorded video cassettes and optical discs for use in home entertainment equipment (CPC 83202) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advertising Services (CPC 871) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Market research and public opinion polling services (CPC 864) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Management consulting services (CPC 865) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services related to management consulting (CPC 866) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Technical testing and analysis services (CPC 8676) (Excluding services related to issuance of mandatory	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
certificates and similar official documents other than those for which recognition of validity of certificates or documents of another Party is prescribed). All CEFTA Parties		
Services incidental to agriculture, hunting and forestry (CPC 881) PI, PIII, PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory services incidental to agriculture and forestry only (part of CPC 881) PII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory and consulting services relating to hunting (part of CPC 881) PII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services incidental to fishing (CPC 882) PI, PIII, PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory and consulting services relating to fishing (part of CPC 882) PII, PV, PVI, PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services incidental to mining (CPC 883) Site preparation work for mining (CPC 5115) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services incidental to manufacturing (CPC 884) Services incidental to the manufacture of metal products, machinery and equipment (CPC 885) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Advisory and consulting services incidental to energy distribution (part of CPC 887) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Placement and supply services of personnel (CPC 872) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Related scientific and technical consulting services	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
(CPC 8675) All CEFTA Parties		
Maintenance and repair of equipment (CPC 633+8861 to 8866) Maintenance and Repair of motorcycles and snowmobiles (CPC 6122) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Building cleaning services (CPC 874) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Photographic services (CPC 875) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Packaging services (CPC 876) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Printing and publishing (88442), excluding printing and publication of the Official Gazette All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Convention services – Planning, Managing and Marketing Services for Conventions and Similar events (CPC 87909*) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Translation and interpretation services (CPC 87905) excluding services of sworn interpreters All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Specialty design services (CPC 87907*) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hair dressing and Barbers' services (CPC 97021) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
2. COMMUNICATIONS SERVICES		
Postal and Courier Services² (CPC 68)		

² Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
A. Postal Services (CPC 6811) (i) Postal Services related to letters (CPC 68111): collection, transport and delivery services for newspapers, journals and periodicals, whether for domestic or foreign destinations, other than those rendered under a universal service obligation. (ii) Collection, transport and delivery services for letters, brochures, leaflets and similar printed matter, whether for domestic or foreign destinations, other than those rendered under a universal service obligation, excluding items less than 350 grams in weight and whose price is less than five times the public basic tariff, excluding registered mail service used in judicial or administrative procedure. (iii) Postal services related to parcels (CPC 68112): collection, transport and delivery services for parcels and packages, whether for domestic or foreign destinations, other than those rendered under a universal service obligation, excluding items less than 350 grams in weight and whose price is less than five times the public basic tariff, excluding registered mail service used in judicial or administrative procedure. All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Courier Services (CPC 6812) (i) Collection, transport and delivery services, whether for domestic or foreign destinations, for letters, parcels and packages, as rendered by courier and using one or more modes of transport, other than those rendered under a universal service obligation. (ii) Messenger services provided by bicycle couriers. (iii) Local delivery services of items such as food and other purchases (CPC 6813).		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Telecommunications and Information Supply Services		
Telephony and other telecommunications services (CPC 841)³		
Carrier services (CPC 8411) Fixed telephony services (CPC 8412) Mobile telecommunications services (CPC 8413) Private network services (CPC 8414) Data transmission services (CPC 8415) Other telecommunications services (CPC 8419) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Internet telecommunications services (CPC 842)⁴ Internet backbone services (CPC 8421) Internet access services (CPC 8422) Other Internet telecommunications services (CPC 8429) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Online Content (CPC 843)⁵ All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
3. CONSTRUCTION AND RELATED ENGINEERING SERVICES		
Pre-erection work at construction sites (CPC 511)		

³ Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).[↗](#)

⁴ Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).[↗](#)

⁵ Based on CPC Version 2 (United Nations Publication ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).[↗](#)

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Construction work for buildings (CPC 512) Construction work for civil engineering (CPC 513) Assembly and erection of prefabricated constructions (CPC 514) Special trade construction work (CPC 515) Installation work (CPC 516) Building completion and finishing work (CPC 517) Renting services related to equipment for construction or demolition of buildings or civil engineering works, with operator (CPC 518) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
4. DISTRIBUTION SERVICES (CPC Ver.2, Sections 61 & 62, excluding trade of explosives, weapons and ammunition and, for PVI, trade of genetically modified organisms)		
<u>Wholesale trade services</u> Wholesale trade services, except on a fee or contract basis Wholesale trade services on a fee or contract basis <u>Retail trade services</u> Non-specialized store retail trade services Specialized store retail trade services Mail order or internet retail trade services Other non-store retail trade services Retail trade services on a fee or contract basis All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
5. EDUCATION SERVICES (Only privately-funded services)		
Primary education services (CPC 921) Secondary education services (CPC 922) Higher education services (CPC 923) Adult education (CPC 924)		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Other education services (CPC 929) PI, PII, PIV, PV, PVI, PVII PIII: Primary education services (CPC 921) excluded	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
6. ENVIRONMENTAL SERVICES		
A. Wastewater management (wastewater services corresponds to sewage services) (CPC 9401) B. Solid/Hazardous waste management - Refuse disposal services (CPC 9402) - Sanitation and similar services (CPC 9403) C. Protection of ambient air and climate: - Cleaning services of exhaust gases (CPC 9404) D. Remediation and clean up of soil and waters: - Treatment, remediation of contaminated/polluted soil and water (part of CPC 9406) Corresponds to parts of Nature and landscape protection services. E. Noise and vibration abatement (CPC 9405) F. Protection of biodiversity and landscape: - Nature and landscape protection services (parts of CPC 9406 not covered under D) G. Other Environmental Services (CPC 9409) H. Environmental Consulting Services (CPC 83931)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
All CEFTA Parties		
7. FINANCIAL SERVICES		
Insurance and Insurance-related services (CPC 812) PI		
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121)	Mode 1 – Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments.	Mode 1 - Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments)

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	Modes 2, 3, 4 - None	Modes 2, 3, 4 - None
Non-life insurance services, (CPC 8129)	Mode 1 - Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments) Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound, (None for insurance of non-residents in PI and for foreign investments) Modes 2, 3, 4 - None
Marine, aviation and transport insurance services (CPC 81293)	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - None except that a juridical person of another Party must have provided insurance services in its home jurisdiction for at least 5 years in order to be established or authorized to operate or supply services in PI . For all forms of commercial presence, the general representative of the company must reside in PI .	Modes 1, 2, 3, 4, - None, except as indicated in the market access column.
Reinsurance and retrocession, (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Actuarial and claims settlement activities are regulated by the law. The rest of these services are unregulated (part of CPC 8140)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Insurance and insurance-related services</u> <u>(CPC 812)</u> PII		
Life, accident and health insurance services (CPC 8121) Non-life insurance services (CPC 8129) Reinsurance and retrocession (CPC 81299*) Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Mode 1 - None such as intermediary, for insurance of maritime transportation of passengers (scheduled or non-scheduled), with such insurance to cover any or all of the following: the passengers being transported, the vehicle transporting the	Mode 1 - None Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	passengers and any liability arising there from, goods in international transit. Modes 2, 3, 4 - None	
<u>Insurance and insurance-related services</u> <u>(CPC 812)</u> <u>PIII</u>		
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121)	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 - None, except that an insurance company must be established as a joint-stock company in order to provide life insurance services. Mode 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None
Non-life insurance services, (CPC 8129)	Mode 1 - None for maritime and aviation insurance, insurance sold for transportation vehicles licensed for commercial purposes. Unbound for other insurance services. Mode 2 - None for maritime and aviation insurance, insurance sold for transportation vehicles licensed for commercial purposes. Unbound for other insurance services. Mode 3 - Establishment of an insurance joint-stock company in the PIII is required to provide non-life insurance services. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - An insurance company must be established as a joint-stock company in order to provide insurance and reinsurance services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - An insurance brokerage company and specialized insurance agency must be established as a joint-stock company in order to provide insurance intermediation and representation in insurance services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Insurance and insurance-related services</u> <u>(CPC 812)</u>		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
PIV		
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121) Non-life insurance services (CPC 8129) Reinsurance and retrocession (CPC 81299*) Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Insurance and insurance-related services</u> <u>(CPC 812)</u> PV⁶		
Life, accident and health insurance services (CPC 8121)	Mode 1 - Unbound, except for the provision of life insurance to nationals of another Party - None. Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None.
Non-life insurance services (CPC 8129)	Mode 1 - Unbound, except for insuring property of nationals of another Party, as well as insurance of risks relating to maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicles transporting the goods and any liability arising therefrom, and goods in international transit. Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 – None
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Mode 1 - Unbound, except for provision of life insurance to nationals of another Party, insuring property of nationals of another Party, as well as insurance of risks relating to maritime shipping and commercial aviation and space launching and freight (including satellites), with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported, the vehicles transporting the goods and any liability arising therefrom, and goods in international transit. .Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

⁶ Insurance companies of another Party are required to establish subsidiaries which must be incorporated as joint stock companies in **PV**. A company for intermediation in insurance and agency for provision of other services may be established as a joint stock or limited liability company in **PV**.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Insurance and insurance-related services, CPC 812 PVI⁷		
Life, accident and health insurance services (CPC 8121)	Modes 1, 2 - Unbound except for insurance to: (i) nationals of another Party in PVI (excluding compulsory insurance prescribed for such persons in PVI); (ii) employees of PVI companies founded for the performance of an activity abroad, owned by domestic persons or jointly by domestic and persons of another Party, if this is required by the jurisdiction of the other Party or if explicitly stipulated in the act of incorporation of such companies; Mode 3 - None, Mode 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound except as indicated in the market access column Mode 3 - None Mode 4 - None
Non-life insurance services (CPC 8129)	Mode 1, 2 - Unbound except for: - insurance of risks relating to marine shipping, commercial aviation, space launching and freight (including satellites); with such insurance to cover any or all of the following: the goods being transported; the vehicle transporting the goods and any liability arising therefrom - insurance of goods in the international transit Mode 3 - None, Mode 4 - None	Mode 1, 2 - Unbound except as indicated in the market access column Mode 3 - None Mode 4 - None
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including broking and agency services) (CPC 8140)	Modes 1, 2 - Unbound, except for insurance services for which commitments are taken under subsectors (i) and (ii) CPC 8121	Mode 1, 2 - Unbound except as indicated in the market

⁷ Insurance companies and reinsurance companies of another Party are required to establish subsidiaries which must be incorporated as joint stock companies in the territory of the **PVI**. Exceptionally, a company for insurance brokerage, or for insurance agency services, or for other insurance services must be incorporated as a joint stock company or limited liability company. Branches of companies commercially established outside **PVI** for supplying re-insurance and insurance related services will be allowed 5 years after entry into force of this Protocol. At least one member of any insurance company supervisory board and at least one member of any insurance company executive board must have active knowledge of the **PVI** language and domicile (permanent residence) in the territory of the **PVI**. All members of any insurance company executive board must be resident in the territory of the **PVI**. Compulsory insurance may only be provided by insurance companies incorporated in the **PVI**. Compulsory insurance schemes related to social security, state health insurance and state retirement plans, as well as compulsory deposit insurance schemes are excluded from market access and national treatment commitments included in this Schedule. Admission of new insurance products may be controlled for prudential reasons.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	and CPC 8129 (except CPC 81299). Mode 3 - None Mode 4 - None	access column Mode 3 - None Mode 4 - None
Insurance and insurance-related services, CPC 812 PVII		
Life, accident and health insurance services, (CPC 8121)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Non-life insurance services (CPC 8129) (Except for cases of insurance of risks connected to sea or air transportation and when the risk is not covered by the domestic company or the branch of the company of another Party, which carries out its activity PVII (The company must be registered in PVII).	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Reinsurance and retrocession (CPC 81299*) (Only for the risks insured by insurance companies of another Party and for the risks that domestic reinsurers are not able to cover themselves. Based on domestic rules of the Central Bank of PVII , insurance companies cannot hold risk for an event exceeding 10% of their capital.)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Services auxiliary to insurance (including brokering and agency services) (CPC 8140)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Banking and Other Financial Services (excluding Insurance) PI		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public (CPC 81115-81119) b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions (CPC 81113) c. Financial leasing (CPC 81112) d. All payment and money transmission services (CPC 81339)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
e. Guarantees and commitments (CPC 81199)		
f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following: - money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.) - foreign exchange - derivative products including, but not limited to, futures and options - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc. - transferable securities - other negotiable instruments and financial assets, including bullion	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4, - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues (CPC 8132)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
h. Money brokering	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy CPC 8131 or 8133)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services (CPC 8131)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Banking and other financial services</u>		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
<u>(excluding insurance)</u> PII		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions c. Financial leasing d. All payment and money transmission services e. Guarantees and commitments f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues h. Money brokering i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - None, except that the establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies. Mode 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Banking and other financial services</u> <u>(excluding insurance)</u>		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
PIII		
	For all subsectors for Mode 3: (3) Only a legal person established in the PIII may provide banking and other financial services. A bank of another Party can provide banking services by establishing a bank or branch in the PIII. A bank must be established as joint-stock company. Brokerage houses, closed investment funds, fund management companies and the Central Depository of Securities are to be established as joint-stock companies. Brokerage houses must be established by at least two domestic or legal or natural persons of another Party. This limitation does not apply if the brokerage houses are established by a bank, saving house or an insurance company. Only brokerage houses, banks, insurance companies and fund management companies can be founders of the Central Depository of Securities. Natural and legal persons of another Party are not allowed to establish saving houses and exchange offices.	
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 - Unbound, except for banks and saving houses. Saving houses are authorized to provide deposit services for natural persons only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - For banks: None For saving houses: Granting credits to legal persons exceeding 150% of the guaranteed capital of the saving houses must be provided only through a bank. For other legal persons: They can grant loans to other legal persons only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
c. Financial leasing	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
d. All payment and money transmission services	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None for current transactions and direct investments. Mode 3 - This type of services may be provided by banks only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
e. Guarantees and commitments	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following:		
- money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.)	Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None for banks. None for trading with cheques and bills of exchange. Mode 3 - This type of services may be provided by banks and saving houses only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
- foreign exchange ⁸	Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None up to the level determined by the Government Mode 3 - This type of services may be provided by banks and exchange offices only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
- derivative products including, but not limited to, futures and options	Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None for banks. Modes 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
- exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc.	Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None for banks. Modes 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
- transferable securities	Mode 1 - Unbound	Modes 1, 2, 3, 4 - None

⁸ Covers foreign exchange services supplied by exchange offices to natural persons.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	Mode 2 - Unbound. None for direct investments. None for banks, for securities issued by OECD member countries and international institutions, and for securities with investment rating. Mode 3 - Only brokerage houses and banks are permitted to offer these types of services. Mode 4 - None	
g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None, except for placement with residents of the PIII . Mode 3 - This type of services may be provided by banks and brokerage houses only. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
h. Money brokering ⁹	Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound, None for banks. Mode 3 - None for banks. None for legal persons for payments in and from a foreign jurisdiction. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services	Mode 1 - Unbound Mode 2 - Unbound. None for pension fund management. None for banks, investment funds and pension funds for using the service custodial depository. Mode 3 - Only brokerage houses and management companies having their registered office in the PIII may perform portfolio management; Specialized management companies having their registered office in the PIII may perform the activities of management of investment and pension funds. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

⁹ Covers selling and buying of foreign currency between legal persons on the foreign exchange market.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
j. Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 - None for legal entities for the settlement of transactions in securities established in the PIII . Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - Only trading companies, banks, saving houses and brokerage houses may provide these types of services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Modes 1, 2, 3, 4 – None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Banking and Other Financial services (excluding insurance) ¹⁰ PIV		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions c. Financial leasing d. All payment and money transmission services e. Guarantees and commitments f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise	Modes 1, 2, 3 - None, except as indicated in the footnote on "Banking and other financial services". Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
g. Participation in issues of all kinds of securities,	Modes 1, 2 - None, except as indicated in the footnote on	Modes 1, 2, 3, 4 - None

¹⁰ Banks of another Party can perform financial activity in the territory of the **PIV** only through a branch office or subsidiary for which a licence has been issued by the National Bank of **PIV**. One of condition for issuing the licence is the payment of the initial capital that shall not be less than the minimum capital required on a non-discriminatory basis. Banks, including those with participation of foreign capital, shall be organized as joint stock companies. The Representative offices of banks of another Party have the right to be opened in the **PIV** without receiving the licence of the National Bank of **PIV** and do not have the right to be engaged in financial activity. Loans and guarantees from residents to non-residents, as well as other transfers to non-residents referring to capital transactions require the approval of the National Bank of **PIV**.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues	"Banking and other financial services". Mode 3 - None, except as indicated in the footnote on "Banking and other financial services" and except that the National Bank of PV is a fiscal agency of the Government on the T-bills market. Mode 4 - None	
h. Money brokering i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services j. Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Modes 1, 2, 3 - None, except as indicated in the footnote on "Banking and other financial services". Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
<u>Banking and other financial services (excluding insurance)</u> PV¹¹		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, - None

¹¹ Banks of another Party may establish subsidiaries, branch offices or representative offices in the territory of **PV**. Representative offices of banks of other Parties may provide only preparatory activities such as market research and may not provide banking services in **PV**. Broker and dealer companies, credit guarantee funds investment funds and a stock exchange must be incorporated as joint stock companies in **PV**. Micro finance institutions and legal entities for provision of investment advisory services must be incorporated as limited liability companies or joint stock companies in **PV**. An investment fund management company must be incorporated as a joint stock or limited liability company in **PV**, while an asset management company performing activity of managing and organizing voluntary pension funds must be established as a non-public joint stock company in **PV**. Banks of another Party may establish branch or representative offices in **PV** subject to prior approval of the Central Bank. Representative offices of banks of another Party may not perform banking operations.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
commercial transactions c. Financial leasing d. All payment and money transmission services e. Guarantees and commitments f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following: - money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.) - foreign exchange - derivative products including, but not limited to, futures and options - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc. - transferable securities - other negotiable instruments and financial assets, including bullion g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues h. Money broking		Mode 3 - None Mode 4 - Natural persons of another Party may be elected executive directors, and at least one executive director must speak the official language of PV. Executive directors must be full-time employees of the bank (i.e. be resident in PV for the duration of the engagement).
i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services	Mode 1 - The establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies. Only firms having their registered office in PV can act as depositories of the assets of investment funds. Mode 2 - None. Mode 3 - The establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies. Only firms having their registered office in PV can act as depositories of the assets of investment funds. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.
k. Advisory and other auxiliary financial services		

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
I. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None.
Banking and Other Financial Services (excluding insurance) PVI¹²		
(a) Acceptance of deposits and other repayable funds from the public;	Modes 1, 2 - Unbound, except for banks which may hold foreign exchange in their accounts abroad freely, and for other entities which may hold foreign exchange in accounts abroad in certain cases, subject to approval of the National Bank of PVI . Modes 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(b) Lending of all types, including consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transaction;	Modes 1, 2 - Unbound for financial credits with a maturity of less than twelve (12) months other than those for imports, construction works abroad and agriculture. Unbound for all	Modes 1, 2, 3, 4 - None

¹² Banks, broker and dealer companies, closed investment funds, companies for investment funds management, founders of over-the-counter market and stock exchange must be incorporated as joint stock companies in the **PVI**. Exceptionally, legal entities who perform financial leasing, legal entities for provision of investment advisory services must be incorporated as a joint stock company or a limited liability company. Any asset management company that wishes to manage and organize voluntary pension funds in **PVI** must be established as a non-public joint stock company. Only bank and broker and dealer company can be founder of over the counter market and legal entity for provision of investment advisory services. At least one member of any bank board of directors and at least one member of any bank executive board must have active knowledge of the **PVI** language and domicile (permanent residence) in the territory of the **PVI**. All members of any bank executive board must have residence in the territory of the **PVI**.

Branches of banking and other licensed financial services companies commercially established outside of **PVI** will be allowed in **PVI** 5 years after entry into force of this Protocol.

Banks of another Party may establish subsidiaries or representative offices in the territory of the **PVI**. Representative offices of banks of another Party may not perform banking operations - their scope of work is limited to market research, preparatory activities and representation of their home bank. A bank may perform business activities of a broker-dealer company only if it has a separate organizational unit for performing these activities.

Residents except banks, investment funds and voluntary pension funds and insurance companies (in compliance with the Law regulating their operation) are prohibited from making payments for purchasing foreign short-term securities.

Admission of new financial products may be controlled for prudential reasons.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	credits taken by natural persons and branches of companies of another Party and for factoring and financing of commercial transactions. Modes 3, 4 - None	
(c) Financial leasing;	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(d) All payment and money transmission services, including credit, charge and debit cards, travellers cheques and bankers drafts;	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only (licensed) banks may issue payment cards. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 None
(e) Guarantees and commitments	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(f) Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in and over-the-counter market or otherwise, the following: - money market instruments (including cheques, bills); - foreign exchange;	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only (licensed) banks may trade in money market instruments and foreign exchange. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
- derivative products including, but not limited to, futures and options; - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps; - transferable securities; - other negotiable instruments and financial assets, including bullion.	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(g) Participation in issues of all kinds of securities, including underwriting and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of services related to such issues;	Mode 1 - Unbound Mode 2 -None Mode 3 - Only (licensed) banks and broker-dealer companies. may provide these services. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(h) Money brokering;	Mode 1 - Unbound	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	Mode 2 - None Mode 3 - Only (licensed) banks and broker-dealer companies. may provide these services. Mode 4 - None	
(i) Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial, depository and trust services;	Modes 1, 2 - Unbound Mode 3 -: - Voluntary Pension Funds can be organized and managed exclusively by licensed Voluntary Pension Fund Management Companies established in PVI - The establishment of a specialized management company is required to perform the activities of management of unit trusts and investment companies; - Only firms having their registered office in PVI may act as depositories of the assets of investment funds. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(j) Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments;	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only Central Registry, Depository and Clearing of Securities (a joint stock company with 51% of state capital) may provide these services. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None,
(k) Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by suppliers of other financial services;	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(l) Advisory, and other auxiliary financial services on all the activities as listed in subparagraphs (v) through (xv), including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy.	Modes 1, 2 - None Mode 3 - Investment advisory services may be provided only by broker-dealer companies and (licensed) banks. Mode 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Banking and Other Financial Services (excluding insurance) PVII		
a. Acceptance of deposits and other repayable funds from the public	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
b. Lending of all types, incl., inter alia, consumer credit, mortgage credit, factoring and financing of commercial transactions c. Financial leasing	Mode 3 - Only licensed banks and other financial institutions. Mode 4 - None	
d. All payment and money transmission services e. Guarantees and commitments f. Trading for own account or for account of customers, whether on an exchange, in an over-the-counter market or otherwise, of the following: - money market instruments (cheques, bills, certificate of deposits, etc.) - foreign exchange - exchange rate and interest rate instruments, including products such as swaps, forward rate agreements, etc.	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only licensed banks and other financial institutions. Mode 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
g. Participation in issues of all kinds of securities, including under-writing and placement as agent (whether publicly or privately) and provision of service related to such issues h. Money brokering i. Asset management, such as cash or portfolio management, all forms of collective investment management, pension fund management, custodial depository and trust services j. Settlement and clearing services for financial assets, including securities, derivative products, and other negotiable instruments k. Advisory and other auxiliary financial services including credit reference and analysis, investment and portfolio research and advice, advice on acquisitions and on corporate restructuring and strategy l. Provision and transfer of financial information, and financial data processing and related software by providers of other financial services.	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None Mode 3 - Only licensed banks and other financial institutions. Mode 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
8. HEALTH-RELATED AND SOCIAL SERVICES (Only privately funded services)		
Hospital services (CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) Social Services (CPC 933) PI, PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hospital services (CPC 9311) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Other human health services (CPC 9319) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
Welfare services delivered through residential institutions to old persons and persons with disabilities (CPC 93311) Child day-care services including day-care for persons with disabilities (CPC 93321) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hospital services Private hospital and sanatorium services (CPC 9311**) Social Services (CPC 933) PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Other human health services (CPC 9319) PIV	Modes 1, 2, 3 - None Mode 4 - Nationality requirements. Economic needs determined by the total number of nurses and midwives in a given region authorized by local health authorities.	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.
Hospital services (CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Hospital services (part of CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) Welfare services delivered through residential institutions to old persons (CPC 93311**) (excluding	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
persons with disabilities) Child day care services (CPC 93321) excluding children and young people with disabilities. PVI		
Hospital services ¹³ (CPC 9311) Other human health services (CPC 9319) PVII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
9. TOURISM AND TRAVEL-RELATED SERVICES		
Hotels and restaurants including catering (CPC 641-643) Travel agencies and tour operator services (CPC 7471) Tourist guides services (CPC 7472) All CEFTA Parties	Modes 1, 2, 3, 4 - None PI - One year residency requirement for tourist guides. PII, PIII, PVI, PVII - nationality and residency requirement for tourist guides.	Modes 1, 2, 3, 4 - None, except as indicated in the market access column.
10. RECREATIONAL, CULTURAL AND SPORTING SERVICES (other than audio-visual services)		
Entertainment services (including theatre, live bands and circus services) (CPC 9619)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
News agency services (CPC 962)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963)	Modes 1, 2 - None (Unbound for archives) Mode 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
Sporting and other recreational services (CPC 964) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
A. Entertainment and cultural services (including		

¹³ Private health activities are not allowed in the following fields: collection of blood and its derivatives; forensic medicine and autopsy services; epidemiology services (besides disinfection, disinsection and preventive deratization), human ecology, and environmental microbiology.

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
bands and circus services, theatre, live - Cinema theatre operation services (part of CPC 96199) B. News agency services (CPC 962) C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) D. Sporting and other recreational services (CPC 964) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None (unbound for archives) Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
A. Entertainment services: - Cinema theatre operation services (CPC 96199**); - Other entertainment services (CPC 96191+96194) B. News agency services C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) D. Sporting and other recreational services PIV	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
A. Cinema theatre operation services (CPC 96199 **) B. News agency services (CPC 962) Sporting and other recreational services C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) (for privately funded institutions only). D. Sporting and other recreational activities, excluding gambling and betting services (part of CPC 964) PV	Mode 1 - Unbound Mode 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None. Modes 1, 2, 3, 4 - None. Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None, Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
Other entertainment and cultural services, including: - theatre, live bands and circus services (part of CPC 9619) and - cinema theatre operation services (part of 9619) News agency services (CPC 962) Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) (for privately funded institutions only). Sporting and other recreational services, other than gambling and betting services (CPC 9641, 96491) PII, PVI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2 - Unbound Modes 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None Modes 1, 2, 3, 4 - None
A. Entertainment services (including theatre, live bands and circus services) (CPC 9619) B. News agency services (CPC 962) C. Libraries, archives, museums and other cultural services (CPC 963) D. Sporting and other recreational services (CPC 964) (excluding betting and gambling for Mode 1). PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
11. TRANSPORT SERVICES (excluding cabotage)		
A. Maritime Transport Services		
a. Passenger transportation (CPC 7211) b. Freight transportation (CPC 7212) c. Rental of vessels with crew (CPC 7213) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) e. Pushing and towing services (CPC 7214) f. Supporting services for maritime transport (CPC 745**) PI (a-e only), PIV, PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
f. Supporting services for maritime transport (CPC 745**)	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None	Mode 1 - Unbound Mode 2 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
PI	Mode 3 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens Mode 4 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens	Mode 3 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens Mode 4 - None, except that the technical staff (pilots) must be PI citizens
c. Rental of vessels with crew (CPC 7213) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
f. Supporting services for maritime transport (CPC 745**) PII	Mode 1 - Unbound* except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound* except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7211) b. Freight transportation (CPC 7212) PVI	Modes 1, 2, 3 - None Mode 4 - Unbound for master or chief officer, as well as chief engineer officer or second engineer officer.	Modes 1, 2, 3 - None Mode 4 - Unbound for master or chief officer, as well as chief engineer officer or second engineer officer.
Freight forwarding services PVI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation, (CPC 7211) b. Freight transportation, (CPC 7212) PVII	Mode 1 - (a) Liner shipping: None b) Bulk, tramp and other international shipping, including passenger transportation: None Mode 2 - None Mode 3 - (a) Establishment of a registered company for the purpose of operating a fleet under the PVI flag: Unbound. (b) Other forms of commercial presence for the supply of international maritime transport services: None. ¹⁴	Mode 1 - None Mode 2 - None Mode 3 - (a) Unbound (b) None Mode 4 - (a) Ship's crews: Unbound (b) None

¹⁴ "Other forms of commercial presence for the supply of international maritime transport services" means the ability for international maritime transport service suppliers of other Parties to undertake locally all activities which are necessary for the supply to their customers of a partially or fully integrated transport service, within which maritime transport

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
	Mode 4 - (a) Ship's crews: Unbound; (b) None	
Freight forwarding services PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
B. Internal Waterways Transport		
c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7221) b. Freight transportation (CPC 7222) e. Pushing and towing services (CPC 7224) PII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
f. Supporting services for internal waterway transport, (CPC 745**) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7221) b. Freight transportation (CPC 7222) c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) e. Pushing and towing services (CPC 7224) f. Supporting services for internal waterway transport, (CPC 745**) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7221) b. Freight transportation (CPC 7222)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

constitutes a substantial element. (This commitment shall however not be construed as limiting in any manner the commitments undertaken under the cross-border mode of delivery.)

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
c. Rental of vessels with crew (CPC 7223) d. Maintenance and repair of vessels (CPC 8868**) e. Pushing and towing services (CPC 7224) f. Supporting services for internal waterway transport (CPC 745**) PIV, PVI		
C. Air Transport Services		
(d) Maintenance and repair of aircraft (e) Supporting services for air transport - Selling and marketing of air transport services - Computer reservation system (CRS) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(d) Maintenance and repair of aircraft PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
(e) Supporting services for air transport (Selling and marketing of air transport services only) Computer reservation system (CRS) services PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
d) Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868**), e) Selling and marketing of air transport services; (CPC 746*), f) Computer reservation systems; (CPC 746*) PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
(d) Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868**) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None .	Modes 1, 2, 3, 4 - None .
(e) Supporting services for air transport - Selling and marketing of air transport services - Computer reservation system (CRS) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 3 - None, except for distribution through CRS of air transport services provided by CRS parent carrier Modes 2, 4 - None
(a) Maintenance and repair of aircraft (CPC 8868) PVI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Mode 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
(b) Selling and marketing of air transport services (c) Computer Reservation System (CRS) PVI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 3 - None, except for distribution through CRS of air transport services provided by CRS parent carrier Modes 2, 4 - None
E. Rail Transport Services (excluding services related to infrastructure)		
b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PI	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) PII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PIV, PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
b. Freight transportation (CPC 7112) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) PIII	Modes 1, 3 - Unbound Modes 2, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) d. Maintenance and repair of rail transport equipment (CPC 8868**) e. Supporting services for rail transport services (CPC 743) PVI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7111) b. Freight transportation (CPC 7112) c. Pushing and towing services (CPC 7113) PVII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
d. Maintenance and repair of rail transport equipment CPC 8868** PVII	Modes: 1, 2, 3, 4 - None (special permits are required)	Modes 1, 2, 3, 4 - None (special permits are required)
<u>F. Road Transport Services</u>		
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867)	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
e. Supporting services for road transport (CPC 744) PI		
b. Freight transportation (CPC 7123) PI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PIV	Modes: 1, 2, 3, 4 - None	Mode: 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) PII	Mode 1 - Unbound, except for international transport regulated by bilateral and multilateral agreements. Modes 2, 4 - None Mode 3 - None, except for international transport regulated by bilateral and multilateral agreements.	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Modes 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PIII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation, (CPC 7121+7122) PV	Mode 1 Unbound. (Cross-border provision of transport services is regulated exclusively by bilateral and multilateral agreements). Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 Unbound. Modes 2, 3, 4 - None
b. Freight transportation (CPC 7123) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PV	Mode 1 - Unbound. Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound. Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) d. Maintenance and repair of road transport equipment (CPC 6112+8867) e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PVI	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) PVI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Passenger transportation (CPC 7121+7122) b. Freight transportation (CPC 7123) c. Rental of commercial vehicles with operator (CPC 7124) d. Maintenance and repair of road transport equipment, (CPC 6112+8867)	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
e. Supporting services for road transport services (CPC 744) PVII		
G. Pipeline Transport		
a. Transportation of fuels (CPC 7131) PI	Modes 1, 2, 4 - None Mode 3 - None, except that the service provider shall be established as a joint stock company.	Modes 1, 2, 3, 4 - None
b. Transportation of other goods (CPC 7139) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Transportation of fuels (CPC 7131) b. Transportation of other goods (CPC 7139) PIII, PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
H. Services auxiliary to all modes of transport		
a. Cargo-handling services, (CPC 741) b. Storage and warehouse services (CPC 742) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PI	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 None
a. Cargo-handling services (CPC 741) c. Freight transport agency services (CPC 748) PII	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Mode 1, 2, 3, 4 - None
b. Storage and warehouse services (CPC 742) PII	Mode 1 - Unbound* Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound* Modes 2, 3, 4 - None
d. Other services (CPC 749) PII	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Mode 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound except for - no limitation on transshipment (board to board or via the quay) and/or on the use of on-board cargo handling equipment. Mode 2, 3, 4 - None

SECTOR OR SUBSECTOR	LIMITATIONS ON MARKET ACCESS	LIMITATIONS ON NATIONAL TREATMENT
a. Cargo-handling services (CPC 741) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
b. Storage and warehouse services (CPC 742) PIII	Mode 1 - Unbound Modes 2, 4 - None Mode 3 - For rail transport services: Unbound; None for road transport services.	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
a. Cargo-handling services (CPC 741) b. Storage and warehouse services (CPC 742) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PIV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Cargo-handling services (CPC 741) b. Storage and warehouse services (CPC 742) PV	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None	Mode 1 - Unbound Modes 2, 3, 4 - None
c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other services (CPC 749) PV	Modes 1, 2, 3, 4 - None	Modes 1, 2, 3, 4 - None
a. Cargo-handling services (CPC 741) b. Storage and warehouse services (CPC 7421, 7429) c. Freight transport agency services (CPC 748) d. Other supporting and auxiliary transport services (CPC 749) PVI	Modes: 1, 2, 3, 4 - None	Modes: 1, 2, 3, 4 - None

**DODATNI PROTOKOL 6 O TRGOVINI USLUGAMA
UZ SPORAZUM O IZMJENI I PRISTUPANJU
CENTRALNOEVROPSKOM SPORAZUMU O SLOBODNOJ TRGOVINI**

Preambula

Strane Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (u daljem tekstu "Strane")

Imajući u vidu Preambulu, ciljeve navedene u članu 1 i Glavu VI (članovi 26 do 29) Centralnoevropskog sporazuma o slobodnoj trgovini 2006 (CEFTA 2006) vezano za trgovinu uslugama, uključujući elektronsku trgovinu, Strane će postepeno dostići progresivnu liberalizaciju njihovih tržišta usluga u skladu sa članom V Opšteg sporazuma o trgovini sulugama (GATS) Svjetske trgovinske organizacije (STO);

Prepoznajući liberalizaciju roba i usluga u okviru CEFTA 2006 kao način za ostvarivanje ekonomskog razvoja i rasta u regionu širenjem međuregionalnih ulaganja i proizvodnih mogućnosti;

U želji da kreiraju povoljnije uslove za razvoj i diverzifikaciju trgovine između Strana i za promociju komercijalne i ekonomske saradnje u uslugama;

Pozivajući se na to da sektor usluga igra rastuću ulogu u ekonomijama i trgovini Strana, sa velikim potencijalom povećanja unutar-regionalne trgovine uslugama na uzajamno koristan način;

Nijedna odredba ovog Protokola neće se tumačiti tako da oslobađa Strane od njihovih prava i obaveza preuzetih u okviru međunarodnih sporazuma, uključujući postojeće regionalne i bilateralne sporazume o slobodnoj trgovini i STO Sporazum;

Dogovorile su se kako slijedi:

Član 1

Definicije

1. Za potrebe ovog Protokola:

- (a) "mjera" znači bilo koja mjera Strane, bilo u obliku zakona, pravila, procedure, odluke, administrativnog djelovanja ili u nekoj drugoj formi;
- (b) "pružanje usluge" uključuje proizvodnju, distribuciju, marketing, prodaju i pružanje usluge;
- (c) "mjere Strane koje pogađaju trgovinu uslugama" obuhvataju mjere u vezi sa:
 - (i) kupovinom, plaćanjem i korišćenjem usluge,
 - (ii) pristupom i korišćenjem, u vezi sa pružanjem usluge, onih usluga koje su, na zahtjev Strana, ponuđene javnosti uopšte;
 - (iii) prisustvom, uključujući komercijalno prisustvo, lica Strane koja pruža uslugu, na teritoriji druge Strane;
- (d) "komercijalno prisustvo" znači bilo koji tip poslovnog ili profesionalnog osnivanja, uključujući:

- (i) konstituisanje, otkupljivanje¹ ili zadržavanje postojećeg pravnog lica, ili
 - (ii) stvaranje ili zadržavanje postojeće filijale ili predstavništva, na teritoriji Strane sa ciljem pružanja usluge;
- (e) "sektor" usluge znači:
- (i) u vezi sa specifičnom obavezom, jedan ili više, ili sve podsektore konkretne usluge, kako je navedeno u listi specifičnih obaveza Strane,
 - (ii) i uopšte, cijeli sektor jedne usluge, uključujući sve njegove podsektore;
- (f) "usluga druge Strane " obuhvata uslugu koja se pruža:
- (i) sa teritorije ili na teritoriji druge Strane, ili u slučaju pomorskog saobraćaja, brodom registrovanim po zakonima druge Strane, ili koju pruža lice druge Strane pomoću broda i/ili njegovim korišćenjem u cjelini ili djelimično; ili
 - (ii) u slučaju pružanja usluge putem komercijalnog prisustva ili prisustva fizičkih lica druge Strane;
- (g) "pružalac usluge" znači bilo koje lice koje pruža uslugu;²
- (h) "monopolski pružalac usluge" znači bilo koje lice, javno ili privatno, koje na relevantnom tržištu na teritoriji Strane ovlašćeno ili formalno osnovano kao isključivi pružalac tih usluga uživa pravo, ili je formalno ili *de facto* osnovano kao isključivi pružalac te usluge;
- (i) "korisnik usluge" znači bilo koje lice koje prima ili koristi uslugu;
- (j) "lice" znači svako fizičko ili pravno lice;
- (k) "fizičko lice" znači fizičko lice Strana u skladu sa njenim domaćim zakonodavstvom;
- (l) "fizičko lice druge Strane" znači fizičko lice koje boravi na teritoriji te druge Strane ili neke druge Strane, i koje je prema zakonu te Strane: (i) državljanin druge Strane, ili (ii) ima pravo na stalni boravak u toj drugoj Strani;
- (m) "pravno lice" znači bilo koji subjekat koji je osnovan ili organizovan u skladu sa važećim zakonodavstvom, bez obzira da li posluje na profitabilnoj ili neprofitabilnoj osnovi, da li je u privatnoj ili u državnoj svojini ili država nad tim subjektom vrši nadzor, uključujući bilo koju kompaniju, korporaciju, trust, partnerstvo, preduzetnika, zajedničko ulaganje ili drugo poslovno udruženje i filijalu preduzeća;
- (n) "pravno lice druge Strane " znači:
- pravno lice osnovano u skladu sa zakonima Strane, sa sjedištem, centralnom upravom ili glavnim sjedištem na teritoriji te Strane. Ako pravno lice ima samo svoju registrovanu kancelariju ili centralnu upravu na teritoriji neke od Strana,

¹ Pod izrazom "otkupljivanje" podrazumijeva se učešće kapitala u pravnom licu u cilju uspostavljanja ili održavanja trajnih ekonomskih veza.

² U slučaju kada se usluga ne pruža direktno od strane pravnog lica, već kroz druge oblike komercijalnog prisustva, kao što su filijale ili predstavništva, pružalac usluga (tj. pravno lice) će, međutim, kroz takvo prisustvo ostvariti tretman koji se predviđa za pružaocem usluga u skladu sa ovim Protokolom. Takav tretman će se proširiti na oblik prisustva putem kojeg se usluga pruža i ne mora se pružati ostalim djelovima pružaoca usluge lociranim izvan teritorije pružanja usluge.

neće se smatrati pravnim licem te Strane, osim ako se bavi značajnim poslovnim operacijama u toj Strani;

pravno lice je:

- (i) "u vlasništvu" lica jedne Strane, ako je više od 50% akcijskog kapitala u posjedu lica te Strane;
 - (ii) "kontrolisano" od lica te Strane, ako takvo lice ima pravo da imenuje većinu njegovih direktora ili na drugi način legalno upravlja njegovim poslovanjem;
 - (iii) "povezana" sa drugim licem, onda kada kontroliše ili kada je ono pod kontrolom tog drugog lica; ili kada su i ono i to drugo lice pod kontrolom istog lica;
- (o) "podružnica" pravnog lica Strane znači pravno lice koje je pod efektivnom kontrolom drugog pravnog lica te Strane;
- (p) "filijala" pravnog lica Strane znači osnivanje poslovanja bez pravne sposobnosti koja izgleda kao trajna kao što je proširenje matičnog društva, ima upravu i materijalno je opremljena da pregovara o poslu s trećim stranama na način da ovo posljednje, i ako bude potrebno, ima pravnu povezanost sa matičnim društvom, sjedištem u inostranstvu, ne sarađuje direktno sa matičnim društvom, ali može obavljati poslove u mjestu osnivanja poslovanja koje predstavlja proširenje;
- (q) "direktni porezi" obuhvataju sve poreze na ukupni prihod, na ukupni kapital, ili na elemente prihoda ili kapitala, uključujući poreze na dobit od prenosa imovine, poreze na nekretnine, nasljedstva i poklone, kao i poreze na ukupni iznos nadnica ili plata koje preduzeće isplaćuje, kao i poreze na amortizaciju kapitala;
- (r) "Lista" označava Listu iz člana 6 i sastavni je dio Aneksa III;
- s) "Specifična obaveza" označava specifičnu obavezu koja je sastavni dio Liste iz člana 6;
- (t) "usluge popravke i održavanja aviona" znače takve aktivnosti koje se obavljaju na avionu ili njegovom dijelu dok je on isključen iz saobraćaja i ne obuhvataju tzv. usluge održavanja linija;
- (u) "prodaja i marketing usluga vazdušnog saobraćaja" znači mogućnosti da avio prevoznik slobodno prodaje i plasira svoje usluge vazdušnog saobraćaja, uključujući sve aspekte marketinga kao što su istraživanje tržišta, oglašavanje i distribucija; Ove aktivnosti ne obuhvataju određivanje cijena usluga u vazdušnom saobraćaju, niti uslova za njihovu primjenu;
- (v) "kompjuterski sistem rezervacija (CRS)" obuhvata usluge koje obezbjeđuju kompjuterski sistemi koji sadrže informacije o redovima letenja vazdušnih prevoznika, slobodnim mjestima, cijenama i linijama, putem kojih se mogu vršiti rezervacije ili izdavati karte;
- (w) "saobraćajna prava" obuhvataju pravo na linijske i vanlinijske usluge i/ili prevoz putnika, tereta i pošte uz plaćanje ili najam iz, unutar, ili preko teritorije Strane, uključujući tačke slijetanja, maršute, tip transporta, kapacitete i kriterijume za uspostavljanje avio prevoznika, uključujući kriterijume kao što je broj, vlasništvo i kontrola.

Član 2

Obuhvat

1. Ovaj Protokol se primjenjuje na mjere Strana koje se odnose na trgovinu uslugama. Odnosi se na sve sektora usluga, osim na one navedene u stavu 4 ovog člana.

2. Za potrebe ovog Protokola, trgovina uslugama se definiše kao pružanje usluge:

- (a) sa teritorije jedne Strane na teritoriju druge Strane;
- (b) na teritoriji jedne Strane korisniku usluga bilo koje druge Strane;
- (c) putem komercijalnog prisustva subjekata jedne Strane koji pružaju usluge na teritoriji neke druge Strane;
- (d) od strane fizičkih lica jedne Strane, prisutnih na teritoriji neke druge Strane.

3. Za potrebe ovog Protokola:

- (a) "mjere Strana" znače mjere koje donose:
 - (i) centralna, regionalna ili lokalna uprava i organi; i
 - (ii) nevladina tijela na koja su centralna, regionalna ili lokalna uprava ili organi prenijeli izvršnu funkciju.

U ispunjavanju svojih opštih i specifičnih obaveza po osnovu ovog Protokola, svaka Strana će preduzeti razumne mjere koje joj stoje na raspolaganju da bi osigurala da se regionalna i lokalna uprava i organi i nevladina tijela na njenoj teritoriji pridržavaju pomenutih obaveza;

(b) "usluge" obuhvataju sve usluge u bilo kojem sektoru osim usluga koje se pružaju u izvršavanju upravnih funkcija;

(c) Pod pojmom "usluga koje se pruža u izvršavanju upravnih funkcija" podrazumijeva se svaka usluga koja se ne pruža na komercijalnoj osnovi, niti u uslovima konkurencije većeg broja ponuđača usluga.

4. U vezi sa uslugama vazdušnog saobraćaja, ovaj Protokol se neće primjenjivati na mjere koje utiču na prava vazdušnog saobraćaja ili mjere koje utiču na usluge direktno vezane za ostvarivanje prava vazdušnog saobraćaja. Ovaj Protokol se odnosi na usluge popravke i održavanja aviona, prodaju i marketing usluga vazdušnog saobraćaja i usluge kompjuterskih sistema rezervacija (CRS).

5. Ovaj Protokol se neće primjenjivati na zakone ili zahtjeve kojima se reguliše nabavka usluga za potrebe vlade preko vladinih agencija, a bez namjere komercijalne preprodaje ili da se koriste u pružanju usluga za komercijalnu prodaju.

6. Ovaj Protokol se ne primjenjuje na subvencije i grantove Strane, uključujući kredite koje podržava vlada, garancije i osiguranje.

Član 3

Tretman najpovlašćenije nacije

1. Svaka Strana će odmah i bezuslovno, odobriti uslugama i pružaocima usluga druge Strane tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji odobrava sličnim uslugama i pružaocima usluga bilo koje treće strane.
2. Ako Strana odobri tretman uslugama i pružaocima usluga u skladu sa postojećim ili budućim međunarodnim sporazumima zaključenim sa trećom stranom, dotična Strana će, na zahtjev druge Strane, stupiti u pregovore kako bi u ovaj Protokol uključila tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji se pruža uslugama i pružaocima usluga u okviru predmetnog međunarodnog sporazuma.
3. Tretman dodijeljen uslugama i pružaocima usluga iz EU prema Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, ili prema Sporazumu o pridruživanju između Republike Moldavije i EU, biće izuzeti od obaveza predviđenih u stavovima 1 i 2. Tretman dodijeljen uslugama i pružaocima usluga iz EU prema domaćem zakonodavstvu koje je donijeto u svrhu pristupanja EU biće izuzet od obaveza predviđenih stavovima 1 i 2.
4. Ovaj Član se ne može tumačiti tako da sprečava bilo koju Stranu da dodijeli pogodnosti susjednim zemljama kako bi se olakšala razmjena ograničena na granične zone koje su lokalno proizvedene i potrošene.

Član 4

Pristup tržištu

1. U pogledu pristupa tržištu kroz načine pružanja usluga navedenih u članu 2, stav 2, svaka Strana će uslugama i pružaocima usluga svake druge Strane odobriti ne manje povoljan tretman od onog predviđenog rokovima, ograničenjima i uslovima koji su dogovoreni i navedeni u njoj Listi specifičnih obaveza.
2. U sektorima u kojima je preuzeta obaveza pristupa tržištu, mjere koje Strana neće zadržavati ili usvajati ni na regionalno ograničenoj teritoriji, ni na cijeloj teritoriji, osim ako drugačije nije navedeno u njoj Listi specifičnih obaveza, definišu se kao:
 - (a) ograničenja broja pružalaca usluga, bilo u obliku numeričkih kvota, monopola, ekskluzivnih pružalaca usluga ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba (economic needs tests);
 - (b) ograničenja ukupne vrijednosti uslužnih transakcija ili sredstava u obliku numeričkih kvota ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba;
 - (c) ograničenja ukupnog broja uslužnih transakcija ili ukupne količine uslužnog *outputa* izraženog u utvrđenim numeričkim jedinicama u obliku kvota ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba;¹
 - (d) ograničenja ukupnog broja fizičkih lica koja mogu biti zaposlena u konkretnom sektoru usluga ili koja pružalac usluga može zaposliti, i koja su potrebna za pružanje konkretne usluge i koja su direktno u vezi sa tom uslugom, u obliku numeričkih kvota ili zahtjeva za primjenu testova ekonomskih potreba;
 - (e) mjere koje ograničavaju ili zahtijevaju specifične forme pravnog lica ili *joint venture*

¹ Podstav 2 (c) ne pokriva mjere kojima Strana ograničava inpute za pružanje usluga.

- kroz koje pružalac usluga može da pruža uslugu; i
- (f) ograničenja učešća stranog kapitala izražena maksimalnim procentom stranog udjela u akcijama ili ukupne vrijednosti pojedinačnog ili ukupnog stranog ulaganja.
3. Nijedna Strana neće uvoditi nova ograničenja vezano za pružanje usluga kao što je definisano članom 2, stav 2, osim ako nije drugačije predviđeno ovim Protokolom.

Član 5

Nacionalni tretman

1. U sektorima navedenim u Listi specifičnih obaveza i na koje se primjenjuju svi uslovi i kvalifikacije navedene u Listi, svaka Strana će uslugama i pružaocima usluga druge Strane, u pogledu svih mjera koje utiču na pružanje usluga, odobriti tretman ne manje povoljan od tretmana koji odobrava sopstvenim sličnim uslugama i pružaocima usluga.¹
2. Strana može da zadovolji zahtjev iz stava 1, tako što će uslugama ili pružaocima usluga druge Strane odobriti formalno identičan tretman ili formalno različit tretman od tretmana koji odobrava svojim sličnim uslugama ili pružaocima usluga.
3. Formalno identičan ili formalno različit tretman smatraće se manje povoljnim ako se pomoću njega mijenjaju uslovi konkurencije u korist usluga ili pružalaca usluga te Strane u poređenju sa sličnim uslugama ili pružaocima usluga neke druge Strane.

Član 6

Lista specifičnih obaveza

1. Svaka Strana će u konsolidovanoj Listi specifičnih obaveza utvrditi specifične obaveze koje preuzima u skladu sa ovim Protokolom. U odnosu na sektore u kojima su preuzete ovakve obaveze, Lista specifičnih obaveza će sadržati:
- (a) uslove, rokove i ograničenja u odnosu na pristup tržištu;
 - (b) uslove i kvalifikacije nacionalnog tretmana;
 - (c) gdje je moguće, vremenski okvir za primjenu ovih obaveza; i
 - (d) datum stupanja na snagu preuzetih obaveza.
2. Lista specifičnih obaveza Strana će biti u Aneksu III i činiće njegov sastavni dio.

Član 7

Izmjena Liste

Strane će, na pismeni zahtjev druge Strane Podkomitetu za trgovinu uslugama, održati konsultacije u vezi sa razmatranjem zahtjeva za izmjenu specifične obaveze Strane koja je uputila zahtjev. Konsultacije će biti održane u roku od tri mjeseca od obavještenja Podkomiteta za trgovinu uslugama. U konsultacijama, Strane će imati za cilj da osiguraju opšti nivo obostranih korisnih obaveza, koji nije manje povoljan za trgovinu od onog predviđenog Listom

¹ Obaveze koje se podrazumijevaju na osnovu ovog člana se neće interpretirati kao poziv bilo kojoj Strani da kompenzuje nedostatke koji su rezultat stranog karaktera usluge ili pružaoca usluge.

specifičnih obaveza prije održavanja konsultacija. Sve izmjene specifičnih obaveza se sprovode u skladu sa procedurama predviđenim članom 47 CEFTA 2006.

Član 8

Kretanje fizičkih lica

1. Prava i obaveze Strana u vezi sa kretanjem fizičkih lica koja pružaju usluge će se primjenjivati u skladu sa Aneksom I ovog Protokola. Fizičkim licima obuhvaćenim specifičnom obavezom Strane biće dozvoljeno da pružaju usluge u toj Strani u skladu sa uslovima preuzete obaveze.
2. Ovaj Protokol se neće primjenjivati na mjere koje pogađaju fizička lica koja traže pristup tržištu rada Strane, niti će se primjenjivati na mjere u vezi sa državljanstvom, boravkom ili zapošljavanjem na stalnoj osnovi.
3. Ništa u ovom Protokolu neće spriječavati Stranu da primjenjuje mjere kojima se reguliše ulazak fizičkih lica na svoju teritoriju, ili njihov privremeni boravak, uključujući i one koje su potrebne radi zaštite integriteta i obezbjeđenja urednog prelaženja njenih granica, pod uslovom da se takve mjere ne primjenjuju na način koji bi poništio ili umanjio koristi, koje bilo koja Strana ima na osnovu uslova datih u specifičnim obavezama.

Član 9

Transparentnost

1. Svaka Strana će objaviti odmah i najkasnije do dana stupanja na snagu, osim u vanrednim situacijama, sve relevantne mjere opšte primjene koje se odnose ili utiču na funkcionisanje ovog Protokola. Međunarodni sporazumi koje zaključi Strana koji se odnose ili utiču na trgovinu uslugama kojima je potpisnica potpisnica takođe će biti objavljeni.
2. Kada objavljivanje iz stava 1 nije izvodljivo, takve informacije se inače stavljaju na uvid javnosti.
3. Svaka Strana će osnovati kontakt tačku za usluge kao što je navedeno u članu 44 CEFTA 2006.
4. Svaka Strana će odmah i najmanje jednom godišnje obavijestiti Podkomitet za trgovinu uslugama o uvođenju bilo koje nove ili bilo koje izmjene postojećih zakona, propisa ili administrativnih smjernica koje značajno utiču na trgovinu uslugama obuhvaćenim njenim specifičnim obavezama u okviru ovog Protokola.
5. Svaka Strana će, u mjeri u kojoj je to izvodivo, unaprijed pružiti informacije o svim relevantnim mjerama opšte primjene koje Strana predlaže da usvoji kako bi omogućila drugim Stranama da daju svoje komentare o ovoj mjeri. Informacije će se dostaviti drugim Stranama putem Podkomiteta za trgovinu uslugama i kontakt tačaka za usluge.
6. Svaka Strana može obavijestiti Podkomitet za trgovinu uslugama o mjerama bilo koje druge Strane za koju smatra da utiču na funkcionisanje ovog Protokola.

Član 10

Domaća regulativa

1. U skladu sa odredbama ovog Protokola, Strane zadržavaju pravo da regulišu i usvajaju nove propise kako bi ispunili legitimne ciljeve politike.

2. U sektorima u kojima su preuzete specifične obaveze, svaka Strana osigurava da se sve mjere opšte primjene koje utiču na trgovinu uslugama sprovode na razuman, objektivan i nepristrasan način.

3. (a) Svaka Članica će podržavati ili uspostaviti, što je prije moguće, sudske, arbitražne ili upravne sudove ili postupke koji će, na zahtjev oštećenog pružaoca usluge, osiguravati brzo preispitivanje upravnih odluka koje utiču na trgovinu uslugama i kada je to opravdano donijeti odgovarajuća pravna sredstva. Kada takvi postupci nijesu nezavisni od institucije nadležne za donošenje predmetne odluke, Strana će obezbijediti da postupci omogućavaju objektivnu i nepristrasnu obnovu postupka.

(b) Odredbe podstava (a) neće se tumačiti na način da se od Strane zahtijeva uspostavljanje takvih sudova ili postupaka u slučaju kada bi to bilo nekonzistentno sa njenim ustavnim uređenjem ili prirodom njenog pravnog sistema.

4. U slučajevima kada se za pružanje usluge za koju je preuzeta specifična obaveza zahtijeva odobrenje, nadležna tijela Strane će, u razumnom roku od podnošenja zahtjeva, razmotriti u cjelini u skladu sa domaćim zakonima i propisima, obavijestiti podnosioca molbe o odluci po zahtjevu. Na zahtjev podnosioca, nadležna tijela Strane će, bez neopravdanog odlaganja, pružiti informaciju o statusu zahtjeva.

5. Kako bi se osiguralo da mjere koje se odnose na stručnost zahtjeva i postupaka, tehnički standardi i zahtjevi u pogledu dozvola, ne predstavljaju nepotrebne prepreke trgovini uslugama, Podkomitet za trgovinu uslugama će, putem odgovarajućih tijela koja može da osnuje, razraditi sve potrebne mjere. Cilj takvih mjera će biti, *inter alia*, da se osigura da takvi zahtjevi:

(a) budu zasnovani na objektivnim i transparentnim kriterijumima kao što su stručnost i sposobnost za pružanje usluge;

(b) ne budu veće opterećenje nego što je potrebno za osiguranje kvaliteta usluge;

(c) u slučaju procedura za dobijanje dozvola, da procedura sama po sebi ne predstavlja ograničenje za pružanje usluge.

6. (a) U sektorima u kojima je Strana preuzela specifične obaveze, sve dok discipline iz stava 5 u ovim sektorima ne stupe na snagu, Strana neće tražiti dozvole, kvalifikacije i tehničke standarde kojima se poništavaju ili umanjuju obaveze na način koji:

(i) nije u skladu sa kriterijumima iz podstavova 5(a), (b) ili (c); i

(ii) nije razumno očekivati od te Strane u vrijeme kada su u tim sektorima preuzete specifične obaveze.

(b) Kod utvrđivanja da li je Strana u saglasnosti sa obavezama iz stava 6 (a), vodiće se računa o međunarodnim standardima relevantnih međunarodnih organizacija¹ koje Strana primjenjuje.

7. U sektorima u kojima su preuzete specifične obaveze u profesionalnim uslugama, svaka Strana će obezbijediti adekvatne procedure za verifikaciju kompetentnosti profesionalaca druge Strane.

8. Strane će razmatrati pitanja domaćih propisa u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Protokola. Na zahtjev jedne ili više Strana, Strane će ući u pregovore o domaćim regulativnim disciplinama koje će biti uključene u ovaj Protokol kao Aneks ili na drugi način.

Član 11

Priznavanje

1. U svrhu izvršavanja relevantnih standarda ili kriterijuma za odobravanje, izdavanje dozvole ili sertifikata za pružaoca usluge, svaka Strana može na zahtjev druge Strane da prizna obrazovanje ili stečeno iskustvo, uslove koji su zadovoljeni ili dozvole ili sertifikate izdate u drugoj Strani. Takva priznavanja mogu se bazirati na sporazumu ili aranžmanu sa Stranom o kojoj je riječ, ili se može samostalno priznavati.

2. Kada Strana priznaje, sporazumom ili aranžmanom, obrazovanje ili stečeno iskustvo, uslove koji su zadovoljeni ili dozvole ili izdate sertifikate na teritoriji treće strane, Strana će obezbijediti drugim Stranama adekvatnu priliku za pregovaranje njihovog pristupanja ovoj vrsti sporazuma ili aranžmana, postojećeg ili budućeg, ili za pregovaranje sličnog sporazuma ili aranžmana. Ako Strana vrši samostalno priznavanje, pružiće odgovarajuću priliku drugim Stranama da pokažu da obrazovanje, stečeno iskustvo, uslovi koji su zadovoljeni, odnosno dozvole ili izdati sertifikati na teritoriji drugih Strana, treba da budu priznati.

3. Strana neće vršiti priznavanje na način kojim bi se stvorila diskriminacija između Strana prilikom primjene njenih standarda i kriterijuma za odobravanje, dozvole ili sertifikate pružiocima usluga, ili indirektna ograničavanja trgovine uslugama.

4. Strane će zaključiti neophodne procedure za razvoj sporazuma o međusobnom priznavanju za regulisane profesije nakon stupanja na snagu ovog Protokola.

Član 12

Monopoli i ekskluzivni pružaoci usluga

1. Svaka Strana će obezbijediti da svi monopolski pružaoci usluga na njenoj teritoriji pri pružanju monopolskih usluga na relevantnom tržištu ne djeluju na način nekonzistentan sa obavezama Strane prema članu 3 i preuzetim specifičnim obavezama.

2. Kada monopolski pružalac Strane konkuriše, direktno ili preko filijale, za pružanje usluge izvan okvira svojih monopolskih prava, a to je predmet specifičnih obaveza te Strane, Strana će obezbijediti da takav pružalac ne koristi svoj monopolski položaj u aktivnostima na njenoj teritoriji na način koji nije u skladu sa takvim obavezama.

3. Podkomitet za trgovinu uslugama može, na zahtjev Strane koja ima razloga da vjeruje da monopolski pružalac usluga druge Strane djeluje na način suprotan stavu 1 ili 2, da zahtjeva

¹ Pojam "relevantne međunarodne organizacije" odnosi se na međunarodna tijela u kojima je članstvo otvoreno relevantnim tijelima svih Članica STO.

od te Strane koja uspostavlja, podržava ili daje odobrenja takvom pružaocu usluga, da pruži specifične informacije o relevantnim operacijama.

4. Odredbe ovog člana će se takođe primjenjivati i na slučajeve ekskluzivnih pružalaca usluga kada Strana, formalno ili *de facto*, (a) odobrava ili uspostavlja mali broj pružalaca usluga i (b) suštinski ograničava konkurenciju među ovim pružaocima usluga na svojoj teritoriji.

Član 13

Poslovna praksa

1. Strane priznaju da neki vidovi poslovne prakse pružalaca usluga, osim onih koji spadaju pod odredbe člana 12, mogu da naruše konkurenciju i time ograniče trgovinu uslugama.

2. Svaka Strana će, na zahtjev bilo koje druge Strane, započeti konsultacije u cilju eliminisanja prakse koja se odnosi na stav 1. Strana kojoj se dostavlja zahtjev, potpuno i sa razumijevanjem će razmotriti takav zahtjev i sarađivati preko dostavljanja javno dostupnih informacija nepovjerljive prirode, a od važnosti su za predmetno pitanje. Strana kojoj je dostavljen zahtjev će Strani koja je dostavila zahtjev, pružiti i druge dostupne informacije, u skladu sa njenim domaćim zakonodavstvom i prema zaključenom sporazumu o zaštiti povjerljivosti informacija sa Stranom, koja je tražila informacije.

Član 14

Plaćanja i transferi

1. Osim u slučajevima predviđenim u članu 15, Strana neće primijenjivati ograničenja na međunarodne transfere i plaćanja za tekuće transakcije sa drugom Stranom vezano za specifične obaveze.

2. Ako Strana preuzme obavezu pristupa tržištu u vezi sa pružanjem usluge kroz načine navedene u članu 2, stav 2, i ako je prekogranično kretanje kapitala suštinski deo same usluge, ta Strana se time obavezala da će omogućiti kretanje kapitala na taj način. Ako Strana preuzme obavezu pristupa tržištu u vezi sa pružanjem usluge kroz načine navedene u članu 2, stav 2, time se obavezuje da će omogućiti srodne transfere kapitala na svojoj teritoriji.

3. Ništa u ovom Protokolu neće uticati na prava i obaveze članica Međunarodnog monetarnog fonda u skladu sa članovima Sporazuma MMF-a, uključujući upotrebu deviznog režima u skladu sa članovima Sporazuma MMF, pod uslovom da Strana ne nametne ograničenja ni na koju kapitalnu transakciju suprotno njenim specifičnim obavezama koje se odnose na ovakve transakcije, osim u skladu sa članom 15 ili na zahtjev MMF-a.

Član 15

Ograničenja radi zaštite platnog bilansa

1. Strane će nastojati da izbjegnu nametanje ograničenja na pružanje usluga radi zaštite platnog bilansa.

2. Svako ograničenje radi zaštite platnog bilansa koje Strana usvoji ili održava u skladu sa članom XII GATS-a smatraće se kompatibilnim sa ovim Protokolom.

Član 16

Opšta izuzeća

Pod uslovom da takve mjere ne budu primjenjivane na način kojim bi predstavljao sredstvo samovolje ili neopravedane diskriminacije među zemljama kada preovlađuju slični uslovi, niti

prikrivena restrikcija međunarodne trgovine uslugama, ništa u ovom Protokolu neće spriječavati usvajanje ili sprovođenje u bilo kojoj Strani, mjera:

- (a) potrebnih za zaštitu javnog morala ili za održavanje javnog reda;¹
- (b) potrebnih za zaštitu života ili zdravlja ljudi, životinja ili biljaka;
- (c) potrebnih da se osigura usaglašenost sa zakonima ili propisima koji nijesu nekonzistentni sa odredbama ovog Protokola, uključujući one koje su u vezi sa:
 - (i) spriječavanjem prakse falsifikovanja i krivotvorenja, ili se bave efektima kršenja ugovora o uslugama;
 - (ii) zaštitom privatnosti lica u vezi sa obradom i distribucijom ličnih podataka i zaštitom povjerljivosti ličnih podataka i računa;
 - (iii) sigurnosti;
- (d) nekonzistentnih sa članom 5, pod uslovom da razlika u tretmanu ima za svrhu obezbjeđenje pravednog ili adekvatnog² nametanja ili prikupljanja direktnih poreza od usluga i pružalaca usluga drugih Strana;
- (e) nekonzistentnih sa članom 3, pod uslovom da je razlika u tretmanu rezultat nekog sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili odredbe o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sadržanog u bilo kojem drugom međunarodnim sporazumu ili aranžmanu koji obavezuje Stranu.

¹ Pozivanje na razloge za izuzeće radi zaštite javnog reda moguće je u slučaju prave i ozbiljne prijetnje jednom od fundamentalnih interesa društva.

² Mjere koje imaju za cilj uvođenje pravednog ili efektivnog uvođenja ili prikupljanja direktnih poreza uključuju mjere koje Strana uvodi u svoj poreski sistem i koje se:

- (i) primjenjuju na nerezidentne pružaoce usluga prilikom utvrđivanja poreske obaveze nerezidenta po osnovu predmeta oporezivanja koji je porijeklom ili je smješten na teritoriji te Strane; ili
- (ii) primjenjuju na nerezidente kako bi se obezbjedilo prikupljanje poreza na teritoriji Strane; ili
- (iii) primjenjuju na nerezidente i na rezidente kako bi se spriječilo izbjegavanje poreza, uključujući i mogućnost oslobađanja; ili
- (iv) primjenjuju na korisnike usluga u ili sa teritorije druge Strane kako bi se obezbjedilo nametanje ili prikupljanje poreza na izvore sa teritorije Strane; ili
- (v) kako bi se napravila razlika među pružiocima usluga koji podliježu plaćanju poreza na predmete na koje se u svijetu plaća porez, od ostalih pružalaca usluga, uz uvažavanje razlike u poreskoj osnovici kod jednih i drugih; ili
- (vi) utvrdio, locirao i odredio dio dohotka, profita, dobitka, gubitka ili kredita rezidentnih lica ili filijala, ili izmjenu lica ili filijala koje su povezane u istom pravnom licu, sa ciljem da se zaštiti osnovica same Strane.

Poreski pojmovi ili pojmovi u smislu stava (d) i u ovoj fusnoti određeni su u skladu sa poreskim definicijama i konceptima, ili ekvivalentnim ili sličnim definicijama i konceptima, prema domaćem zakonu Strane koja usvaja mjeru.

Član 17

Izuzeci iz bezbjednosnih razloga

1. Ništa u ovom Protokolu neće biti formulisano tako:
 - (a) da se od bilo koje Strane zahtijeva da dostavi bilo koju informaciju čije bi objavljivanje bilo suprotno njenim esencijalnim bezbjednosnim interesima; ili
 - (b) da spriječava bilo koju Stranu od preduzimanja neke akcije koju smatra potrebnom za zaštitu svojih esencijalnih bezbjednosnih interesa:
 - (i) u vezi sa pružanjem usluga koje se obavljaju direktno ili indirektno u svrhu zadovoljavanja vojnih potreba;
 - (ii) u vezi sa fisionim i fuzionim materijalima ili materijalima iz kojih se ovi dobijaju;
 - (iii) preduzetim za vrijeme rata ili drugom vanrednom stanju u međunarodnim odnosima;

ili

 - (c) da spriječava bilo koju Stranu da preduzme akcije u izvršavanju njenih obaveza prema Povelji Ujedinjenih nacija za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti.
2. Podkomitet za trgovinu uslugama će biti informisan u najvećem mogućem obimu, o mjerama preduzetim u skladu sa stavovima 1(b) i (c) i njihovom prestanku.

Član 18

Saradnja u oblasti elektronske trgovine

1. Strane su saglasne da promovišu razvoj elektronske trgovine između njih, posebno kroz saradnju na pitanjima koja se tiču elektronske trgovine u skladu sa odredbama ovog Protokola priznajući da elektronska trgovina povećava trgovinske mogućnosti u mnogim sektorima.
2. Strane su saglasne da razvoj elektronske trgovine mora biti u potpunosti kompatibilan sa najvišim međunarodnim standardima zaštite podataka kako bi se osiguralo povjerenje korisnika elektronske trgovine.
3. Strane su saglasne da se isporuke elektronskim sredstvima smatraju pružanjem usluga u smislu člana 2 stav 2 (a) i ne podliježu carini.
4. Strane će održavati dijalog o regulatornim pitanjima koja se tiču elektronske trgovine, koja će se, između ostalog, baviti sljedećim pitanjima:
 - (a) priznavanje sertifikata o elektronskim potpisima koji se izdaju javnosti i olakšavanje prekograničnih usluga certifikacije;
 - (b) odgovornost pružalaca posredničkih usluga u pogledu prenosa ili skladištenja informacija;
 - (c) tretman neželjenih elektronskih komercijalnih komunikacija;
 - (d) zaštitu potrošača u oblasti elektronske trgovine; i
 - (e) bilo koje drugo pitanje relevantno za razvoj elektronske trgovine.
5. Takva saradnja može biti u obliku razmjene informacija o odgovarajućem domaćem zakonodavstvu Strana o ovim pitanjima, kao i o implementaciji takvog zakonodavstva.

Član 19

Uskraćivanje koristi

Strana može odbiti korist ovog Protokola na pružaoca usluga druge Strane kada se utvrdi da se usluga pruža u toj Strani od strane pravnog lica koje je u vlasništvu ili pod stvarnom kontrolom lica treće zemlje koje nema suštinsko poslovanje na teritoriji druge Strane.

Član 20

Razmatranje

1. U cilju dalje liberalizacije trgovine uslugama između njih, posebno eliminacije svih suštinskih diskriminacija u periodu od pet godina, Strane će razmatrati svoje liste specifičnih obaveza, posebno uzimajući u obzir liberalizaciju i tekući aktivnosti pod pokroviteljstvom STO-a. Prvo takvo razmatranje će biti najkasnije u roku od tri godine nakon stupanja na snagu ovog Protokola.

2. Redovni pregledi nivoa liberalizacije Strana u skladu sa stavom 1 uzeće u obzir procjenu stepena restriktivnosti mjera koje pogađaju trgovinu uslugama korišćenjem metodologije Svjetske banke i Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

Član 21

Podkomitet za trgovinu uslugama

Podkomitet za trgovinu uslugama, osnovan u skladu sa članom 41, stav 5 CEFTA 2006, će omogućiti i nadgledati primjenu ovog Protokola.

Član 22

U skladu sa članom 47, stav 1 CEFTA 2006 ovaj Protokol čini sastavni dio CEFTA 2006.

Član 23

Aneksi

Sljedeći Aneksi čine sastavni dio ovog Protokola:

Aneks I - Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe;

Aneks II - Regulatorni principi vezano za telekomunikacije; i

Aneks III - Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana.

Član 24

Stupanje na snagu

1. Ovaj Protokol je predmet ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja u skladu sa zahtjevima predviđenim domaćim zakonodavstvom Strana. Instrumenti ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja biće deponovani kod Depozitara.

2. Ovaj Protokol stupa na snagu tridesetog dana nakon deponovanja trećeg instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju.

3. Za svaku Stranu koja deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja nakon datuma deponovanja trećeg instrumenta o ratifikaciji, prihvatanju ili odobrenju, ovaj Protokol stupa na snagu tridesetog dana nakon dana na koji predmetna ta Strana deponuje svoj instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja.

4. Svaka Strana može, ukoliko to njeno zakonodavstvo dozvoljava, privremeno primjenjivati ovaj Protokol do podnošenja instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobravanja u skladu sa stavom 1 ovog člana. O privremenoj primjeni ovog Protokola biće obaviješten Depozitar.

KAO POTVRDU NAVEDENOG, punomoćnici svih CEFTA Strana, za to propisno ovlašćeni, usvojili su ovaj Protokol.

Sačinjeno u Tirani dana, 18. decembra 2019. godine, u jednom autentičnom primjerku na engleskom jeziku, koji će biti deponovan kod Depozitara CEFTA 2006 koji će proslijediti sertifikovane kopije svim Stranama.

ANEKS I

Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe

Ovaj Aneks se primjenjuje na mjere koje Strane preduzimaju u pogledu ulaska i privremenog boravka na njihovim teritorijama ključnog osoblja, pripravnika visokoškolaca, prodavaca usluga, pružalaca ugovornih usluga, nezavisnih stručnjaka i posjetilaca sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe.

Odjeljak I

Ključno osoblje, pripravnici visokoškolci, prodavci usluga, pružaoci ugovorenih usluga i nezavisni stručnjaci

1. U skladu sa ciljevima ovog Protokola, Strane su saglasne da dozvole privremeni ulazak i boravak na svojim teritorijama sljedećim kategorijama fizičkih lica, i to u skladu sa doljenavedenim uslovima: (a) ključno osoblje; (b) pripravnici visokoškolci; (c) prodavci usluga; (d) pružaoci ugovorenih usluga; and (e) nezavisni stručnjaci.
2. Za svaki sektor koji podliježe liberalizaciji u skladu sa 4 ovog Protokola i u skladu sa izuzecima navedenim u Aneksu III Strane dozvoljavaju privremeni ulazak i boravak sljedećim kategorijama fizičkih lica.
3. **“Ključno osoblje”** znači fizička lica zapošljena u pravnom licu Strane, izuzev u neprofitnoj organizaciji, koja su odgovorna za uspostavljanje odgovarajuće kontrole, upravljanje i rad kompanije.

Ključno osoblje čine poslovni posjetioци odgovorni za uspostavljanje kompanije i transferi unutar korporacija. Privremeni ulazak i boravak ključnog osoblja je dozvoljen na period od šest mjeseci u toku bilo kojeg dvanaestomjesečnog perioda za poslovne posjetioce; i tri godine, u prvoj instanci, u slučaju transfera unutar korporacija. Ulazak i boravak lica putem transfera unutar korporacija se produžuje na dodatne dvije godine, tako da ukupni period ne bude duži od pet godina.

(a) **“Poslovni posjetioци”** znači fizička lica koja rade na vodećim funkcijama u pravnom licu, koja su odgovorna za uspostavljanje kompanije. Oni se učestvuju u direktnim transakcijama sa opštom javnošću i ne primaju naknadu od izvora koji se nalazi u Strani domaćinu; i

(b) **“Transferi unutar korporacija”** znači fizička lica koja su zapošljena od strane pravnog lica Strane ili su partner u istom najmanje godinu dana i koja su privremeno premještena u kompaniju (uključujući podružnice ili filijale) na teritoriji druge Strane. Ta fizička lica pripadaju jednoj od sljedećih kategorija:

- (i) **Menadžeri** su fizička lica koja rade na vodećim funkcijama u pravnom licu, koji primarno upravljaju rukovođenjem kompanije, koja je pod direktnim nadzorom ili upravljanjem, u preduzeću ili njihovom ekvivalentu, što obuhvata sljedeće:
 - (a) upravljanje osnivanjem odjeljenja ili manje organizacione jedinice;
 - (b) nadgledanje i kontrolu rada drugih nadzornika, stručnjaka ili menadžera; i
 - (c) posjedovanje ovlašćenja da zaposle i otpuste ili preporuče zaposlenje, otpuštanje zaposlenih ili druge aktivnosti u vezi sa kadrom.

- (ii) *Specijalisti* su fizička lica koja rade u pravnom licu i koja posjeduju specijalizovana znanja koja su od ključnog značaja za proizvodnju kompanije, istraživačku opremu, tehnike ili upravljanje. U procjeni takvog znanja, u obzir će se uzeti ne samo posebno znanje od značaja za kompaniju, već i to da li lice posjeduje visok nivo stručnosti za vrstu posla ili trgovine koja zahtijeva posebno stručno znanje, uključujući i članstvo u akreditovanim udruženjima te struke.

4. **“Pripravnici visokoškolci”** znači fizička lica koja su zapošljena od strane pravnog lica Strane na period od najmanje jedne godine, koja posjeduju univerzitetsku diplomu i privremeno su premještena u kompaniju na teritoriji druge Strane, u svrhe karijernog napredovanja ili u svrhu obuke u domenu poslovnih tehnika ili metoda. Od kompanije prijemnice se može zatražiti da dostavi program obuke za period boravka na prethodno odorenje, pokazavši time da je svrha boravka obuka koja odgovara nivou univerzitetske spreme.

Privremeni ulazak i boravak pripravnika visokoškolaca može biti u trajanju do jedne godine.

5. **“Prodavci usluga”** znači fizička lica koja nijesu predstavnici pružaoca usluga Strane koja traži privremeni ulazak na teritoriji druge Strane u svrhu pregovaranja prodaje usluga ili sklapanja ugovora o prodaji usluga za tog pružaoca usluga. Oni nijesu uključeni u direktnu prodaju opštoj javnosti i ne primaju naknadu iz izvora koji se nalazi u Strani domaćinu.

Strane dozvoljavaju privremeni ulazak i boravak prodavaca usluga u periodu do šest mjeseci u bilo kojem dvanaestomjesečnom periodu.

6. **“Pružaoци ugovornih usluga”** znači fizička lica koja su zapošljena od strane pravnog lica Strane koje nema kompaniju na teritoriji druge Strane i koja je zaključila *bona fide* ugovor o pružanju usluga sa korisnikom u toj Strani, što nalaže prisustvo zaposlenih na privremenoj osnovi u toj Strani kako bi se realizovao ugovor o pružanju usluga. Ovako ugovorene usluge u skladu su sa zakonima, propisima i zahtjevima Strane u kojoj se ugovor izvršava.

Pružaoци ugovornih usluga kojima je dozvoljen ulazak u svrhu pružanja usluga u Strani podliježu uslovima koji su definisani u nastavku:

- (a) Fizička lica moraju se uključiti u pružanje usluga na privremenoj osnovi kao zaposleni u pravnom licu, koje je pribavilo ugovor o pružanju usluga u drugoj Strani.
- (b) Fizičko lice treba da ima najmanje dvije godine iskustva u određenoj oblasti koja je predmet ugovora o pružanju usluga.
- (c) Fizička lica koja ulaze u drugu Stranu moraju da posjeduju stručne kvalifikacije u slučajevima kada je to potrebno radi vršenja radnje u skladu sa zakonom, propisima i zahtjevima Strane u kojoj se usluga pruža.
- (d) Fizičko lice ne prima naknadu za pružanje usluga izuzev naknade koju plaća pružalac ugovorne usluge tokom njegovog boravka u drugoj Strani.
- (e) Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u Strani u pitanju odnosi se na period u trajanju ne dužem od šest mjeseci u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu ili na period važenja ugovora, koji god od ta dva je kraći.
- (f) Broj lica koja su obuhvaćena ugovorom o pružanju usluga nije veći nego broj koji je neophodan za izvršenje ugovora, kako nalažu zakoni, propisi i zahtjevi Strane u kojoj se usluga pruža.

7. **“Nezavisni stručnjaci”** znači fizička lica uključena u pružanje usluga i registrovana kao samozapošljena lica na teritoriji Strane, a koja su zaključila *bona fide* ugovor o pružanju usluga sa korisnikom u drugoj Strani, što nalaže njihovo prisustvo na privremenoj osnovi u toj Strani kako bi izvršili ugovor o pružanju usluga.

Nezavisni stručnjaci kojima je dozvoljen ulazak radi pružanja usluga u Strani podliježu uslovima koji su definisani u nastavku:

- (a) Fizička lica moraju biti uključena u pružanje usluga na privremenoj osnovi kao samozapošljena lica registrovana u drugoj Strani i moraju imati pribavljen ugovor o pružanju usluga na period u trajanju ne dužem od dvanaest mjeseci.
- (b) Fizička lica koja ulaze u Stranu moraju posjedovati, na datum predaje prijave za ulazak u drugu Stranu, najmanje tri godine profesionalnog iskustva u sektoru aktivnosti koji je predmet ugovora.
- (c) Fizička lica koja ulaze u drugu Stranu moraju da posjeduju stručne kvalifikacije u slučaju kada je to potrebno za vršenje aktivnosti u skladu sa zakonom, propisima ili zahtjevima Strane u kojoj se pruža usluga.
- (d) Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u Strani u pitanju odnosi se na period u trajanju ne dužem od šest mjeseci u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu ili na period važenja ugovora, koji god od ta dva je kraći.

8. Strana ne održava niti usvaja bilo kakva ograničenja ukupnog broja fizičkih lica koje pravno lice može premjestiti kao ključno osoblje ili pripravnike visokoškolce u konkretnom sektoru u smislu brojčanih kvota ili putem postavljanja ispitivanja ekonomskih potreba ili ispitivanja tržišta rada ili bilo kakvih diskriminatorskih ograničenja. Strana ne zahtijeva da kompanije imenuju na rukovodećim funkcijama fizička lica određene nacionalnosti.

Odjeljak II

Posjetioци sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe

1. Strane omogućavaju, u skladu sa svojim odnosnim pravnim propisima, ulazak i privremeni boravak na svojim teritorijama posjetiocima sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe iz druge Strane, u zavisnosti od slučaja, u cilju vršenja sljedećih aktivnosti:

- (a) Istraživanje i projektovanje: Stručna, naučna i statistička istraživanja u ime kompanije osnovane na teritoriji druge Strane;
- (b) Marketinško istraživanje: Osoblje koje sprovodi istraživanje ili analizu, uključujući marketinško istraživanje, u ime kompanije osnovane na teritoriji druge Strane;
- (c) Obuke-seminari: Osoblje kompanije u Strani koji uđu na teritoriju druge Strane dobijaju obuku u dijelu tehnika i radnih praksi kojima se koriste kompanije ili organizacije u toj Strani, pod uslovom da je obuka ograničena samo na posmatranje, upoznavanje i podučavanje u učionici;
- (d) Sajmovi i izložbe: Osoblje prisustvuje sajmu u svrhu promovisanja svoje kompanije ili njenih proizvoda ili usluga;
- (e) Prodaja: Zastupnici i agenti prodaje uzimaju narudžbe ili pregovaraju o ugovorima za robe u ima kompanije koja se nalazi na teritoriji druge Strane, ali nijesu uključeni u isporuku robe;
- (f) Kupovina: Kupci kupuju za kompaniju ili menadžment i nadzorno osoblje uključujući se u komercijalne transakcije koje se odvijaju na teritoriji druge Strane;
- (g) Sastanci i konsultacije: Fizička lica prisustvuju sastancima ili konferencijama ili su uključena u konsultacije sa poslovnim saradnicima.

2. Licima koja su uključena u gorenavedene aktivnosti može se dodijeliti privremeni ulazak u Stranu kao posjetiocima sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe ukoliko oni nijesu

uključeni u prodaju svoje robe ili usluga opštoj javnosti ili u snabdijevanje sopstvenim robama ili uslugama, te ne primaju u svoje ime nakandu iz izvora koji se nalazi u Strani gdje oni privremeno borave, i nijesu uključeni u snabdijevanje uslugama u okviru ugovora koji je zaključen između pravnog lica koje nije komercijalno prisutno u Strani gdje posjetioци sa kratkotranim boravkom u poslovne svrhe privremeno borave pri čemu je korisnik u drugoj Strani.

3. Ovaj ulazak i privremeni boravak na njihovim teritorijama, u slučaju kada je odobren, odnosi se na period do šest mjeseci u bilo kom dvanaestomjesečnom periodu.

ANEKS II

Regulatorni principi vezano za telekomunikacije

U nastavku su definicije i principi regulatornog okvira za telekomunikacijske mreže i usluge.

Definicije

"Telekomunikacije" znače prenos i prijem signala preko bilo kojeg elektromagnetnog sredstva.

"Javne usluge telekomunikacionog prenosa" znače bilo koju telekomunikacionu uslugu koju Strana treba da, eksplicitno ili *de facto*, ponudi javnosti uopšte. Takve usluge mogu da uključe, između ostalog, telegraf, telefon, teleks i prenos podataka za koji je karakteristično da podrazumjeva prenos u realnom vremenu, od polazne tačke sa koje se informacija pruža, između dvije ili više tačaka, bez bilo kakve promjene od ulaska do izlaska, u formi ili sadržaju pružene informacije.

"Javna prenosna telekomunikaciona mreža" znači javnu telekomunikacionu infrastrukturu kojom se omogućava telekomunikacija među određenim izlaznim tačkama mreže.

"Korisnici" znače korisnike usluge i pružaoce usluge.

"Osnovna sredstva" znače sredstva javne telekomunikacione mreže ili usluge koje:

- a) pruža isključivo ili većim dijelom jedan ili ograničeni broj operatora; i
- a) nije moguće ekonomski ili tehnički nadomjestiti da bi se pružala usluga.

"Operator sa značajnom tržišnom snagom" je operater koji ima mogućnost da materijalno utiče na uslove učestvovanja (koji se odnose na cijenu i pružanje usluge) na relevantnom tržištu osnovnih telekomunikacionih usluga, putem: a) kontrole ključnih elemenata; ili b) korištenjem svoje pozicije na tržištu.

1. Mjere zaštite slobodnog tržišnog ponašanja

Sprečavanje netržišnog ponašanja u telekomunikacijama

Odgovarajuće mjere će se sprovoditi u svrhu sprječavanja operatera koji su, pojedinačno ili zajedno, operatori sa značajnom tržišnom snagom, uključeni ili nastavljaju sa netržišnim ponašanjem. Gore navedeno netržišno ponašanje uključuje pogotovo:

- a) netržišno uzajamno subvencioniranje;
- b) korištenje informacije dobijene od konkurencije s netržišnim učinkom; i
- c) ne pružanje, ostalim operaterima pravovremeno, tehničkih informacija o osnovnim sredstvima i komercijalno značajnih informacija koje su im neophodne kako bi pružali usluge.

2. Interkonekcije

2.1. Ovaj se dio primjenjuje na interkonekciju s operaterima javnih telekomunikacionih mreža ili pružaocima usluga kako bi se korisnicima jednog operatera omogućilo komuniciranje s korisnicima drugog operatera i pristup uslugama koje pruža drugi operater pri čemu su preuzete posebne obaveze.

2.2. Interkonekcija koje se mora osigurati

Interkonekcija između vodećih operatera će se osigurati na bilo kojoj tački mreže gdje je to tehnički izvodljivo. Takva interkonekcija će biti omogućena:

- a) na nediskriminatornoj osnovi, uslovima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i po cijenama i kvalitetima koji nisu manje povoljni od onih za svoje vlastite slične usluge ili za slične usluge nepovezanih pružalaca usluga ili za svoje podružnice ili ostale afilijacije;
- b) pravovremeno, u rokovima, uslovima (uključujući tehničke standarde i specifikacije) i po cijenama zasnovanim na troškovima koji su transparentni, razumni, vodeći računa o ekonomskoj izvodljivosti, kao i dovoljno međusobno nevezani kako pružalac ne bi morao plaćati sastavne dijelove mreže ili sredstva koja mu nisu potrebna da bi mogao pružiti uslugu; i
- c) na zahtjev, na tačkama dodatnim u odnosu na završne tačke mreže koje nudi većini korisnika, te koje podliježu troškovima koji odražavaju troškove izgradnje neophodnih dodatnih sredstava.

2.3. Javna dostupnost postupaka za pregovore o interkonekciji

Postupci koji se primjenjuju za interkonekciju sa vodećim operaterima će biti javno dostupni.

2.4. Transparentnost ugovora o interkonekciji

Operatori sa značajnom tržišnom snagom moraju osigurati da ugovori o interkonekciji i referentne ponude za interkonekciju budu javno dostupni.

2.5. Interkonekcija: rješavanje sporova

Operater koji zahtijeva interkonekciju s operatorom sa značajnom tržišnom snagom, moći će se obratiti:

- a) u bilo koje vrijeme; ili
- b) u razumnom vremenskom razdoblju koje će biti javno poznato nezavisnom domaćem tijelu,

a to može biti regulatorno tijelo prema stavu 5, radi rješavanja sporova u vezi s odgovarajućim rokovima, uslovima i cijenama za interkonekciju unutar razumnog razdoblja, u obimu u kojem one nisu bile ranije uspostavljene.

3. Univerzalne usluge

Bilo koja Strana ima pravo definisati vrstu obaveze univerzalne usluge koju želi pružati. Takve obveze se neće smatrati netržišnim ponašanjem *per se*, pod uslovom da se sprovode na transparentni, nediskriminatorni i konkurentno neutralan način te da nisu više opterećujuće nego što je to potrebno za takvu vrstu univerzalne usluge kako je definiše Strana.

4. Javna dostupnost kriterijuma za dozvole

U slučaju kada je potrebna dozvola, sljedeće će biti javno dostupno:

- a) svi kriterijumi za dobijanje dozvole, te vremenski rok koji je normalno potreban kako bi se donijela odluka koji se odnosi na zahtjev za dobijanje dozvole.
- b) rokovi i uslovi za individualne dozvole

Razlog odbijanja dozvole bit će saopšten podnosiocu zahtjeva na njegov zahtjev.

5. Nezavisno regulatorno tijelo

Regulatorno tijelo odvojeno je i nije odgovorno nijednom pružaocu osnovnih telekomunikacionih usluga. Odluke i postupci regulatornog tijela će biti nepristrasni u odnosu na sve tržišne učesnike.

6. Dodjela i korištenje ograničenih dobara

Bilo koji postupak za dodjelu i korištenje ograničenih dobara, uključujući frekvencije, brojeve i pravo na prolaz, će biti izvršeni na objektivan, pravovremen, transparentan i nediskriminatoran način. Tekuće stanje dodijeljenih frekvencija će biti javno dostupno, ali se neće zahtijevati detaljna informacija o frekvencijama dodijeljenim za specifične potrebe Vlade.

ANEKS III

Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana

KONSOLIDOVANA LISTA SPECIFIČNIH OBAVEZA O TRGOVINI USLUGAMA CEFTA STRANA

NAPOMENE S OBJAŠNJENJEM

Ova "Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana" je bazirana na UN Centralnoj klasifikaciji proizvoda (CPC) koja se koristi u pregovorima u okviru Svjetske trgovinske organizacije, ali takođe i sadrži neke usluge navedene u CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

Ova Lista je u skladu sa praksom GATS-a i ukazuje samo na one sektore i podsektore usluga u kojima Strane preuzimaju obaveze. U pogledu obaveza pristupa tržištu i nacionalnog tretmana, različiti načini pružanja usluga navedeni u Listu su sljedeći:

Način 1: sa teritorije jedne Strane na teritoriju druge Strane;

Način 2: na teritoriji jedne Strane korisniku usluga bilo koje druge Strane;

Način 3: putem komercijalnog prisustva subjekata jedne Strane koji pružaju usluge na teritoriji neke druge Strane; i

Način 4: od strane fizičkih lica jedne Strane, prisutnih na teritoriji neke druge Strane.

Za potrebe ove Liste, kada su obaveze preuzete od svih Strana potpisnica CEFTA 2006, navedeno je „Sve CEFTA Strane“. U suprotnom, obaveze pojedinačnih strana naznačene su sljedećim skraćenicama u nastavku, po redosledu navedenom u Preambuli CEFTA 2006, ali isključujući Strane koje su se povukle iz Sporazuma u skladu sa članom 51.

Strana 1 – SI

Strana 2 – SII

Strana 3 – SIII

Strana 4 – SIV

Strana 5 – SV

Strana 6 – SVI

Strana 7 – SVII

A. HORIZONTALNE OBAVEZE

1. Akvizicija zemljišta i nekretnina

SI – Fizička i pravna lica druge Strane ne mogu posjedovati prirodne resurse i poljoprivredno zemljište, šumsko i šumsko zemljište u vlasništvu države ili zemljište u pograničnim i vojnim područjima u **SI**. Fizička i pravna lica druge Strane imaju pravo da kupuju nepoljoprivredno zemljište u vlasništvu države, pod uslovom da je vrijednost ulaganja u predmetno zemljište tri puta veća od vrijednosti nepoljoprivrednog zemljišta u **SI**.

SII – Fizička i pravna lica druge Strane ne mogu sticati i posjedovati nekretnine u **SII** osim ako se stečena imovina odnosi na isporuku usluge i pod uslovom reciprociteta između **SII** i Strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani. Poljoprivredno zemljište ne može biti u vlasništvu fizičkih ili pravnih lica druge Strane.

SIII – Fizička i pravna lica druge Strane mogu, pod uslovom reciprociteta između **SIII** i Strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani, sticati pravo vlasništva na stanu, zgradi i poslovnim prostorima, i pravo na vlasništvo ili dugoročni zakup građevinskog zemljišta na teritoriji **SIII**. Fizička i pravna lica druge Strane mogu steći pravo na dugoročni zakup poljoprivrednog zemljišta na teritoriji **SIII**, pod uslovom reciprociteta između **SIII** i Strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani. Dugoročni zakup ne može biti duži od devedeset i devet (99) godina. Sve akvizicije zahtijevaju odobrenje nadležnih ministarstava.

SIV – Dugoročni zakup ne može biti duži od devedeset i devet (99) godina. Fizička i pravna lica druge Strane mogu kupovati zemljište u **SIV**, osim poljoprivrednog i šumskog zemljišta.

SV – Fizička i pravna lica druge Strane mogu posjedovati nekretnine u **SV**, osim poljoprivrednog zemljišta i nekretnina u ograničenim područjima.

SVI – Poljoprivredno zemljište ne može biti u vlasništvu fizičkog i pravnog lica druge Strane. Fizička i pravna lica druge Strane ne mogu sticati i posjedovati nekretnine u **SVI** osim ako se stečena imovina odnosi na isporuku usluge i pod uslovom reciprociteta između **SVI** i Strana gdje fizička ili pravna lica borave ili su uredno osnovani. Dugoročni zakup ne može biti duži od devedeset i devet (99) godina.

SVII – Fizička i pravna lica druge Strane mogu sticati prava svojine na nekretninama u **SVII**, osim ako nije drugačije propisano zakonom (nediskriminatorna ograničenja). Ograničenja se odnose na poljoprivredno i šumsko zemljište.

2. Kretanje kapitala

SIII – **SIII** zadržava pravo zadržavanja ograničenja u vezi sa depozitnim poslovima rezidenata, rezidentnim operacijama vezanim za ulaganje u nekretnine i hartijama od vrijednosti u inostranstvu.

3. Registracija kompanija

Sve CEFTA Strane—Predstavništvo je dio društva bez statusa pravnog lica. Takve kancelarije mogu se baviti samo istraživanjem tržišta, promotivnim ili reprezentativnim aktivnostima. Oni ne mogu obavljati komercijalne aktivnosti.

SII – U oblastima medija (televizija, radio, novine), trgovine i proizvodnje oružja, eksploziva i vojne opreme, procenat stranog kapitala ne smije biti veći od četrdeset devet (49) procenata.

SVI - Fizička i pravna lica druge Strane ne mogu imati većinsko vlasništvo u preduzećima koja se bave trgovinom oružjem i municijom, ili u preduzećima koja su uspostavljena u ograničenim područjima (kao što su pogranični pojas, nacionalni parkovi, vojne oblasti) i moraju imati odobrenje nadležnog ministarstva za investicije. Fizička i pravna lica druge Strane mogu osnivati ili ulagati u takva preduzeća samo sa domaćim licem kada ispune gore navedeni zahtjev.

4. Komunalne djelatnosti

Sve CEFTA Strane:

Usluge koje se smatraju komunalnim uslugama na nacionalnom ili lokalnom nivou mogu biti predmet javnih monopola ili ekskluzivnih prava koja se dodjeljuju privatnom operateru. One mogu postojati u sljedećim oblastima: usluge u energetici, usluge vodovoda, usluge javnog transporta i pomoćne usluge u svim vidovima transporta, naučne i tehničke konsultantske usluge, usluge istraživanja i razvoja vezano za društvene i humanističke nauke, tehničko testiranje i analize, usluge zaštite životne sredine, usluge zaštite životne sredine, javne usluge zdravstvu i javne socijalne usluge, komunikacione usluge i javne usluge u obrazovanju. Ekskluzivna prava u ovim uslugama se mogu dodijeliti nacionalnim ili lokalnim privatnim operaterima na preferencijalnoj osnovi.

5. Prisustvo fizičkih lica

Sve CEFTA Strane osim SV:

Ne obavezuje se, osim za mjere koje se odnose na ulazak i privremeni boravak sljedećih kategorija fizičkih lica koja pružaju usluge: ključno osoblje (poslovni posjetioци, transferi između korporacija) pripravnici visokoškolski; prodavci usluga; pružaoci ugovornih usluga; nezavisni stručnjaci; i kratkoročni posjetioци u poslovne svrhe kao što je definisano Aneksom 1 Dodatnog Protokola 6 o trgovini uslugama.

SV:

Da bi ispunila svoje obaveze iz Aneksa 1 Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama, SV ne može da se koristi prava i obaveze tokom prelaznog perioda od osamnaest (18) meseci od datuma stupanja na snagu ovog protokola za SV. Tokom tog perioda, SV će primjenjivati sljedeće obaveze u pogledu prisustva fizičkih lica na sve CEFTA Strane pod uslovom reciprociteta.

SV preuzima obaveze koje se odnose na ulazak i privremeni boravak sljedećih kategorija fizičkih lica:

- (i) Transferi između korporacija (ICT)

Ulazak i boravak od najviše tri godine će biti dodijeljen osobama koje prelaze između korporacije i njenih podružnica i filijala a koje:

- su bile zaposlene kod pravnog lica osnovanog u drugoj Strani najmanje jednu godinu neposredno prije zaposlenja u Crnoj Gori;
- su privremeno premješteni radi pružanja usluga u Crnoj Gori, u podružnici ili filijali koja pruža usluge; i
- su menadžeri, direktori ili specijalisti, kao što je definisano u nastavku.

Menadžeri su lica koja rade na višem položaju, a koja prvenstveno upravljaju kompanijom, uključujući (a) upravljanje osnivanjem kompanije, ili odjeljenja ili pododjeljka kompanije; (b) nadgledanje i kontrola rada drugih nadzornika, profesionalaca ili menadžera; i (c) posjedovanje ovlaštenja da zaposle i otpuste ili preporuče zaposlenje, otpuštanje zaposlenih ili druge povezane aktivnosti (kao što su unapređenja ili odobrenje odsustva), i imaju diskreciono pravo vođenja dnevnih aktivnosti. Menadžeri ne podrazumijevaju najviši nivo kontrole, osim ako zaposleni koji se kontrolišu nisu profesionalci, koji obavljaju zadatke u vezi sa direktnim pružanjem usluge. Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati.

Direktori su lica u okviru organizacije, koja prvenstveno upravljaju organizacijom, definišu ciljeve i poslovnu politiku organizacije, uživaju široku slobodu u donošenju odluka, i odgovorni su višem nivou direktora, upravnom odboru ili akcionarima. Direktori ne obavljaju zadatke koji se odnose na konkretno pružanje usluga. Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati.

Specijalisti su lica koja posjeduju posebna znanja koja su od značaja za pružanje usluga kompanije, istraživačku opremu, tehnike rada ili upravljanje. U procjeni takvog znanja, u obzir će se uzeti ne samo posebno znanje od značaja za kompaniju, već i to da li lice posjeduje visok nivo stručnosti za vrstu posla ili trgovine koja zahtijeva posebno stručno znanje, uključujući i članstvo u akreditovanim udruženjima te struke. Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati.

(ii) Poslovni posjetioci (BV)

Ulazak i privremeni boravak sljedećih kategorija se dozvoljava bez primjene testa o ekonomskim potrebama za period od najviše 90 dana u bilo kojem mjesecu u godini:

- (a) Prodavci usluga - lica koja nemaju boravište u SV a predstavnici su pružalaca usluga i traže privremeni ulazak s ciljem da pregovoraју i zaključe ugovor o prodaji usluga, ali nijesu uključena u direktnu prodaju korisnicima ili pružanje samih usluga; i
- (b) Lica odgovorna za osnivanje komercijalnog prisustva – menadžeri koji su odgovorni za osnivanje komercijalnog prisustva pružalaca usluga u SV, a koja nijesu uključena u direktnu prodaju ili pružanje usluga; kada pružalac usluga nije komercijalno prisutan u SV.

(iii) Pružaoci ugovornih usluga (CSS)

Pristup će se dodijeliti fizičkim licima koja pružaju usluge na privremenoj osnovi kao zaposlenima kod pravnih lica koja nisu komercijalno prisutna u SV, shodno sljedećim uslovima:

- a) Pravno lice je sklopilo ugovor vezano za pružanje usluga za period ne duži od 12 mjeseci sa krajnjim korisnikom u Crnoj Gori, kroz proceduru koja garantuje *bona fide* karakter ugovora;
- b) Ugovor o uslugama je u skladu sa zakonima u Crnoj Gori;
- c) Fizičko lice koje traži pristup tržištu treba da bude zaposleno kod pravnog lica koje se bavi pružanjem te vrste usluga najmanje godinu dana prije sklapanja tog ugovora;
- d) Privremeni ulazak i boravak će biti omogućen na period ne duži od tri mjeseca kumulativno u okviru 12 mjeseci ili za period trajanja ugovora, zavisno od toga koji je kraći;
- e) Fizičko lice mora posjedovati (a) univerzitetsku diplomu ili stručnu kvalifikaciju koja dokazuje jednak nivo znanja³¹, (b) stručne kvalifikacije gdje se to zahtijeva kako bi se obavile djelatnosti u odnosnom sektoru u skladu sa zakonima, regulativom i zahtjevima koji važe u Crnoj Gori i (c) najmanje tri godine stručnog iskustva u odnosnoj oblasti;
- f) Obaveza se odnosi samo na uslužnu djelatnost koja je predmet ugovora; njom se ne daje pravo za obavljanje svih djelatnosti u Crnoj Gori koje pripadaju tom stručnom zvanju;
- g) Broj lica obuhvaćenih ugovorom o pružanju usluga neće biti veći od broja neophodnog za ispunjenje obaveza iz ugovora;
- h) Test o ekonomskim potrebama neće se zahtijevati; i
- i) Ugovor o pružanju usluga mora biti vezan za neku od dolje navedenih oblasti:

³¹ Ukoliko diploma ili stručno zvanje nijesu stečeni u Crnoj Gori, može se procijeniti da li su iste ekvivalentne diplomi stečenoj u Crnoj Gori.

- Pravne usluge;
- Računovodstvo i knjigovodstvo;
- Arhitektonske usluge, urbanističko planiranje i usluge uređenja prostora;
- Inženjering usluge, integrisane inženjering usluge;
- Kompjuterske i srodne usluge;
- Usluge reklamiranja;
- Usluge menadžment konsaltinga;
- Usluge srodne menadžment konsaltingu;
- Usluge tehničkog ispitivanja i analiziranja;
- Usluge koje se odnose na naučni i stručni konsalting;
- Usluge prevođenja;
- Usluge zaštite životne sredine; i
- Instalacije i održavanje aparata i opreme.

B. SPECIFIČNE OBAVEZE

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
1. POSLOVNE USLUGE		
Pravne usluge (CPC 861)		
Pravne usluge (861) - Konsultantske usluge vezano za pravo treće zemlje, međunarodno i domaće pravo (dio CPC 861) (osim notara, privatnih izvršitelja i usluga pravne dokumentacije i sertifikacije koje pružaju pružaoci usluga kojima su povjerene javne funkcije) SII, SIII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Pravne usluge (861) (osim notara, privatnih izvršitelja i usluga pravne dokumentacije i sertifikacije) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, osim što advokati druge Strane u sudu moraju biti zajedno sa advokatom iz SI .	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Pravne usluge (861) – Osim konsultantskih usluga vezano za pravo treće zemlje, međunarodno i domaće pravo SIV	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za pripremu nacrtu pravnih dokumenata. Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim što se pravne usluge mogu pružati od strane pravnog lica osnovanog u SIV . Način 4 - Nema ograničenja, osim što advokat sa licencom može pružati sve pravne usluge, osim zastupanja u krivičnom postupku. Zastupanje u krivičnom postupku je dozvoljeno samo advokatu pod zakletvom.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Pravne usluge (861) - Konsultantske usluge vezano za pravo treće zemlje, međunarodno i domaće pravo (Dio CPC 861) SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, osim što je za advokate i notare pod zakletvom neophodan uslov državljanstva.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Računovodstvo, revizija i knjigovodstvo (CPC 862) SI, SV, SIV	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Računovodstvo, revizija i knjigovodstvo (CPC 862) SII, SVI, SVII	Način 1 - Nema ograničenja, osim što službeni revizorski izvještaji moraju biti potvrđeni od strane revizorske kuće registrovane u SII, SVI i SVII i potpisani od strane revizora koji je tamo licenciran. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Usluge revizije (dio CPC 862) SIII	Načini 1, 2 – Zaključivanje ugovora sa domaćom firmom za reviziju je dozvoljeno. Firma druge Strane mora biti registrovana u svojoj zemlji da bi pružala usluge revizije. Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1, 2 – Firma koja se bavi revizijom druge Strane, koja nije registrovana u SIII , ali je registrovana u svojoj zemlji gdje joj se nalazi sjedište, može obavljati usluge revizije u SIII samo na osnovu ugovora zaključenog sa domaćom firmom za reviziju. Načini 3, 4 - Nema ograničenja
Poreske usluge (CPC 863) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Arhitektonske usluge (CPC 8671) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Inženjerske usluge (CPC 8672) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Integrirane inženjering usluge (CPC 8673) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Urbanističko planiranje i usluge uređenja prostora (CPC 8674) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Medicinske i stomatološke usluge (isključujući javne zdravstvene ustanove (CPC 9312))	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SI, SII, SIII, SV, SVI, SVII		
Medicinske i stomatološke usluge (isključujući javne zdravstvene ustanove (CPC 9312)) SIV	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Obavljanje medicinske profesije drugih Strana zahtijeva dozvolu lokalnih organa, na osnovu testa ekonomskih potreba za ljekare i stomatologe u predmetnom regionu.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Veterinarske usluge (CPC 932), isključujući javne ustanove Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje pružaju negovateljice, medicinske sestre, fizioterapeuti i ostalo ne-medicinsko osoblje (CPC 93191) isključujući javne ustanove Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Kompjuterske i srodne usluge (CPC 84) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge istraživanja i razvoja (CPC 851-853) SI, SII, SIV, SV, SVI, SVII SIII: osim istraživanja u oblasti istorijskog i kulturnog identiteta ljudi i nacionalnosti koje žive u SIII .	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge vezane za nekretnine (CPC 821 & 822) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge iznajmljivanja/lizinga bez operatera (CPC 83) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Iznajmljivanje ili davanje u zakup opreme za snimanje u studiju (CPC 83109)** Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge iznajmljivanja presnimljenih video kaset i optičkih diskova za kućnu razonodu (CPC 83202)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SIII		
Usluge reklamiranja (CPC 871) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge istraživanja tržišta i ispitivanja javnog mnjenja (CPC 864) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge menadžment konsaltinga (CPC 865) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge srodne menadžment konsaltingu (CPC 866) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge tehničkog ispitivanja i analiziranja (CPC 8676) (Izuzev usluga koje se odnose na izdavanje obaveznih certifikata i sličnih službenih dokumenata, osim onih za koje je propisano priznavanje valjanosti potvrda ili dokumenata drugih Strana) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na poljoprivredu, lov i šumarstvo (CPC 881) SI, SIII, SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na poljoprivredu i šumarstvo (dio CPC 881) SII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na lov (dio CPC 881) SII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na ribolov (CPC 882) SI, SIII, SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na ribolov (dio CPC 882) SII, SV, SVI, SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na rudarstvo (CPC 883) Pripremni radovi u rudarstvu (CPC 5115) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na proizvodnju (CPC 884) Usluge koje se odnose na proizvodnju metalnih proizvoda, mašina i opreme (CPC 885) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na distribuciju energije (dio CPC 887) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge zapošljavanja i posredovanja u zapošljavanju (CPC 872) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge koje se odnose na naučni i stručni konsalting (CPC 8675) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Održavanje i opravka opreme (CPC 633+8861 do 8866) Održavanje i opravka motocikala i motornih sanki (CPC 6122) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge čišćenja zgrada (CPC 874) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Fotografske usluge (CPC 875) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge pakovanja (CPC 876) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Štampanje i izdavanje (88442), isključujući štampanje i izdavanje Službenog lista Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge vezano za organizaciju kongresa – planiranje, organizacija i marketing usluge za kongrese i slične događaje (CPC 87909*) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge prevođenja i tumačenja (CPC 87905) isključujući usluge sudskih tumača Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge specijalnog dizajna (CPC 87907*) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Frizerske i berberske usluge (CPC 97021) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
2. USLUGE KOMUNIKACIJE		
Poštanske and kurirske usluge* (CPC 68)		
A. Poštanske usluge (CPC 6811) (i) Poštanske usluge vezane za pisma (CPC 68111): usluge prikupljanja, transporta i dostave za novine, časopise i periodične publikacije, bilo za domaće ili strane destinacije, osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge. (ii) Usluge prikupljanja, transporta i dostave pisama,	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

* Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
brošura, letaka i sličnih štampanih materijala, bilo za domaće ili strane destinacije, osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge, isključujući pošiljke manje od 350 grama i čija je cijena manja od petostruke vrijednosti osnovne javne tarife, kao i za usluga registrovane pošte u toku sudskih ili upravnih postupaka. (iii) Poštanske usluge vezane za pakete (CPC 68112): usluge prikupljanja, transporta i dostave za pošiljke i pakete, bilo za domaće ili strane destinacije, osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge, isključujući pošiljke manje od 350 grama i čija je cijena manja od petostruke vrijednosti osnovne javne tarife, kao i za usluga registrovane pošte u toku sudskih ili upravnih postupaka. Sve CEFTA Strane		
Kurirske usluge (CPC 6812) (i) Usluge prikupljanja, transporta i dostave, bilo za domaće ili strane destinacije, za pisma, pošiljke i pakete, koje se dostavljaju putem kurira ili koristeći jedan od načina transporta osim onih koje se pružaju kao univerzalne usluge. (ii) Pošiljke koje dostavljaju biciklisti (iii) Lokalna isporuka usluga kao što je hrana ili drugo (CPC 6813) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge telekomunikacija i dostavljanja informacija		
Telefonija i ostale telekomunikacione usluge		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(CPC 841)*		
Usluge operatora (CPC 8411) Usluge fiksne telefonije (CPC 8412) Usluge mobilne telefonije (CPC 8413) Usluge privatnih mreža (CPC 8414) Usluge prenosa podataka (CPC 8415) Ostale telekomunikacione usluge (CPC 8419) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Internet telekomunikacione usluge (CPC 842)† Usluge brzog interneta (CPC 8421) Usluge pristupa internetu (CPC 8422) Ostale internet telekomunikacione usluge (CPC 8429) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Online sadržaj (CPC 843)‡ Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>3. GRAĐEVINARSTVO I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE</u>		
Pripremni radovi na gradilištima (CPC 511) Opšti građevinski radovi u stambenoj izgradnji (CPC 512) Opšti građevinski radovi u javnoj izgradnji (CPC 513)		

* Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

† Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

‡ Bazirano na CPC verziji 2 (UN publikacija ST/ESA/STAT/SER.M/77/Ver.2).

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Montažni radovi (CPC 514) Specijalni građevinski radovi (CPC 515) Instalacioni radovi (CPC 516) Završni radovi (CPC 517) Usluge iznajmljivanja koje se odnose na opremu za izgradnju ili rušenje zgrada ili za građevinske radove, s operatorom (CPC 518) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
4. USLUGE DISTRIBUCIJE (CPC verzija 2, Odjeljci 61 i 62 isključuju trgovinu eksplozivima, oružjem i municijom i za SVI trgovinu genetički modificiranim organizmima)		
Usluge trgovine na veliko Usluge trgovine na veliko, osim za naknadu ili po osnovu ugovora Usluge trgovine na veliko za naknadu ili po osnovu ugovora Usluge trgovine na malo Nespecijalizovane radnje trgovine na malo Specijalizovane radnje trgovine na malo Porudžbine poštom ili preko interneta Ostale usluge trgovine na malo Usluge trgovine na malo za naknadu ili po osnovu ugovora Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
5. USLUGE OBRAZOVANJA (privatno finansirane usluge)		
Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921) Usluge srednjoškolskog obrazovanja (CPC 922) Usluge visokoškolskog obrazovanja (CPC 923) Usluge obrazovanja odraslih (CPC 924) Ostale obrazovne usluge (CPC 929) SI, SII, SIV, SV, SVI, SVII SIII: Usluge osnovnog obrazovanja (CPC 921) isključene	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
6. USLUGE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE		
A. Upravljanje otpadnim vodama (Usluge tretiranja otpadnih voda odnose se na odlaganje kanalizacionog otpada) (CPC 9401) B. Upravljanje čvrstim/opasnim otpadom - Usluge odlaganja smeća (CPC 9402) - Sanitarne i slične usluge (CPC 9403) C. Zaštita atmosfere gradova i klime - Prečišćavanja izduvnih gasova (CPC 9404) D. Sanacija i prečišćavanje zemljišta i vode - Tretiranje, sanacija zaraženog/zagađenog zemljišta i vode (dio CPC 9406) odgovara djelovima usluga zaštite prirode i okoline. E. Smanjenje buke i vibracije (CPC 9405) F. Zaštita biološke raznolikosti i prirode: - Zaštita prirode i okoline (dio CPC 9406 nije uključen pod D) G. Ostale usluge zaštite životne sredine (CPC 9409) H. Konsultantske usluge zaštite životne sredine (CPC 83931)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Sve CEFTA Strane		Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
7. FINANSIJSKE USLUGE		
Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem (CPC 812)		
SI		
Životno osiguranje (CPC 8121)	Način 1 – Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	Način 1 - Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se (Nema ograničenja za osiguranje stranaca u SI i stranih investicija). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge osiguranja pomorskih plovila i aviona u transportu (CPC 81293)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja osim da pravno lice druge Strane mora obezbijediti usluge osiguranja u svojoj Strani na najmanje 5 godina kako bi bilo osnovano ili ovlašćeno za rad ili pružanje usluge u SI . Za sve oblike komercijalnog prisustva, generalni predstavnik kompanije mora boraviti u SI .	Načini 1, 2, 3, 4, - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
brokerske i agencijske usluge(CPC 8140)		ograničenja
Aktuarske aktivnosti i aktivnosti rješavanja šteta regulisane su zakonom. Ostale usluge nisu regulisane (dio CPC 8140)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u> <u>(CPC 812)</u> SII		
Životno osiguranje (CPC 8121) Neživotno osiguranje (CPC 8129) Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*) Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge(CPC 8140)	Način 1 - Nema ograničenja kao što je posredovanje, za osiguranje putnika u međunarodnom pomorskom prevozu (linijskom ili nelinejskom) sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedećeg: putnike koji se prevoze, vozila koja prevoze putnike i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog kao i robu u međunarodnom tranzitu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Nema ograničenja Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u> <u>(CPC 812)</u> SIII		
Životno osiguranje (CPC 8121)	Načini 1, 2 - Ne obavezuje se Način 3 - Nema ograničenja, osim što osiguravajuće kompanije moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva da bi pružale usluge životnog osiguranja. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezuje se Načini 3, 4 - Nema ograničenja
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	Način 1 - Nema ograničenja za osiguranje u pomorskom i avio saobraćaju, osiguranje koje se prodaje za vozila licencirana za korišćenje u komercijalne svrhe. Ne obavezuje se za ostale usluge osiguranja. Način 2 - Nema ograničenja za osiguranje u pomorskom i avio saobraćaju, osiguranje koje se prodaje za vozila licencirana za korišćenje u komercijalne svrhe. Ne obavezuje se za ostale	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	usluge osiguranja. Način 3 - Osiguravajuće kompanije moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva u SIII da bi pružale usluge neživotnog osiguranja. Način 4 - Nema ograničenja	
Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Osiguravajuće kompanije moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva da bi pružale usluge reosiguranja.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 – Brokerske kuće i specijalizovane agencije za osiguranje moraju biti osnovane u formi akcionarskog društva da bi pružale usluge posredovanja u osiguranju.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u> <u>(CPC 812)</u> SIV		
Životno osiguranje (CPC 8121) Neživotno osiguranje (CPC 8129) Reosiguranje i retrocesija (CPC 81299*) Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
<u>Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem</u> <u>(CPC 812)</u> SV*		

* Strane osiguravajuće kompanije moraju osnovati podružnice koje moraju biti u formi akcionarskog društva.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Životno osiguranje (CPC 8121)	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za pružanje usluga životnog osiguranja za državljane drugih Strana. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja.
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za osiguranje imovine stranaca kao i osiguranje od rizika pomorskih brodova i komercijalnog vazduhoplovstva i lansiranje u svemir i teret (uključujući satelite), sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedećeg: robu koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog kao i robu u međunarodnom tranzitu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Reosiguranje i retrocesija(CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za osiguranje imovine stranaca kao i osiguranje od rizika pomorskih brodova i komercijalnog vazduhoplovstva i lansiranje u svemir i teret (uključujući satelite), sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedećeg: robu koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog kao i robu u međunarodnom tranzitu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

Kompanije za posredovanje u osiguranju i agencije za pružanje drugih usluga mogu biti osnovane kao akcionarsko društvo ili društvo sa ograničenom odgovornošću.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA NACIONALNI TRETMAN
Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem, CPC 812 SVI*		
Životno osiguranje (CPC 8121)	Načini 1, 2 - Ne obavezuje se osim za osiguranje: (i) državljana drugih Strana u SVI (osim obaveznog osiguranja propisanog za takva lica u SVI); (ii) zaposlenima u kompanijama SVI osnovanim za obavljanje aktivnosti u inostranstvu, u vlasništvu domaćih lica ili zajednički od strane domaćih i lica druge Strane, ako to zahtijeva nadležnost druge Strane ili ako je to izričito propisano u aktu o osnivanju takvih kompanija; Način 3 - Nema ograničenja, Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezuje se, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu. Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja
Neživotno osiguranje (CPC 8129)	Način 1, 2 - Ne obavezuje se osim za: - osiguranje od rizika pomorskih brodova i komercijalnog vazduhoplovstva i lansiranje u svemir i teret (uključujući satelite); sa takvim osiguranjem koje pokriva bilo koju ili obuhvata sve od sljedećeg: robu koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i obaveze koje proizilaze iz gore navedenog - osiguranje robe u međunarodnom tranzitu.	Način 1, 2 - Ne obavezuje se, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.

* Osiguravajuća društva i društva za reosiguranje druge Strane moraju uspostaviti podružnice koje moraju biti osnovane kao akcionarska društva na teritoriji **SVI**. Izuzetno, društvo za posredovanje u osiguranju, odnosno za usluge zastupanja u osiguranju ili za druge usluge osiguranja mora biti osnovano kao akcionarsko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću. Filijale kompanija koje su komercijalno osnovane izvan **SVI** za pružanje usluga reosiguranja i osiguranja će biti dozvoljene 5 godina nakon stupanja na snagu ovog Protokola. Najmanje jedan član upravnog odbora osiguravajućeg društva i najmanje jedan član izvršnog odbora osiguravajućeg društva mora poznavati jezik **SVI** i imati prebivalište (stalno prebivalište) na teritoriji **SVI**. Svi članovi izvršnog odbora osiguravajućeg društva moraju imati prebivalište na teritoriji **SVI**. Obavezno osiguranje mogu obezbijediti samo osiguravajuća društva koja su osnovana u **SVI**. Šeme obaveznog osiguranja koje se odnose na socijalno osiguranje, državno zdravstveno osiguranje i državne penzijske planove, kao i obavezne šeme osiguranja depozita isključene su iz obaveza pristupa tržištu i obaveza nacionalnog tretmana uključenih u ovu Listu.

Prijem novih proizvoda osiguranja može se kontrolisati iz prudencijalnih razloga.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	Način 3 - Nema ograničenja, Način 4 - Nema ograničenja	Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja
Reosiguranje i retrocesija(CPC 81299*)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se, osim za usluge za koje je preuzeta obaveza u podsektorima (i) i (ii) CPC 8121 i CPC 8129 (osim CPC 81299). Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja	Način 1, 2 - Ne obavezujemo se, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu. Način 3 - Nema ograničenja Način 4 - Nema ograničenja
Osiguranje i usluge u vezi sa osiguranjem, CPC 812 SVII		
Životno osiguranje (CPC 8121)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Neživotno osiguranje (CPC 8129) (Osim za slučajeve osiguranja od rizika povezane sa pomorskim ili avio saobraćajem I kada rizik nije pokriven od strane domaće kompanije ili filijale te kompanije druge Strane koja obavlja ovu djelatnost u SVII (Ova kompanija mora biti registrovana u SVII))	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Reosiguranje i retrocesija(CPC 81299*) (Samo za rizike osigurane od strane osiguravajuće kompanije druge Strane i za rizike koje domaći reosiguravaci nisu u mogućnosti da sami pokriju. Ovo se zasniva na domaćoj regulativi Centralne banke SVII , osiguravajuće kompanije ne mogu da pokriju rizike veće od 10% svog kapitala).	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Usluge posredovanja u osiguranju, kao što su brokerske i agencijske usluge (CPC 8140)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SI		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana (CPC 81115-81119) b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja (CPC 81113) c. Finansijski lizing (CPC 81112) d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca (CPC 81339) e. Garancije i jemstva (CPC 81199)	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na: - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize; - derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor; - prenosive HOV; i - ostali prenosivi instrumenti i finansijska sredstva, uključujući i zlato.	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
usluge u vezi sa tim izdavanjem (CPC 8132)		ograničenja
h. Brokerski poslovi novcem	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji (CPC 8131 or 8133)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga (CPC 8131)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SII		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja c. Finansijski lizing d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca e. Garancije i jemstva f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi,	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim što je za osnivanje specijalizovanog društva za upravljanje potrebno obavljati poslove upravljanja jediničnim trustovima i investicionim društvima. Način 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
vanberzansko poslovanje ili ostalo g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem h. Brokerski poslovi novcem i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja		
k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SIII		
	Za sve sektore za Način 3: (3) Samo pravno lice osnovano u SIII može pružati bankarske i ostale finansijske usluge. Banka druge Strane može pružati bankarske usluge kroz osnivanje banke ili filijale u SIII . Banka može biti osnovana kao akcionarsko društvo. Brokerske kuće, zatvoreni investicioni fondovi, društva za upravljanje fondovima i Centralna depozitarna agencija za HOV osnivaju se kao akcionarska društva. Brokerske kuće moraju osnovati najmanje dva domaća ili pravna ili fizička lica druge Strane. Ovo ograničenje se ne primjenjuje ako se brokerske kuće	

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	osnivaju od strane banke, štedionice ili osiguravajućeg društva. Osnivači Centralne depozitarne agencije za HOV mogu biti samo brokerske kuće, banke, osiguravajuća društva i društva za upravljanje fondovima. Fizičkim i pravnim licima druge Strane nije dozvoljeno osnivanje štedionica i mjenjačnica.	
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Način 3 - Ne obavezujemo se, osim za banke i štedionice. Štedionice imaju dozvolu da pružaju usluge depozita samo fizičkim licima. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Za banke: Nema ograničenja Za štedionice: Samo banke mogu dodjeljivati kredite pravnim licima u iznosu koji prelazi 150% garantovane sume štedionice. Za ostala pravna lica: Krediti se mogu odobravati samo drugim pravnim licima. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Finansijski lizing	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja za trenutne transakcije i direktne investicije. Način 3 – Ovu vrstu usluge može pružati samo banka. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
e. Garancije i jemstva	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na:		
- hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize*	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja for banks. Nema ograničenja za trgovinu čekovima i mjenicama. Način 3 - Ovu vrstu usluge može pružati samo banka i štedionica. Način 4 - Nema ograničenja Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja do nivoa određenog od strane Vlade. Način 3 - Ovu vrstu usluge može pružati samo banka i mjenjačnica. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
- derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor i dr. - prenosive HOV	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke. Načini 3, 4 - Nema ograničenja Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke. Načini 3, 4 - Nema ograničenja Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja for direct investments. Nema ograničenja za banke, za HOV izdate od OECD zemalja članica i ostalih međunarodnih institucija, kao i za HOV investicionim rejtingom. Način 3 – Samo brokerske kuće i banke mogu pružati ove usluge.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

* Pokriva usluge deviza koje se pružaju u mjenjačnicama fizičkim licima.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA NACIONALNI TRETMAN
	Način 4 - Nema ograničenja	
g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja, osim za plasma sa rezidentima SIII . Način 3 - Samo brokerske kuće i banke mogu pužati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
h. Brokerski poslovi novcem *	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za banke. Način 3 - Nema ograničenja za banke. Nema ograničenja za pravna lica za plaćanja u i iz druge Strane. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Ne obavezujemo se. Nema ograničenja za penzione fondove. Nema ograničenja za banke, investicione fondove i penzione fondove za korišćenje usluga upravljanja depozitom. Način 3 – Samo brokerske kuće i društva za upravljanje koja imaju registrovanu kancelariju u SIII mogu obavljati poslove upravljanja portfoliom. Specijalizovana društva za upravljanje koja imaju registrovanu kancelariju u SIII mogu obavljati poslove upravljanja investicijama i penzionim fondovima. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
j. Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava,	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema

* Obuhvata prodaju i kupovinu deviza između pravnih lica na deviznom tržištu.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente	Način 3 - Nema ograničenja za pravna lica koja obavljaju transakcije sa HOV, a koja su osnovana u SIII . Način 4 - Nema ograničenja	ograničenja
k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Samo trgovačka društva, banke, štedionice i brokerske kuće mogu pružati ove vrste usluga.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja)* SIV		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja c. Finansijski lizing d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca e. Garancije i jemstva f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi,	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

* Banke druge Strane mogu obavljati finansijske aktivnosti na teritoriji **SIV** samo preko filijale ili podružnice za koju je izdata dozvola od strane Narodne banke **SIV**. Jedan od uslova za izdavanje licence je isplata početnog kapitala koji ne smije biti manji od minimalnog potrebnog kapitala na nediskriminatornoj osnovi. Banke, uključujući i one sa učešćem stranog kapitala, organizuju se kao akcionarska društva. Predstavništva banaka druge Strana imaju pravo da budu otvorena u **SIV** bez dobijanja licence Narodne banke **SIV** i nemaju pravo da se bave finansijskim aktivnostima. Krediti i garancije rezidenata nerezidentima, kao i drugi transferi nerezidentima koji se odnose na kapitalne transakcije zahtijevaju odobrenje Narodne banke **SIV**.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
vanberzansko poslovanje ili ostalo		
g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem	Načini 1, 2 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge. Način 3 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge i osim da je Nacionalna banka SIV fiskalna agencija Vlade na tržištu T-bills. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
h. Brokerski poslovi novcem i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja j. Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava, uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja, osim kao što je naznačeno u fusnoti za bankarske i ostale usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SV*		

* Strane banke mogu osnovati podružnice, filijale ili predstavništva u **SV**. Predstavništva strane banke mogu pružati jedino pripreme aktivnosti kao što su istraživanje tržišta i ne mogu pružati bankarske usluge. Brokerske i dilerske kuće, kreditno garantni fondovi, investicioni fondovi i berze moraju biti akcionarska društva. Mikrofinansijske institucije i pravna lica koja pružaju savjete u oblasti investiranja moraju biti u formi društva sa ograničenom odgovornošću ili u formi akcionarskog društva. Kompanije za upravljanje investicionim fondovima moraju biti u formi akcionarskog društva ili društva sa ograničenom odgovornošću, dok kompanije za upravljanje finansijskim sredstvima, koje

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja c. Finansijski lizing d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca e. Garancije i jemstva f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na: - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize; - derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor; - prenosive HOV; i - ostali prenosivi instrumenti i finansijska sredstva, uključujući i zlato. g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem h. Brokerski poslovi novcem	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja Način 4 – Fizička lica drugih Strana mogu biti izabrana za izvršne direktore i bar jedan izvršni direktor mora poznavati jezik koji je u službenoj upotrebi u SV. Izvršni direktor mora biti zaposlen sa punim radnim vremenom u banci (imati prebivalište u SV za vrijeme obavljanja svoje dužnosti).
i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje	Način 1 - Osnivanje specijalizovanih menadžment kompanija je neophodno za obavljanje aktivnosti upravljanja investicionim fondovima i kompanijama. Samo kompanije koje imaju	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa

obavljaju aktivnosti upravljanja i organizovanja penzionih fondova, moraju biti osnovane kao ne-javna akcionarska društva. Banke drugih Strana mogu osnovati filijale ili predstavništva u **SV** uz prethodno odobrenje Centralne banke. Predstavništva banaka druge Strane ne mogu obavljati bankarske poslove.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja	registrovane kancelarije u SV mogu biti deponenti sredstava investicionih fondova. Način 2 - Nema ograničenja. Način 3 - Osnivanje specijalizovanih menadžment kompanija je neophodno za obavljanje aktivnosti upravljanja investicionim fondovima i kompanijama. Samo kompanije koje imaju registrovane kancelarije u SV mogu biti deponenti sredstava investicionih fondova. Način 4 - Nema ograničenja	tržištu.
k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge za sve aktivnosti naznačene u podsektorima od (v) do (xv), uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja.
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SVI*		

* Banke, brokerske i dilerske kompanije, zatvoreni investicioni fondovi, kompanije za upravljanje investicionim fondovima, osnivači vanberzanskog tržišta i berze moraju biti osnovani kao akcionarska društva u **SVI**. Izuzetno, pravna lica koja obavljaju finansijski lizing, pravna lica za pružanje usluga investicionog savjetovanja moraju biti osnovana u formi akcionarskog društva ili društvo s ograničenom odgovornošću. Svaka kompanija za upravljanje imovinom koja želi da upravlja i organizuje dobrovoljne penzijske fondove u **SVI** mora biti osnovana kao nejavno akcionarsko društvo. Samo banka i brokersko-dilersko društvo mogu biti osnivači vanberzanskog tržišta i pravnog lica za pružanje usluga investicionog savjetovanja. Najmanje jedan član upravnog odbora banke i najmanje jedan član izvršnog odbora banke mora poznavati jezik **SVI** i imati prebivalište (stalno prebivalište) na teritoriji **SVI**. Svi članovi izvršnog odbora banke moraju imati prebivalište na teritoriji **SVI**.

Filijale bankarskih i drugih licenciranih kompanija za finansijske usluge koje su komercijalno osnovane izvan **SVI** će biti dozvoljene u **SVI** 5 godina nakon stupanja na snagu ovog Protokola.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(a) Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se, osim za banke koje mogu slobodno da drže devize na svojim računima u inostranstvu i za druga lica koja mogu držati devize na računima u inostranstvu uz odobrenje Narodne banke SVI . Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(b) Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se za finansijske kredite sa rokom dospijeća manjim od dvanaest (12) mjeseci osim onih za uvoz, građevinske radove u inostranstvu i poljoprivredu. Ne obavezujemo se za sve kredite fizičkih lica i filijala drugih Strana i za faktoring i finansiranje komercijalnih transakcija. Načini 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(c) Finansijski lizing	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(d) Sve usluge plaćanja i prenosa novca	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 Nema ograničenja

Banke druge Strane mogu osnivati podružnice ili predstavništva na teritoriji **SVI**. Predstavništva banaka druge Strane ne mogu obavljati bankarske poslove - njihov djelokrug rada je ograničen na istraživanje tržišta, pripremne aktivnosti i zastupanje njihove matične banke. Banka može obavljati djelatnost brokersko-dilerskog društva samo ako ima posebnu organizacionu jedinicu za obavljanje tih poslova.

Rezidentima, osim banaka, investicionih fondova i dobrovoljnih penzionih fondova i osiguravajućih društava (u skladu sa zakonom kojim se uređuje njihov rad) je zabranjeno plaćanje za kupovinu kratkoročnih hartija od vrijednosti u inostranstvu.

Prijem novih finansijskih proizvoda osiguranja može se kontrolisati iz prudencijalnih razloga.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	Način 3 – Samo (licencirane) banke mogu izdavati platne kartice. Način 4 - Nema ograničenja	
(e) Garancije i jemstva	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(f) Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na: - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize;	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo (licencirane) banke mogu trgovati mjernicama i devizama. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
- derivative (uključujući, ali ne ograničavajući se na rokovne ugovore i opcije) - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor; - prenosive HOV; i - ostali prenosivi instrumenti i finansijska sredstva, uključujući i zlato.	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(g) Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo (licencirane) banke i brokersko dilaerska društva mogu pružati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(h) Brokerski poslovi novcem	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo (licencirane) banke i brokersko dilaerska društva mogu pružati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(i) Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Način 3 -: - Dobrovoljni penzionirani fondovi mogu biti organizovani I njima	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja	se može upravljati isključivo od strane licenciranih dobrovoljnih društava osnovanih u SVI; - Osnivanje specijalizovanog društva za upravljanje je neophodno za obavljanje poslova upravljanja jediničnim trustovima i investicionim društvima; - Samo kompanije koje imaju sjedište u SVI mogu djelovati kao depozitari imovine investicionih fondova. Način 4 - Nema ograničenja	
(j) Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava, uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Samo Centralni registar, depo i kliring hartija od vrijednosti (akcionarsko društvo sa 51% državnog kapitala) može pružati ove usluge. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja,
(k) Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(l) Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge za sve aktivnosti naznačene u podsektorima od (v) do (xv), uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji	Načini 1, 2 - Nema ograničenja Način 3 – Usluge savjetovanja o ulaganjima mogu se pružati samo od strane brokersko dilerskih društava i (licenciranih) banaka. Način 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bankarstvo i ostale finansijske usluge (osim osiguranja) SVII		
a. Primanje depozita i ostalih povratnih sredstava od građana b. Davanje zajmova svih vrsta uključujući potrošačke kredite, hipotekarne kredite, preuzimanje naplate dugova i finansiranje trgovinskog poslovanja	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Samo licencirane banke i ostale finansijske institucije. Način 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
c. Finansijski lizing		
d. Sve usluge plaćanja i prenosa novca e. Garancije i jemstva f. Trgovina za sopstveni ili za račun trećeg lica na berzi, vanberzansko poslovanje, što se odnosi na: - hartije od vrijednosti (uključujući čekove, mjenice i potvrde o depozitu); - devize - instrumente deviznih kurseva i kamatnih stopa uključujući na primjer swap (razmjenu), terminski ugovor i dr.	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 – Samo licencirane banke i ostale finansijske institucije. Način 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
g. Učešće u izdavanju svih vrsta HOV, pokroviteljstvo izdavanja i plasiranje kao agent (javnih ili privatnih) i usluge u vezi sa tim izdavanjem h. Brokerski poslovi novcem i. Upravljanje finansijskim sredstvima, kao što je upravljanje gotovinom ili portfeljima, svi oblici upravljanja zajedničkim ulaganjima, upravljanje penzionim fondovima, usluge deponiranja i povjeravanja j. Usluge kliringa i saldiranja finansijskih sredstava, uključujući HOV, derivative i ostale prenosive instrumente k. Savjetodavne, posredničke i ostale pomoćne finansijske usluge, uključujući kreditne preporuke i analize, istraživanje i savjetovanje o ulaganjima i portfelju, savjetovanje o kupovini i restrukturiranju preduzeća i strategiji l. Pružanje i prenos finansijskih informacija i obrada finansijskih podataka i s tim vezanog softvera dobavljača ostalih finansijskih usluga	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Only licensed banks and other financial institutions. Način 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODOSE NA NACIONALNI TRETMAN
8. ZDRAVSTVENE I DRUGE SOCIJALNE USLUGE (privatno finansirane usluge)		
Bolničke usluge (CPC 9311) Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) Socijalne usluge(CPC 933) SI, SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge (CPC 9311) SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge njege kroz domove za stare i osobe sa posebnim potrebama (CPC 93311) Usluge dnevne njege djece, uključujući dnevni boravak za osobe sa invaliditetom (CPC 93321) SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge – private bolnice i usluge sanatorijuma (CPC 9311**) Socijalne usluge(CPC 933) SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SIV	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Način 4 – Uslov državljanstva. Ekonomske potrebe se određuju po broju medicinskih sestara i babica u određenom region od strane lokalnih organa vlasti.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
Bolničke usluge (CPC 9311) Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Bolničke usluge (dio CPC 9311) Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) Usluge njege kroz domove za stare (CPC 93311**)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(isključujući osobe sa posebnim potrebama) Usluge dnevne njege djece (CPC 93321) isključujući djecu i mlade osobe sa invaliditetom SVI		
Bolničke usluge * (CPC 9311) Ostale zdravstvene usluge (CPC 9319) SVII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
9. <u>TURIZAM</u>		
Hoteli i restorani (uključujući catering) (CPC 641-643) Putničke agencije i usluge tur-operatera (CPC 7471) Usluge turističkih vodiča (CPC 7472) Sve CEFTA Strane	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja SI – Uslov prebivališta od jedne godine za turističkog vodiča. SII, SIII, SVI, SVII – Uslov državljanstva i prebivališta za turističkog vodiča.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja, izuzev onoga što je navedeno u koloni pristupa tržištu.
10. <u>REKREATIVNE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (izuzev audiovizuelnih usluga)</u>		
Usluge zabave (uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa) (CPC 9619)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Usluge novinskih agencija (CPC 962)		Načini 1, 2, 3, 4 - Nema

* Privatne zdravstvene aktivnosti nisu dozvoljene u sljedećim oblastima: prikupljanje krvi i njenih derivata; usluge sudske medicine i obdukcije; usluge epidemiologije (osim dezinfekcije, dezinsekcije i preventivne deratizacije), ljudske ekologije i mikrobiologije okoline.

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) Sportske i druge rekreativne usluge (CPC 964) SI	Načini 1, 2 - Nema ograničenja (Ne obavezujemo se za arhive) Način 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
A. Usluge zabave i usluge u kulturi (uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa) - Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (dio CPC 96199) B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) D. Sportske i druge rekreativne usluge (CPC 964) SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja (Ne obavezujemo se za arhive) Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
A. Usluge zabave: - Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (CPC 96199**); - Ostale usluge zabave (CPC 96191+96194) B. Usluge novinskih agencija C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) D. Sportske i druge rekreativne usluge SIV	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Načini 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
		ograničenja
A. Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (CPC 96199 **) B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) (za privatno finansirane usluge samo) D. Sportske i druge rekreativne usluge, isključujući kockanje, klađenje (dio CPC 964) SV	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Načini 3, 4 - Nema ograničenja, Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
Ostale usluge zabave i usluge u kulturi, uključujući: - uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa (dio CPC 9619) i - Usluge koje odnose na rad bioskopa i pozorišta (part of 96199) Usluge novinskih agencija (CPC 962) Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) (za privatno finansirane usluge samo) Sportske i druge rekreativne usluge, isključujući	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2 - Ne obavezujemo se Načini 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
kockanje, klađenje (CPC 9641, 96491) SII, SVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
A. Usluge zabave (uključujući pozorišta, nastupa bendova uživo i usluga cirkusa) (CPC 9619) B. Usluge novinskih agencija (CPC 962) C. Biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (CPC 963) D. Sportske i druge rekreativne usluge, isključujući kockanje, klađenje za način 1 (CPC 964) SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
11. USLUGE TRANSPORTA (isključujući kabotažu)		
A. Usluge pomorskog transporta		
a. Prevoz lica (CPC 7211) b. Prevoz tereta (CPC 7212) c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7213) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) e. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7214) f. Pomoćne usluge u pomorskom transportu (CPC 745**) SI (a-e samo), SIV, SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
f. Pomoćne usluge u pomorskom transportu(CPC 745**) SI	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti državljani SI . Način 4 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti državljani SI .

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	državljeni SI .	Način 4 - Nema ograničenja, osim da tehničko osoblje moraju biti državljani SI .
c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7213) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
f. Pomoćne usluge u pomorskom transportu(CPC 745**) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se* osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7211) b. Prevoz tereta(CPC 7212) SVI Usluge rukovanja brodskim teretom SVI	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Način 4 - Ne obavezujemo se za majstora ili glavnog službenika, kao i za glavnog inženjera ili drugog oficira inženjera. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3 - Nema ograničenja Način 4 - Ne obavezujemo se za majstora ili glavnog službenika, kao i za glavnog inženjera ili drugog oficira inženjera. Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica (CPC 7211) b. Prevoz tereta (CPC 7212) SVII	Način 1 - (a) Linijski prevoz: Nema ograničenja b) Bulk, tramp i ostali međunarodni brodovi, uključujući i prevoz putnika: Nema ograničenja Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - (a) Osnivanje registrovane kompanije u svrhu upravljanja flotom pod zastavom SVII : Ne obavezujemo se. (b) Ostale forme komercijalnog prisustva za pružanje usluga	Način 1 - Nema ograničenja Način 2 - Nema ograničenja Način 3 - (a) Ne obavezujemo se (b) Nema ograničenja Način 4 - (a) Posada broda: Ne obavezujemo se; (b)

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	međunarodnog pomorskog transporta: Nema ograničenja. * Način 4 - (a) Posada broda: Ne obavezujemo se; (b) Nema ograničenja	Nema ograničenja
Usluge rukovanja brodskim teretom SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 – Nema ograničenja
B. Unutrašnji vodeni saobraćaj		
c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7221) b. Prevoz tereta(CPC 7222) e. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7224) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
f. Pomoćne usluge za unutrašnji vodeni saobraćaj (CPC 745**) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7221)	Način 1 - Ne obavezujemo se	Način 1 - Ne obavezujemo se

* "Ostale forme komercijalnog prisustva za pružanje usluga međunarodnog pomorskog transporta "znači mogućnost da međunarodni pružaoci usluga pomorskog transporta drugih Strana preduzimaju lokalno sve aktivnosti koje su neophodne za snabdijevanje svojih kupaca djelimično ili potpuno integrisanim uslugama transporta, u okviru kojih pomorski transport čini bitan element. (Ova obaveza, međutim, neće se tumačiti kao ograničavanje obaveza preuzetih u prekograničnom pružanju usluga na bilo koji način.)

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSU NA NACIONALNI TRETMAN
b. Prevoz tereta(CPC 7222) c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) e. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7224) f. Pomoćne usluge za unutrašnji vodeni saobraćaj (CPC 745**) SIII	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7221) b. Prevoz tereta(CPC 7222) c. Iznajmljivanje plovila sa posadom(CPC 7223) d. Održavanje i opravka plovila(CPC 8868**) e. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7224) f. Pomoćne usluge za unutrašnji vodeni saobraćaj (CPC 745**) SIV, SVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
C. Usluge avio prevoza		
(d) Održavanje i opravka aviona (e) Pomoćne usluge u avio prevozu - Prodaja i marketing za usluge avio prevoza - Kompjuterski sistem rezervacija (CRS) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(d) Održavanje i opravka aviona SIII	Način 1 - Ne obavezuje se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezuje se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
(e) Pomoćne usluge u avio prevozu (samo za prodaju i marketing za usluge avio prevoza) Kompjuterski sistem rezervacija(CRS) usluge SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d) Održavanje i opravka aviona (CPC 8868**), e) Prodaja i marketing za usluge avio prevoza (CPC 746*), f) Computer reservation systems (CPC 746*) SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(d) Održavanje i opravka aviona (CPC 8868**) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja .	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja .
(e) Pomoćne usluge u avio prevozu - Prodaja i marketing za usluge avio prevoza - Kompjuterski sistem rezervacija(CRS) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 3 - Nema ograničenja osim za distribuciju kroz CRS usluge vazdušnog saobraćaja pruženih od strane CRS matičnog špeditera: Ne obavezujemo se. Načini 2, 4 - Nema ograničenja
(a) Održavanje i opravka aviona (CPC 8868) SVI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 – Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja
(b) Prodaja i marketing za usluge avio prevoza (c) Kompjuterski sistem rezervacija(CRS) SVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 3 - Nema ograničenja osim za distribuciju kroz CRS usluge vazdušnog saobraćaja pruženih od strane CRS matičnog špeditera: Ne

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
		obavezujemo se. Načini 2, 4 - Nema ograničenja
E. Usluge željezničkog transporta (isključujući usluge vezano za infrastrukturu)		
b. Prevoz tereta(CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7113) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743) SI	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7111) b. Prevoz tereta(CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7113) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
		ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7111) b. Prevoz tereta(CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7113) d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743) SIV, SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Prevoz tereta(CPC 7112) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) SIII	Načini 1, 3 - Ne obavezujemo se Načini 2, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7111) b. Prevoz tereta(CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7113) d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) e. Pomoćne usluge u željezničkom transportu (CPC 743) SVI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7111) b. Prevoz tereta(CPC 7112) c. Usluge tegljenja i guranja(CPC 7113) SVII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Održavanje i popravka željezničke opreme (CPC 8868**) SVII	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja (posebne dozvole su neophodne)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja (posebne dozvole su neophodne)

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
F. Usluge drumskog transporta		
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu(CPC 744) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Prevoz tereta(CPC 7123) SI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu (CPC 744) SIV	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se, osim za međunarodni prevoz koji se reguliše bilateralnim ili multilateralnim sporazumima. Načini 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim za međunarodni prevoz koji se reguliše bilateralnim ili multilateralnim sporazumima.	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
e. Pomoćne usluge u drumskom transportu (CPC 744) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu(CPC 744) SIII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica (CPC 7121+7122) SV	Način 1 Ne obavezujemo se. (Prekogranično pružanje usluga transporta je regulisano isključivo bilateralnim ili multilateralim sporazumima). Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Prevoz tereta (CPC 7123) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu(CPC 744) SV	Način 1 - Ne obavezujemo se. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se. Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867)	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
SV		
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu (CPC 744) SVI	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) SVI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Prevoz lica(CPC 7121+7122) b. Prevoz tereta(CPC 7123) c. Iznajmljivanje komercijalnih vozila sa vozačem(CPC 7124) d. Usluge održavanja i opravke opreme za drumski transport(CPC 6112+8867) e. Pomoćne usluge u drumskom transportu(CPC 744) SVII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
G. <u>Usluge cjelovodnog transporta</u>		
a. Transport goriva (CPC 7131) SI	Načini 1, 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 - Nema ograničenja, osim da se pružaoci usluga osnivaju u formi akcionarskog društva.	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Transport ostalih roba (CPC 7139) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Transport goriva (CPC 7131) b. Transport ostalih roba (CPC 7139) SIII, SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
H. <u>Pomoćne usluge za sve vrste transporta</u>		

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749) SI	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) SII	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se* Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se* Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
d. Ostale usluge (CPC 749) SII	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se osim da nema ograničenja na pretovar (sa broda na brod ili preko pristaništa) ili na upotrebu opreme za upravljanje teretom na brodu. Način 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) SIII	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 4 - Nema ograničenja Način 3 – Za usluge željezničkog transporta: Ne obavezujemo se;	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja

SEKTOR ILI PODSEKTOR	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA PRISTUP TRŽIŠTU	OGRANIČENJA KOJA SE ODNOSE NA NACIONALNI TRETMAN
	Nema ograničenja za usluge drumskog transporta.	
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749) SIV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 742) SV	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Način 1 - Ne obavezujemo se Načini 2, 3, 4 - Nema ograničenja
c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale usluge (CPC 749) SV	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja
a. Usluge rukovanja teretom (CPC 741) b. Usluge čuvanja i skladištenja (CPC 7421, 7429) c. Usluge agencije za prevoz tereta (CPC 748) d. Ostale pomoćne usluge u transportu (CPC 749) SVI	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja	Načini: 1, 2, 3, 4 - Nema ograničenja

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore – Međunarodni ugovori".

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini, sadržan je u članu 82, tačka 17 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da Skupština Crne Gore potvrđuje međunarodne ugovore.

II. OCJENA STANJA MEĐUNARODNIH ODNOSA I CILJ DONOŠENJA ZAKONA

Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini (CEFTA 2006) je potpisan u Bukureštu 19. decembra 2006. godine između Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske*, Republike Sjeverne Makedonije, Republike Moldavije, Crne Gore, Republike Srbije i UNMIK Kosova, a u punoj je primjeni od 22. novembra 2007. godine.

Sve potpisnice CEFTA 2006 Sporazuma su STO članice, izuzev Republike Srbije, Bosne i Hercegovine i UNMIK Kosova. To znači da između Republike Albanije, Republike Sjeverne Makedonije, Republike Moldavije i Crne Gore već postoji izvjestan nivo liberalizacije trgovine kroz STO preuzete obaveze, kako u oblasti pristupa tržištu roba, tako i u oblasti pristupa tržištu usluga. Crna Gora je posljednja od navedenih postala punopravna STO članica i to 29. aprila 2012. godine.

Kada je u pitanju **trgovina robama**, CEFTA 2006 Sporazum je predvidio punu liberalizaciju trgovine industrijskim proizvodima, dok je trgovina poljoprivrednim proizvodima postupno liberalizovana i to kroz CEFTA Dodatni Protokol između Albanije, Hrvatske, Makedonije, Moldavije, Crne Gore i Srbije koji je potpisan 11. februara 2011. godine, CEFTA Dodatni Protokol 3 između Albanije i Bosne i Hercegovine koji je potpisan 20. novembra 2013. godine i CEFTA Dodatni Protokol 4 između Moldavije i Makedonije 4. marta 2014. godine. U vezi sa navedenim ispregovaran je i CEFTA Dodatni protokol 5 o olakšavanju trgovine koji ima za cilj da obezbijedi olakšanje tranzita i trgovine robama kroz regionalno povezivanje svih graničnih službi u jedinstveni informacioni sistem, međusobno priznavanje sertifikata, kao i međusobno priznavanje ovlašćenog ekonomskog operatora. Stupio je na snagu 18. aprila 2018. godine, a pored Crne Gore, do sada su ga ratifikovale sve CEFTA Strane, osim Kosova.

Zbog sve većeg značaja **trgovine uslugama** Republika Srbija je, tokom predsjedavanja CEFTA 2006 u 2010. godini, pokrenula inicijativu za otvaranje pregovora o liberalizaciji trgovine uslugama u skladu sa članom 27 CEFTA 2006, gdje je navedeno da će Strane postepeno razvijati i širiti saradnju sa ciljem postizanja postepene liberalizacije i međusobnog otvaranja tržišta usluga, u kontekstu evropskih integracija i uzimajući u obzir relevantne odredbe Opšteg sporazuma o trgovini uslugama (GATS-a) i obaveze koje su Strane – članice STO preuzele u okviru GATS-a. Pregovori o zaključivanju **Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama** su vođeni od 2014. godine, a tekst je finalizovan na sastanku održanom 18. marta 2019. godine u Tirani.

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU MEĐUNARODNIM UGOVOROM

Dodatni Protokol 6 o trgovini uslugama, pored osnovnog teksta, sadrži i sljedeće anekse koji čine negov sastavni dio:

- Aneks I - Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe;

* Republika Hrvatska nije CEFTA 2006 Strana od dana ulaska u EU, 1. jula 2013. godine.

- Aneks II - Regulatorni principi vezano za telekomunikacije; i
- Aneks III - Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana.

Dodatni Protokol 6 o trgovini uslugama sastoji se od 24 člana kojima su inkorporirane odredbe iz GATS-a, kao što su definicije, načini pružanja usluga, obuhvat, MFN tretman (tretman najpovoljnije nacije), pristup tržištu, nacionalni tretman, transparentnost, a predviđeno je i osnivanje kontakt tačke za usluge u tu svrhu, domaća regulativa, priznavanje profesionalnih kvalifikacija za pružanje usluga, opšta i izuzeća iz bezbjednosnih razloga, predviđenja je saradnja u oblasti elektronske trgovine, osnivanje Podkomiteta za usluge, definisani aneksi i stupanje na snagu Protokola.

Aneks I - Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe definiše pravila i uslove u pogledu ulaska i privremenog boravka sljedećih kategorija: ključnog osoblja, pripravnika visokoškolaca, prodavaca usluga, pružalaca ugovornih usluga, nezavisnih stručnjaka i posjetilaca sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe na teritoriji CEFTA Strana.

Aneks II - Regulatorni principi vezano za telekomunikacije uglavnom se zasniva na STO pravilima za ovaj sektor, ali je ažuriran i prilagođen CEFTA-i unošenjem definicija za telekomunikacije, javne usluge telekomunikacionog prenosa i javne prenosne telekomunikacione mreže. Aneksom se nastoji osigurati konkurencija i pristup telekomunikacionim mrežama i uslugama. Prvi princip je da se interkonekcija s operatorom sa značajnom tržišnom snagom mora osigurati na bilo kojoj tehnički izvodljivoj tački u mreži. Takva interkonekcija treba da se odvija pod nediskriminatornim uslovima, na pravovremen i troškovno orijentisan način. Aneks zahteva da članice CEFTA-e osiguraju da procedure za interkonekciju s operatorom sa značajnom tržišnom snagom budu javno dostupne. Takođe, pružaoci usluga telekomunikacija moraju učiniti svoje sporazume o interkonekciji javno dostupnima.

Aneks III - Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana sastoji se *horizontalnih obaveza* (propisuju ograničenja koja se odnose na sve sektore i uzimaju se u obzir prilikom evaluacije pojedinačnih sektora) i *obaveza po pojedinačnim sektorima* (11 sektora usluga). Horizontalne obaveze obuhvataju uslove za akviziciju zemljišta i nekretnina, kretanje kapitala, registraciju preduzeća, komunalne djelatnosti i ulazak i privremeni boravak fizičkih lica što je detaljno definisano Aneksom 1, dok Crna Gora u ovom dijelu primjenjuje nivo otvorenosti tržišta dat STO članicama do momenta isteka tranzicionog perioda od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu Protokola. Ovaj nivo obaveza se primjenjuje na recipročnoj osnovi prema svim CEFTA Stranama. Kada su u pitanju obaveze po pojedinačnim sektorima, dogovoreno je sljedeće:

- **Profesionalne i poslovne usluge** – sve CEFTA Strane su otvorile konsultantske usluge, dok su usluge zastupanja pred sudom dozvoljene samo u Albaniji gdje advokati druge CEFTA Strane na sudu moraju biti u pratnji advokata iz Albanije, za prekogranično pružanje usluga računovodstva, revizije i knjigovodstva službeni revizorski izvještaji moraju biti potvrđeni od strane revizorske kuće registrovane u Bosni i Hercegovini, Srbiji i na Kosovu i potpisani od strane revizora koji je tamo licenciran, prekogranično pružanje i korišćenje usluga u inostranstvu u pitanju revizija u Sjevernoj Makedoniji predviđa da je zaključivanje ugovora sa domaćom firmom za reviziju dozvoljeno, kao i firma druge CEFTA Strane mora biti registrovana u svojoj zemlji da bi pružala usluge revizije, u Moldaviji za komercijalno prisustva za medicinske i stomatološke usluge je predviđeno da obavljanje medicinske profesije drugih CEFTA Strana zahtijeva dozvolu lokalnih organa na osnovu testa ekonomskih potreba za ljekare i

stomatologe u predmetnom regionu, savjetodavne i konsalting usluge koje se odnose na poljoprivredu, šumarstvo, lov i ribolov su preuzete od strane Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije i Kosova, dok su Albanija, Sjeverna Makedonija preuzele obavezu u cijelom podsektoru usluga;

- **Usluge komunikacija** (poštanske, krirske, telekomunikacione i usluge informisanja) su bez ograničenja, osim što su pošiljke manje od 350 grama tretirane kao univerzalne usluge koje mogu pružati nacionalne pošte CEFTA Strana;
- **Građevinarstvo i srodne inženjerske usluge** su bez ograničenja;
- **Usluge distribucije** su bez ograničenja, osim što isključuju trgovinu eksplozivima, oružjem i municijom, dok je Republika Srbija isključila i trgovinu genetički modificiranim organizmima;
- **Usluge u obrazovanju** su bez ograničenja, osim što je Sjeverna Makedonija isključila osnovno obrazovanje za koje je Ustavom definisano da ga mogu pružati samo državljani te zemlje;
- **Usluge zaštite životne sredine** su bez ograničenja;
- **Finansijske usluge (osiguranje i bankarstvo)** – zbog osjetljivosti samog sektora osiguranja ograničenja zadržana kod prekograničnog pružanja usluga i korišćenja usluga u inostranstvu što je standardna praksa kada je u pitanju ovaj sektor, dok je bankarstvo u velikoj mjeri liberalizovano s akcentom na osnivanje u formi akcionarskog društva za pružanje usluga za koje su preuzete obaveze;
- **Zdravstvene i druge socijalne usluge** – bolničke i ostale zdravstvene usluge su bez ograničenja u svim CEFTA Stranama osim kod Sjeverne Makedonije za prekogranično pružanje ostalih zdravstvenih usluga, Moldavija je ostala rezervisana u dijelu ulaska i privremenog boravka fizičkih lica primjenom uslova državljanstva i primjenom ekonomskog testa potreba vezano za broj medicinskih sestara i babica u određenom region od strane lokalnih organa vlasti. U dijelu socijalnih usluga Albanija, Bosna i Hercegovina i Moldavija su u potpunosti liberalizovale svoje tržište, Srbija je otvorila sektor usluga njege kroz domove za stare, isključujući osobe sa posebnim potrebama i usluga dnevne njege djece, isključujući djecu i mlade osobe sa invaliditetom, dok je Sjeverna Makedonija otvorila usluge njege kroz domove za stare i osobe sa posebnim potrebama i usluge dnevne njege djece, uključujući dnevni boravak za osobe sa invaliditetom. Crna Gora nije otvorila ovaj sektor usluga.
- **Turizam** – bez ograničenja su hoteli, restorani, putničke agencije i usluge tur-operatera, dok Albanija primjenjuje uslov prebivališta od jedne godine za turističkog vodiča, a Bosna i Hercegovina, Sjeverna Makedonija, Srbija i Kosovo primjenjuju uslov državljanstva i prebivališta za turističkog vodiča;
- **Rekreativne, kulturne i sportske usluge** – bez ograničenja su privatno finansirane usluge novinskih agencija, biblioteke, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge, sportske i druge rekreativne usluge, isključujući kockanje, klađenje; i
- **Usluge transporta (isključujući kabotažu)** – za usluge pomorskog transporta je postignut visok nivo usaglašenosti, Crna Gora nije preuzela obavezu kod unutrašnjeg vodenog saobraćaja, usluge avio prevoza koje se odnose na održavanje i opravku aviona su bez ograničenja, dok jedino Sjeverna Makedonija nije omogućila prekogranično pružanje usluga, potpuno su liberalizovane pomoćne usluge u avio prevozu koje obuhvataju prodaju, marketing za usluge avio prevoza i kompjuterski sistem rezervacija, za usluge željezničkog transporta, isključujući usluge vezano za infrastrukturu je postignut visok nivo usaglašenosti osim kod prekograničnog pružanja ovih usluga, za usluge drumskog transporta je postignut visok nivo usaglašenosti, osim kod prekograničnog pružanja ovih usluga, za usluge cjelovitog transporta obavezu su preuzeli samo Albanija, Sjeverna Makedonija i Moldavija, dok je za pomoćne usluge za sve vrste transporta postignut visok nivo usaglašenosti osim kod prekograničnog pružanja ovih usluga.

IV. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva iz Budžeta Crne Gore.

V. POTREBA USAGLAŠAVANJA PROPISA

U cilju usaglašavanja sa gore navedenim protokolom bilo je potrebno izmijeniti Zakon o strancima u cilju ugrađivanja definicije nezavisnih stručnjaka i produženja perioda boravka za pružaoce ugovornih usluga, a isto je urađeno donošenjem Zakona o strancima („Službeni list CG“, br. 12/18 i 3/19).

VI. RAZLOZI HITNOSTI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Ne postoje razlozi za donošenje zakona po hitnom postupku.

Crna Gora

**Organ državne uprave nadležan za oblast na koju se propis
odnosi/donosilac akta**

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA

Naziv propisa	Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini	
Klasifikacija propisa po oblastima i podoblastima uređivanja	oblast	podoblast
	XVII. Tržište, ugostiteljstvo i turizam	1. Unutrašnja i spoljna trgovina
Klasifikacija po pregovaračkim poglavljima Evropske Unije	poglavlje	podpoglavlje
	30. Spoljni odnosi	
Ključni termini - eurovok deskriptori	- Sporazum o slobodnoj trgovini - Trgovina robama i uslugama - Tarifa	

Crna Gora

Ministarstvo finansija i socijalnog staranja
Crna Gora
MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA
PODGORICA

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-5681/1

Primljeno: 17.01.2021				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
010	003	638	16	+

Podgorica, 13.05.2021. godine

MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA

-n/r ministra, gospodina mr Jakova Milatovića -

Poštovani gospodine Milatoviću,

Povodom *Predloga zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga zakona* i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Povodom *Predloga Zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama uz Sporazum o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini*, ukazujemo da se odredbom člana 18, stav 3 predloga zakona koja glasi „strane su saglasne da se isporuke elektronskim sredstvima smatraju pružanjem usluga u smislu člana 2 stav 2 (a) i ne podliježu carini“, uvodi izuzeće, bez vremenskog ograničenja, od plaćanja carine za isporuke elektronskim sredstvima. Imajući u vidu da su pregovori o elektronskoj trgovini na nivou Svjetske trgovinske organizacije, kao i u okviru CEFTA-e u inicijalnim fazama, smatramo da je i ovo pitanje potrebno dodatno razmatrati u okviru navedenih pregovora. U prilog tome ističemo da je Odlukom Generalnog savjeta Svjetske trgovinske organizacije od 11. decembra 2019. godine (WT/L/1079) moratorijum na uvođenje carina na elektronske transmisije produžen do naredne Ministarske konferencije koja će biti organizovana tokom 2021. godine, čime je ovo izuzeće vremenski oročeno i predmet je razmatranja radne grupe u okviru pregovora o elektronskoj trgovini.

Dostavljenim Predlogom zakona razvija se i širi saradnja sa ciljem postizanja postepene liberalizacije i međusobnog otvaranja tržišta usluga u kontekstu evropskih integracija. Takođe, predmetni Predlog predstavlja pravni osnov za međusobno priznavanje kvalifikacija, intraregulatornu saradnju i uspostavljanje dijaloga u oblasti elektronske trgovine.

Na osnovu podataka dostavljenih u Izvještaj o analizi uticaja propisa u dijelu procjene fiskalnog uticaja, za implementaciju Predloga zakona nije potrebno obezbjeđenje dodatnih finansijskih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja nema primjedbi na Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Miloško Spajić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo ekonomskog razvoja

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini treba da razvija i širi saradnju sa ciljem postizanja postepene liberalizacije i međusobnog otvaranja tržišta usluga, u kontekstu evropskih integracija i uzimajući u obzir relevantne odredbe Opšteg sporazuma o trgovini uslugama (GATS) i obaveze koje su Strane – članice STO preuzele u okviru GATS-a.
- Sve potpisnice CEFTA 2006 Sporazuma su STO članice, izuzev Republike Srbije, Bosne i Hercegovine i UNMIK Kosova. To znači da se između Republike Albanije, Republike Sjeverne Makedonije, Republike Moldavije i Crne Gore već postoji izvjestan nivo liberalizacije trgovine uslugama kroz STO preuzete obaveze.
- Nije moguće zamisliti dalji razvoj i unaprijeđenje trgovinske i ekonomske saradnje bez uspostavljenog adekvatnog pravnog okvira za pristup tržištu usluga, uklanjanja postojećih ograničenja i pojednostavljivanja administrativnih procedura. Ovo posebno ako se uzme u obzir da usluge čine 60-70% BDP-a.
- Nema oštećenih subjekata.
- Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini, pored navedenog, predstavlja pravni osnov za međusobno priznavanje kvalifikacija, intra-regulatornu saradnju i uspostavljanje dijaloga u oblasti elektronske trgovine.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Liberalizacija tržišta usluga olakšava pristup tržištu i konkurenciju, što vodi smanjenju administrativnih troškova, pogotovo prilikom prekograničnog poslovanja. Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini sastoji se od 24 člana kojima su inkorporirane odredbe iz GATS-a, kao što su definicije, načini pružanja usluga, obuhvat, MFN tretman (tretman najpovoljnije nacije), pristup tržištu, nacionalni tretman, transparentnost, a predviđeno je i osnivanje kontakt tačke za usluge u tu svrhu, domaća regulativa, priznavanje profesionalnih kvalifikacija za pružanje usluga, opšta i izuzeća iz bezbjednosnih razloga, predviđenja je saradnja u oblasti elektronske trgovine, osnivanje Podkomiteta za usluge, definisani aneksi i stupanje na snagu Protokola.

Aneks I - Privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe definiše pravila i uslove u pogledu ulaska i privremenog boravka sljedećih kategorija: ključnog osoblja, pripravnika visokoškolaca, prodavaca usluga, pružalaca ugovornih usluga, nezavisnih stručnjaka i posjetilaca sa kratkotrajnim boravkom u poslovne svrhe na teritoriji CEFTA Strana. *Aneks II - Regulatorni principi vezano za telekomunikacije* uglavnom se zasniva na STO pravilima za ovaj sektor, ali je ažuriran i prilagođen CEFTA-i unošenjem definicija za telekomunikacije, javne usluge telekomunikacionog prenosa i javne prenosne telekomunikacione mreže. Aneksom se nastoji osigurati konkurencija i pristup telekomunikacionim mrežama i uslugama. *Aneks III - Konsolidovana Lista specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana* sastoji se *horizontalnih obaveza* (propisuju ograničenja koja se odnose na sve sektore i uzimaju se u obzir prilikom evaluacije pojedinačnih sektora) i *obaveza po pojedinačnim sektorima* (11 sektora usluga). Horizontalne obaveze obuhvataju uslove za akviziciju zemljišta i nekretnina, kretanje kapitala, registraciju preduzeća, komunalne djelatnosti i ulazak i privremeni boravak fizičkih lica što je detaljno definisano Aneksom 1, dok Crna Gora u ovom dijelu primjenjuje nivo otvorenosti tržišta dat STO članicama do momenta isteka tranzicionog perioda od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu Protokola. Ovaj nivo obaveza se primjenjuje na recipročnoj osnovi prema svim CEFTA Stranama. Sve ostale preuzete obaveze u ovom dijelu su u skladu s obavezama preuzetim kroz STO Listu specifičnih obaveza u uslugama.

Ovaj akt uvodi obavezu notifikacije novih propisa u dijelu trgovine uslugama kako bi se povećala transparentnost što će se reflektovati i kroz CEFTA bazu podataka o mjerama u uslugama, a ujedno predstavlja pravni osnov za početak regulatornog dijaloga za olakšavanje trgovine *turističkim uslugama* kroz uzajamno priznavanje licenci, *poštanskim uslugama* kroz identifikovanje ključnih slabosti u regionalnoj isporuci paketa s ciljem preporučivanja poboljšanja kvaliteta i isplative usluge i *finansijskim uslugama* kroz identifikaciju modela saradnje kako bi se smanjili troškovi kretanja ljudi, roba i usluga u regionu u vezi s osiguranjem; međusobno priznavanje profesionalnih kvalifikacija kroz usvajanje odluke o uspostavljanju opšteg sistema priznavanja profesionalnih kvalifikacija za pilot profesiju sa postepenim proširivanjem na druge profesije, dok će, u saradnji sa Savjetom za regionalnu saradnju, biti data podrška pregovorima o automatskom priznavanju za profesije: doktori medicine, doktori stomatologije, arhitekte, babice, medicinske sestre, diplomirani farmaceuti i veterinare; usvajanje okvira za međusobno priznavanje elektronskih potpisa, kao i drugih oblika eIDs i trust usluga zasnovanih na relevantnoj pravnoj tekovini EU i u oblasti elektronske trgovine uklanjanje neopravdanog geoblokiranja u regionu identifikovanjem ključnih barijera za geoblokiranje i preporukama za aktivnosti u skladu sa pravnom tekovinom EU.

- Ne postoje strategije i programi Vlade sa kojima je potrebno vršiti usklađivanje predmetnog akta.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**
- Zbog sve većeg značaja trgovine uslugama Republika Srbija je, tokom predsjedavanja CEFTA 2006 u 2010. godini, pokrenula inicijativu za otvaranje pregovora o liberalizaciji trgovine uslugama u skladu sa članom 27 CEFTA 2006 Sporazuma. Navedeno predstavlja jedinu opciju u cilju postizanja dodatne liberalizacije trgovine uslugama. Tako je na sastanku CEFTA Zajedničkog komiteta, kao najvećeg tijela CEFTA 2006, održanom

12. novembra 2010. godine u Beogradu, formirana CEFTA Radna grupa za trgovinu uslugama Odlukom Zajedničkog komiteta CEFTA 2006 sporazuma br. 4 /2010 o osnivanju Radnih grupa. Zadatak Radne grupe bio je razvijanje i širenje saradnje između CEFTA 2006 Strana sa ciljem postizanja postepene liberalizacije i međusobnog otvaranja tržišta usluga. Liberalizacija usluga ostala je i jedan od prioriteta tokom predsjedavanja Kosova u 2011, Republike Albanije tokom 2012, kao i Bosne i Hercegovine tokom 2013. godine pa je u tom periodu održano više sastanaka Radne grupe i pripremljen Nacrt Dodatnog Protokola o trgovini uslugama koji je bio predmet pregovora zajedno sa pratećim aneksima koji se odnose na privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe, regulatorne principe vezano za telekomunikacije i multilateralnu Listu specifičnih obaveza o trgovini uslugama CEFTA Strana. Za ovu svrhu je 2014. godine, Odlukom Zajedničkog komiteta CEFTA 2006 sporazuma br. 5/2014, formirana CEFTA Pregovaračka grupa u okviru Podkomiteta za trgovinu uslugama čime je prestala sa radom CEFTA Radna grupa za trgovinu uslugama. Pregovaračka grupa je imala zadatak da osigura progresivnu liberalizaciju i uzajamno otvaranje tržišta usluga CEFTA 2006 Strana, a njeni članovi su bili predstavnici CEFTA Strana koji su dobili mandat za vođenje pregovora.

- Razlozi za vođenje pregovora ogledaju se u benefitima za veliki broj malih i srednjih preduzeća kojima je potrebno omogućiti povoljniji pristup tržištu usluga CEFTA Strana, kao i lakši izvoz novih usluga i njihovu konkurentnost.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Rješenja u propisu će uticati na crnogorske pružaoce usluga kroz mogućnost plasmana svojih usluga na tržištu CEFTA Strana bilo kroz prekogranično pružanje usluga, komercijalno prisustvo ili privremeni ulazak i boravak fizičkih lica u poslovne svrhe. Takođe, rešenja će uticati na same potrošače kroz mogućnost korišćenja usluga u inostranstvo, odn. u CEFTA Stranama. Dodatno, na ovaj način se povećava broj poslovnih subjekata na tržištu, ali se olakšava i izlazak s tržišta onih koji ne mogu opstati uslijed povećane konkurencije i manje efikasnosti. Time se povećava tržišna dinamika i potiče inovativnost. Istovremeno se potrošačima otvaraju prilike za više izbora i niže cijene, dok se standardi zaštite potrošača zadržavaju, a konkurencijom još dodatno jačaju.
- Primjena novog zakona neće prouzrokovati nikakve dodatne troškove.
- Imajući u vidu da propis ne sadrži posebna ograničenja prilikom osnivanja novih privrednih subjekata ovakav tretman i uzajamna liberalizacija dodatno će uticati na dolazak stranih investitora u Crnu Goru u uslužnom sektoru.
- Ne postoji administrativno opterećenje, kao ni biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**

- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? **Obrazložiti.**
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? **Obrazložiti.**
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija i socijalnog staranja na nacrt/predlog propisa?
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

- Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti sredstva u Budžetu Crne Gore.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Donošenjem propisa nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze.
- Nije moguće predvidjeti u kom stepenu će se ostvariti prihod za budžet Crne Gore, ali imajući u vidu da podstiče progresivnu liberalizaciju i uzajamno otvaranje tržišta usluga CEFTA Strana evidentno je da će uticati na ostvarenje prihoda.
- Nisu postojale sugestije Ministarstva finansija i socijalnog staranja na Predlog zakona, osim u dijelu definisanja pozicije kada je u pitanju otvorenost tržišta finansijskih usluga koja je definisana i u saradnji sa Centalnom bankom, Agencijom za nadzor osiguranja i Komisijom za tržište kapitala.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**
- Nije korišćena eksterna ekspertska podrška.
- Predstavnik Privredne komore bio je član pregovaračkog tima, međutim Privredna komora nije imala posebnih sugestija tokom pregovaračkog procesa. Dodatno, u skladu sa Zakonom o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (Sl. list CG, br. 77/08) definiše se procedura za vođenje pregovora i zaključivanje međunarodnog ugovora, kao i sam postupak pripreme zakona o potvrđivanju za koji nije predviđena javna rasprava.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**
- Ne postoje prepreke za implementaciju propisa.
- Redovno informisanje svih uključenih ministarstava i Privredne komore kako bi svi uključeni subjekti bili upoznati s aktivnostima u ovom dijelu i mogli da daju predloge za dalje unapređenje, imajući u vidu da Predlog zakona, između ostalog, predstavlja pravni osnov za međusobno priznavanje kvalifikacija, intra-regulatornu saradnju i uspostavljanje dijaloga u oblasti elektronske trgovine i td.
- Glavni indikatori prema kojima se može mjeriti ispunjenje ciljeva su statistički podaci o trgovini uslugama koje su predmet Predloga zakona.

- Za sprovođenje monitoringa, kao i za evaluaciju primjene propisa biće zaduženo Ministarstvo ekonomskog razvoja.

Datum i mjesto

10.05. 2021. godine, Podgorica

Starješina organa predlažaća

mr Jakov Milatović

Crna Gora
Kabinet predsjednika Vlade
Kancelarija za evropske integracije

Adresa: Bulevar revolucije 15
81 000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 481 301
fax: +382 20 481 301
www.kei.gov.me

Br: 01-004-907/21-661/2

19. april 2021.

Za: MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA
ministru Jakovu Milatoviću

Veza: Dopis br: 010-053/21-638/8

Crna Gora MINISTARSTVO EKONOMSKOG RAZVOJA PODGORICA				
Primljeno: 20. 04. 2021				
Org. jed.	Jed. klas. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
070	053	21-638	11	

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini s pravnom tekovinom EU

Poštovani,

Dopisom broj 010-053/21-638/8 od 15. aprila 2021. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predloga zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini s pravnom tekovinom Evropske unije.**

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG“, br. 3/12, 31/15, 48/17 i 62/18) Kancelarija za evropske integracije je saglasna sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

GLAVNA PREGOVARAČICA

Zorka Kordić

Prilog:

- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini s pravnom tekovinom EU

Dostavljeno:

- Ministarstvu ekonomskog razvoja;
- a/a

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM TEKOVINOM
EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MER-IU/PZ/21/05
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on ratification of Additional Protocol 6 on Trade in Services to the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo ekonomskog razvoja	
- Sektor/odsjek	Direktorat za trgovinsku saradnju i ekonomske odnose sa inostranstvom.	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Milena Lipovina Božović 482-293; milena.lipovina@mek.gov.me	
- kontakt lica (ime, prezime, telefon, e-mail)	Svetlana Božović 482-293; svetlana.bozovic@mek.gov.me	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt lica (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Ministarstvo ekonomskog razvoja	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Ovaj propis se ne usklađuje s odredbama SSPa.		
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
☐	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2021-2023	
- Poglavlje, potpoglavlje	/	
- Rok za donošenje propisa	/	
- Napomena	Donošenje Zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini nije predviđeno PPCG-om.	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoje primarni izvori prava Evropske unije sa kojima bi se predog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njihove usklađenosti.		

b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoje sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njihove usklađenosti.	
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije (navesti oznaku CELEX, naziv izvora prava Evropske unije u prevodu na crnogorski jezik i originalni naziv na engleskom jeziku)	
Ne postoje ostali izvori prava EU sa kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
/	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
Ne postoji izvor prava EU s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Dodatni protokol 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini	Additional Protocol 6 on Trade in Services to the Agreement amending and Acceding to the Central European Free Trade Agreement
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
/	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini je preveden na engleski jezik	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U pripremi Predloga zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini nije bilo učešća konsultanata	
Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa	Potpis / glavna pregovaračica
Datum: 12. aprila 2019. godine	Datum: 12. aprila 2019. godine

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije (ukoliko postoje)
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLADENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrta/predloga propisa	1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrta/predloga propisa na Vladi			
MER-TU/PZ/21/05	MER-IU/PZ/21/05			
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
3. Naziv nacrta/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku	Na engleskom jeziku			
Predlog zakona o potvrđivanju Dodatnog protokola 6 o trgovini uslugama Sporazuma o izmjeni i pristupanju centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini	Proposal for the Law on ratification of Additional Protocol 6 on Trade in Services to the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement			
4. Usklađenost nacrta/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrta/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrta/ predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti